لغة البشتو

Download from:aghalibrary.cm

إدارة أوقاف
صالح عبدالعزيز الراجحي

د مسلمان ساتنه

په قرآني او نبوي اذکارو کی

د (حصن المسلم) پښتو ژباړنه

ليکنه

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ژباړنه

عبد النافع زُلال

طبع على نفقة إدارة أوقاف
صالح بن عبدالعزيز الراجحي
غفر الله له ولوالديه ولذريته ولجميع المسلمين
www.rajhiawqaf.org

يهدى ولا يباع

بسم الله الرحمن الرحيم

د ژباړن* سريزه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على محمد الرسول الأمين، وعلى آله وصحبه أجمعين، وبعد:

پـــدي کــــي شک نشته چي د شرعي نصوصو (قرآني آيتونو او نبوي احاديـــثو) ژباړل د اهميت وړ خبره ده، ترڅو عام خلک* چي له عربي ژبي سره آشنايي نلري، وکولای شي د قرآن او حديثو د الفاظو په معنى پوه شي، او په هغه کي نغښتي* مفاهيمو او احکامو باندي ځان خبر کړي. او لدې جملي نه د دعاګانو او اذکارو ژباړل* هم ارزښتناک کار دی، پدې چي دعاګاني او اذکــــار د مسلمان په معنوي ژوند کي يو ځانګړی ځای لري، چي د ژوند په مختلفو او بدليدونکو حالاتو کي الله ﷻ ته دبنده د توجه اړولو، تضرع* او عاجـــزي کولـــو، او د هغه د يادولو او ستايلو، او له هغه نه مرستي او مدد غوښتلو، او د هغه حکم او فيصلې او قضاء او قدر ته د تسليميدلو ځرګندونه* کوي. که څه هم د مسنونه دعاګانو او اذکارو ويل په عربي سره غوره خبره ده، خو د هغه په معناګانو او مفاهيمو باندي پوهيدل هم ضروري ګڼل کيږي، تر څو يې د لوستلو او ويلو په حالت کي لوستونکی له پوره اخلاص او د زړه له حضور نه، او په هغه کي د تدبر* او تفکر* کولو نه برخمن* وي.

مـــا پـــه ژباړنه کي د لفظي او حرفي ژباړني لاره نده غوره کړې، بلکه د معـــنى او مفهوم په نظر کي نيولو سره مي د پښتو ژبي د قواعدو سره سم روانه

ژباړنه کړیده، او دا ځکه چي حرفي او لفظي ژباړنه په دوه لحاظه کمزوري وي، اول دا چـــي د عربي جملي مفهوم په پوره توګه* نشي افاده* کولای، او بل دا چي پښتو جمله د کلماتو د ارتباط او ترتیب په لحاظ کمزورې، او ناتمامه وي، او لوستونکی ته د فهم وړ نه وي.

او کـــوم عـــبارتونه یـــا کلمي چي د معنی د بشپړ تیا* لپاره مي اضافه کړیدي، هغه مي د دوو منحني شکله قوسونو په مینځ کي راوړیدي، تر څو د اصلي عبارت له ترجمې نه بې توپیر* وشي.

بل دا چي په پښتو کي د مختلفو لهجو او د مرادفو کلماتو د شته والي په خاطر مي د نومړو کلماتو تر څنګ د ستوري علامه (*) ایښې دە، او بیا مي د کـــتاب په پای کي د نومړو کلماتو یو جدول یا لست اضافه کړیدی، تر څو د ستوري لرونکي کلمې د دوهمي معنی یا بلې لهجې د پيژندني لپاره ورته مراجعه وشـــي، او پـــدې توګه به د مختلفو لهجو لوستونکي له کتاب نه په آسانی سره استفاده وکړای شي.

د احادیثو د ژباړلو لپاره مي د احادیثو شرح کونکي کتابونو ته مراجعه کړیده، او د خپل توان سره سم مي هغه معنی غوره کړیده، چي د لوستونکي فهم ته له تولو نه نژدې دە، او د پښتو جملې سره زیات سمون لري.

امید دی چي دا کتاب د مسلمان ورور لپاره ګټور واقع شي، او له دعا نه مي هیر نکړي.

وصلی الله علی نبینا محمد، وعلی آله وصحبه وسلم.

عبد النافع زُلال

azolal@yahoo.com
azolal@hotmail.com
ریاض- ١٤٢٣/١/١٥هـ

د مصنف سریزه

إن الحمد لله نحمده ونستعينه ونستهديه ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا وسيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، صلى الله عليه وعلى آله وأصحابه ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين، وسلم تسليماً كثيراً، أما بعد:

دا یو مختصر (کتاب) دی چي ما له خپل بل کتاب «الذكرُ والدعاءُ والعلاجُ بالرُّقَى مِنَ الكتابِ والسُّنَّةِ» نه مختصر کړیدی، او په هغه کي مي د نومړي کتاب نه یواځي اذکار راوړيدي، تر څو په سفر کي يې له ځان سره اخیستل آسانه وي.

او یواځي مي د ذکر او دعا متن راوړی، او د هغه د تخریج له مراجعو نه مي له اصلي کتاب نه یواځي یو یا دوه مراجع ذکر کړیدي، او څوک چي د نومړي ذکر او دعا راوي (صحابي) او د هغه تخریج پیژندل غواړي، نو اصلي کتاب ته دي مراجعه وکړي.

له الله ﷻ نه د هغه په نیکو نومونو، او لوړو صفتونو سره سوال کوم چي دا کتاب خالص د خپل رضا لپاره وګرځوي، او هغه ما ته، لوستونکي ته،

چـــاپونکي ته، او هغه چا ته چي په خپرولو کي يې برخه اخيستې ده په دنيا او آخرت کي ګټور وګرځوي، الله ﷻ د همدي کار مَل او په هغه باندي قادر دی.

وصلى الله وسلم على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه، ومن تبعهم بإحسان إلى يوم الدين.

د/ سعيد بن علي بن وهف القحطاني

صفر/ ١٤٠٩هـ

د ذکر فضیلت

الله ﷻ فرمایي: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُواْ لِي وَلاَ تَكْفُرُونِ﴾ [البقرة: ۱۵۲]

۞ ما یاد کړئ، زه به تاسو یاد کړم، او زما شکر پرځای کړئ، او زما نا شکري مه کوئ.

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْراً كَثِيراً﴾ [الأحزاب: ٤١]

۞ اې مومنانو! الله په ډیرو یادولو سره یاد کړئ.

﴿وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيراً وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْراً عَظِيماً﴾ [الأحزاب: ۳۵]

۞ او د الله ذکر کوونکو سړو او ذکر کوونکو ښځو لپاره الله ﷻ بخښنه* او لوی ثواب او اجر تیار کړی دی.

﴿وَاذْكُر رَّبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعاً وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالآصَالِ وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ﴾ [الأعراف: ۲۰۵]

۞ خپل رب په عاجزۍ او په ویره او په ټیټ آواز سره چې پورته نه وي، له خپل ځان سره سبا او بیګاه یاد کړه، او له غافلانو څخه مه کیږه.

پیغمبر ﷺ فرمایي: «مَثَلُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ وَالَّذِي لاَ يَذْكُرُ رَبَّهُ

مَثَلُ الْحَيِّ وَالْمَيِّتِ»(١).

۞ هغه ځوک چي د خپل رب* ذکر کوي، او هغه ځوک چي نه يې کوي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

او فرمايي: «أَلاَ أُنَبِّئُكُمْ بِخَيْرِ أَعْمَالِكُمْ، وَأَزْكَاهَا عِنْدَ مَلِيكِكُمْ، وَأَرْفَعِهَا فِي دَرَجَاتِكُمْ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ إِنْفَاقِ الذَّهَبِ وَالْوَرَقِ، وَخَيْرٍ لَكُمْ مِنْ أَنْ تَلْقَوْا عَدُوَّكُمْ فَتَضْرِبُوا أَعْنَاقَهُمْ وَيَضْرِبُوا أَعْنَاقَكُمْ؟» قَالُوا: بَلَى، قَالَ: «ذِكْرُ اللَّهِ تَعَالَى»(٢).

۞ آيا تاسو خبر نکړم ستاسو د ښو اعمالو نه، او له هغو اعمالو نه چي ستاسو د رب* په نزد له ټولو نه پاک دي، او ستاسو درجې* لوړوي*، او ستاسو لپاره د سرو زرو او سپينو زرو له خيراتولو نه هم غوره* دي، او ستاسو لپاره لدې نه هم غوره دي چي د دښمن سره مخامخ شی او بيا يو د بل غاړي* ووهی؟ (صحابه وو) وويل: هو (خبر مو کړه)، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: (هغه) د الله ﷻ ذکر کول دي.

او همدا رنګه فرمايي: «يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي

---

(١) بخاري (فتح الباري ١١/٢٠٨)، او د مسلم ١/٥٣٩ لفظ دادی: «مثل البيت الذي يذكر الله فيه والبيت الذي لا يذكر الله فيه مثل الحي والميت»، ترجمه: هغه کور چي په هغه کي د الله ذکر کيږي، او هغه کور چي د الله ذکر نه پکښي کيږي، مثال يې د ژوندي او مړي په شان دي.

(٢) ترمذي ٥/٤٥٩، ابن ماجه ٢/١٢٤٥، صحيح ابن ماجه ٢/٣١٦، صحيح الترمذي ٣/١٣٩.

نَفْسِـــي، وَإِنْ ذَكَـــرَنِي فِي مَلإٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلإٍ خَيْرٍ مِنْهُمْ، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ شِبْراً تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعاً تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعاً، وَإِنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً»[(١)].

۞ الله ﷻ فرمايي: زه د بنده د ګمان په وړاندي يم، او زه ورسره يم چي كله ما ياد كړي، نو كه يي په خپل زړه كي ياد كړم، زه يي له ځان سره يادوم، او كه يي په يوې ډلي كي ياد كړم، زه يي د هغې نه په غوره* ډله كي يادوم، او كه ما ته د يوې لويشتي په اندازه رانژدي شي، زه به هغه ته د يو ګز په اندازه نژدې شم، او كه ما ته د يو ګز په اندازه نژدي شي، زه به هغه ته د يوې وازې* په اندازه نژدي شم، او كه ما ته په پښو* روان راشي، زه به ورته په منډه* ورشم.

وعَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرٍ ﷺ أَنَّ رَجُلاً قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ شَرَائِعَ الإِسْلاَمِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيَّ فَأَخْبِرْنِي بِشَيْءٍ أَتَشَبَّثُ بِهِ، قَالَ: لاَ يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْباً مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ»[(٢)].

۞ دعبد الله بن بُسر ﷺ نه روايت دى چي يوه سړي وويل: اى د الله رســوله! د اســلام احكام پر* ما زيات شول، نو ما ته داسي شى* وښايه چي هغه باندي ټينګ عمل وكړم، پيغمبر ﷺ ورته وفرمايل: چي

(١) بخاري ١٧١/٨، مسلم ٢٠٦١/٤، او دا لفظ د بخاري دى.

(٢) ترمذي ٤٥٨/٥، ابن ماجه ١٢٤٦/٢، صحيح الترمذي ١٣٩/٣، صحيح ابن ماجه ٣١٧/٢.

ژبه دي بايد تل* د الله ﷻ په ذكر سره لمده* وي.

او پيغمبر ﷺ همدا رنګه فرمايي: «مَنْ قَرَأَ حَرْفاً مِنْ كِتَابِ اللَّهِ فَلَهُ بِهِ حَسَنَةٌ، وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا، لاَ أَقُولُ ﴿الم﴾ حَرْفٌ، وَلَكِنْ: أَلِفٌ حَرْفٌ، وَلاَمٌ حَرْفٌ، وَمِيمٌ حَرْفٌ»(١).

۞ چا چي د الله ﷻ له كتاب (قرآن) نه يو حرف ولوست*، نو هغه لره پدې كي يوه نيكي ده، او يوه نيكي لس چنده (ثواب*) لري، زه نـــه وايم چي ﴿الم﴾ يو حرف دى، بلكه الف (بيل*) حرف دى، او لام (بيل) حرف دى، او ميم (بيل) حرف دى.

وعَـــنْ عُقْبَةَ بْنِ عَامِرٍ ﷺ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ ﷺ وَنَحْنُ فِي الصُّفَّةِ، فَقَالَ: «أَيُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَغْدُوَ كُلَّ يَوْمٍ إِلَى بُطْحَانَ أَوْ إِلَى الْعَقِيقِ فَيَأْتِيَ مِنْهُ بِنَاقَتَيْنِ كَوْمَاوَيْنِ فِي غَيْرِ إِثْمٍ وَلاَ قَطِيعَةِ رَحِمٍ؟» فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ نُحِبُّ ذَلِكَ، قَالَ: «أَفَلاَ يَغْدُو أَحَدُكُمْ إِلَى الْمَسْجِدِ فَيَعْلَمَ أَوْ يَقْرَأَ آيَتَيْنِ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ خَيْرٌ لَهُ مِنْ نَاقَتَيْنِ، وَثَلاَثٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ ثَلاَثٍ، وَأَرْبَعٌ خَيْرٌ لَهُ مِنْ أَرْبَعٍ، وَمِنْ أَعْدَادِهِنَّ مِنَ الإِبِلِ»(٢).

۞ عقـــبه بن عامر ﷺ وايي: چي مونږ په صُفه* كي (ناست) وو

---

(١) ترمذي ١٧٥/٥، صحيح الترمذي ٩/٣، صحيح الجامع الصغير ٣٤٠/٥.

(٢) مسلم ٥٥٣/١.

چې پيغمبر ﷺ راووت، او وې فرمايل: له تاسو نه څوک دا غوره ګڼي چې هره ورځ «بُطحان*» يا «عقيق*» ته لاړ شي، او له هغه ځای نه دوه بوکونو* واله اوښان* راولي، چې نه يې په کې کومه ګناه کړې وي، او نه يې پکې خپلولي ختمه کړې وي؟ نو مونږ وويل: چې مونږ (ټول) دا خوښوو، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: که له تاسو نه يو څوک مسجد* ته لاړ شي او د قرآن دوه آيته زده کړي او يا يې ولولي، او يا د قرآن دوه آيته ولـــولي، نو دا ورته له دوو اوښانو نه غوره* ده، او درې (آيته) له دريو (اوښانو) نه غوره دي، او څلور له څلورو نه، او همدارنګې (دآيتونو) د شمير په اندازه له اوښانو نه غوره دي.

او ﷺ فـــرمايي: «مَنْ قَعَدَ مَقْعَداً لَمْ يَذْكُرْ اللَّهَ فيه كَانَتْ عَلَيْه منْ اللَّه ترَةٌ، وَمَنْ اضْطَجَعَ مَضْجَعاً لاَ يَذْكُرُ اللَّهَ فَيه كَانَتْ عَلَيْه مَنْ اللَّه ترَةٌ» (١).

۞ څـــوک چې په يو ځای کې کيناست او الله ﷻ يې پکې ياد نکړ، نو د الله ﷻ له طرف نه به پرې کمښت او زيان پيښ شي، او چا چې په يو ځای کې ډډه ولګوله او الله ﷻ يې هلته ياد نکړ، نو دالله ﷻ له طرف نه به ده ته کموالی او نقصان راشي.

---

(١) ابو داود ٢٦٤/٤، او نورو هم روايت کړيدی، صحيح الجامع ٣٤٢/٥.

او ﷺ فـــرمايي: «مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلساً لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ فيه وَلَــمْ يُصَلُّوا عَلَى نَبِيِّهِمْ إلاّ كَانَ عَلَيْهِمْ تِرَةً، فَإنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ وَإنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ»(١).

۞ كوم قوم چي په يو ځای کي کيني، او الله ﷻ پکي ياد نکړي، او نه په پيغمبر ﷺ درود ووايي، نو دا به ددوی لپاره (دالله ﷻ له جانب نه) دنقصان سبب وي، که وغواړي عذاب به ورکړي، او که وغواړي بخښنه* به ورته وکړي.

او فرمايي: «مَا مِنْ قَوْمٍ يَقُومُونَ مِنْ مَجْلسٍ لاَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ فيه إلاّ قَامُوا عَنْ مِثْلِ جِيفَةِ حِمَارٍ، وَكَانَ لَهُمْ حَسْرَةً»(٢).

۞ كـــوم قوم چي له يو داسي مجلس نه پاڅيده*، چي د الله ﷻ ذکر يي پکي نه وي کړی، نو داسي به وي لکه چي د خره د مرداري* نه پاڅيدلی وي، او دا به د دوی لپاره د افسوس سبب وي.

١- دخوب نه د پاڅيدو دعاګاني

١ – «الْحَمْدُ للَّه الَّذي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإلَيْه النُّشُورُ»(٣).

۞ تولــــه غوره ستاينه* الله لره ده، هغه چي مونږ يي پس له مرګه

---

(١) ترمذي، صحيح الترمذي ٣/١٤٠.

(٢) ابو داود ٤/٢٦٤، احمد ٢/٣٨٩، صحيح الجامع ٥/١٧٦.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٤/٢٠٨٣.

ژوندي کړي يو، او همده ته بيا ژوندي کيدل او ورتګ دی.

۲- «لاَ إِلَــهَ إِلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْــدُ، وَهُوَ عَلَى كُلّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، سُبْحَانَ اللّه، وَالْحَمْدُ للّه، وَلاَ إِلَــهَ إِلاّ اللّهُ وَاللّهُ أَكْبَرُ، وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاّ بِاللّه الْعَلِيّ الْعَظِيمِ، رَبِّ اغْفِرْ لِي»(۱).

۞ بيله الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته، هغه يو دی شريک نلري، همده لره ټولواکي او ټوله غوره ستاينه* ده، او همدی په هر څه قادر دی، پوره پاکي او ټوله غوره ستاينه يوازي الله لره ده، بيله* الله نه بل څوک د عبادت وړ* نشته ، الله لوی دی، او هيڅ قوت او طاقت نشـــته (د ګـــناه نـــه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په اوچت او باعظمت الله ﷻ سره، پروردګاره ما ته بخښنه* وکړه.

۳- «الحَمدُ للهِ الّذي عَافَانِي فِي جَسَدِي، ورَدَّ عليَّ رُوحِي، وأَذنَ لِي بِذكْرِهِ»(۲).

۞ ټولـــه غوره ستاينه * هغه الله لره ده چي ما ته يې په بدن کي

---

(۱) څـــوک چي دا ووايي، ګناهونه به يې وبخښـل شي، او که دعا وکړي، قبوله به شي، او که پاڅي اودس وکړي او بيا لمونځ وکړي، نو لمونځ به يې قبول شي.
بخـــاري (فـــتح الـــباري ۳/۳۹)، او نورو هم روايت کړيدی، او پورتنی لفظ د ابن ماجه دی، صحيح ابن ماجه ۲/۳۳۵.

(۲) ترمذي ۵/۴۷۳، صحيح الترمذي ۳/۱۴۴.

روغتيا راكړي، او ما ته ېي زما روح بيا را كړ، او ما ته يې د خپل ذكر اجازه او حكم كړى دى.

٤- ﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ وَاخْتِلاَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لآيَاتٍ لِّأُوْلِي الألْبَابِ * الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللّهَ قِيَاماً وَقُعُوداً وَعَلَىَ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذا بَاطِلاً سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ * رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ * رَّبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِياً يُنَادِي لِلإِيمَانِ أَنْ آمِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ الأبْرَارِ * رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلاَ تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ * فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لاَ أُضِيعُ عَمَلَ عَامِلٍ مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَى بَعْضُكُم مِّن بَعْضٍ فَالَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخْرِجُواْ مِن دِيَارِهِمْ وَأُوذُواْ فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُواْ وَقُتِلُواْ لأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ ثَوَاباً مِّن عِندِ اللّهِ وَاللّهُ عِندَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ * لاَ يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُواْ فِي الْبِلاَدِ * مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ * لَكِنِ الَّذِينَ اتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلاً مِّنْ عِندِ اللّهِ وَمَا عِندَ اللّهِ خَيْرٌ لِّلأَبْرَارِ * وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ

الْكِتَابِ لَمَن يُؤْمِنُ بِاللّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلّـــهِ لاَ يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللّهِ ثَمَناً قَلِيلاً أُوْلَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِـــمْ إِنَّ اللّـــهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ * يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اصْبِرُواْ وَصَـــابِرُواْ وَرَابِطُـــواْ وَاتَّقُـــواْ اللّـــهَ لَعَلَّكُـــمْ تُفْلِحُـــونَ﴾ [آل عمران: ١٩٠-٢٠٠] (١).

۞ بې شکه چې په آسمانونو او ځمکه کې، او د شپې او ورځې په بدلېدلو کې د عقل خاوندانو لپاره نښې نښانې دي، هغه کسان چې د الله ذکـــر کوي پداسې حال کې چې ولاړ* وي، او ناست وي، او په ډډه* باندې وي، او دآسمانونو او ځمکې په پيدايښت کې سوچ او فکر کـــوي، (او وايي) ای زموږ پروردګاره! دا (آسمانونه او ځمکه) دې خوشې او بې فايدې ندي پيدا کړي، پاکي ده تا لره، نو موږ د دوزخ* له عذاب نه وساته. ای پروردګاره! بې شکه چې ته څوک دوزخ* ته واچـــوي نو په رښتيا سره تا هغه رسوا او ذليل کړيدی، او ظالمانو لره هيڅوک مرستندوی نشته. ای پروردګاره! په رښتيا سره موږ د آواز* کونکي (آواز) واوريد چې ايمان ته يې بلنه* کوله (ويل يې) چې په خپل پروردګار ايمان راوړی، نو موږ ايمان راوړ، ای زموږ پروردګاره! زموږ

---

(١) بخاري (فتح الباري ٨/٢٣٧)، مسلم ١/٥٣٠.

ګناهونه را ته وبخښه*، او زمونږ بد کارونه را نه لیري کړه، او مونږ ته لـــه نیکانو* سره مرګ راکړه. ای زمونږ پروردګاره! مونږ ته هغه څه راکړه چې د خپلو پیغمبرانو په (ذریعه) دي راسره وعده کړیده، او د قیامت په ورځ مو مه رسوا کوه، په رښتیا سره چې ته د وعدي مخالفت نکوې. نو د دوی پروردګار د دوی (دعا) قبوله کړه، (پدې شان) چې زه به له تاسو نه د هیڅ عمل کونکي عمل نه ضایع* کوم، نر وي او که ښځه، (ټول) یو له بل نه یاست، نو هغو کسانو چې هجرت یې کړی، او له خـــپلو کورونو نه ایستلي شوي، او زما په لاره* کې ورته اذیت رســـیدلی، او جهاد یې کړی، او وژل شویدي، نو خامخا به زه د دوی ګناهونه وبخښم، او هرو مرو* به دوی هغه جنتونو ته داخل کړم چې (دهغو دماڼیو او ونو) لاندي ویالې بهیږي، (او دا) د الله له جانبه جزا او ثواب دی، او د الله په نزد ډیر ښه ثواب او اجر دی. په ښارونو کې د کافرانو تلل را تلل دي تا نه تیر باسي. (دا) یو نا څیزه* متاع او فائده ده، او بیا د دوی ځای دوزخ دی، او ډیر بد د هستوګني ځای دی. لیکن هغـــه کسان چې له خپل پروردګار نه ویریږي* او پرهیزګاري کوي، هغوی لره داسي جنتونه دي چې په هغه کې به ویالې رواني وي، تل* به پـــه هغه کې استوګن وي، (او دا) د الله له جانبه میلمستیا ده (هغوی لره)، او هغه څه چې د الله سره دي هغه د نیکانو لپاره (ډیر) غوره دي.

او په تحقیق سره د اهل کتاب نه داسي کسان شته چي په الله او په هغه (قــرآن) چي تاسو ته نازل کړي شویدی، او په هغه (تورات او انجیل) چي دوی ته نازل کړي شوی دی، ایمان لري، پداسي حال کي چي له الله نــه ویریدونکي دي، د الله آیاتونه په لږو پیسو نه خرخوي، د دي کسانو اجر او ثواب د الله سره دی، په رښتیا سره چي الله ژر حساب کونکی دی. ای مومنانو! صبر وکړی، او ټینګ اوسی (د دښمنانو په مقابل کي)، او جهاد ته تیار اوسی، او له الله نه وویریږی، ددې لپاره چي تاسو کامیابه شي.

۳- د جامو اغوستلو دعا

٥- «الحَمدُ للهِ الّذي كَسَانِي هَذا (الثَّوبَ) وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيرِ حَوْلٍ مِنّي ولا قُوّةٍ..» (١).

۞ ژباړه: ټوله غوره ستاینه* ده هغه الله لره چي ما ته يې دا جامه* را واغوستله، او بیله* کوم طاقت او قوت نه يې ما ته راکړه.

۴- دنوي جامې اغوستلو دعا

٦- «اللَّهُـــمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيه، أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِهِ وَخَيْرِ مَا صُنِعَ لَهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّ مَا صُنِعَ لَهُ» (٢).

(١) بیله* نسائي نورو اصحاب السنن* روایت کړیدی، ارواء الغلیل ۴۷/۷.
(٢) ابو داود، ترمذي. او بغوي روایت کړیدی، شمائل الترمذي د الباني لیکنه ص۴۷.

۞ يـــا الهـــي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده، تا ما ته (دا جامه) را واغوستله، زه د هغي د خير ، او د څه لپاره چي جوړه شويده د هغه د خير سوال درنه کوم، او پناه غواړم په تا سره د هغې له شر نه او د هغه څه له شر نه کُوم لپاره چي هغه جوړه شويده.

۴- چا چي نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا

٧-«تُبْلِي، وَيُخْلِفُ اللهُ تَعالى»[١].

۞ (دا جامه) زړه کړې، او الله دي د هغه په ځاى نوري جامې در کړي.

٨- «الْبَسْ جَدِيداً، وَعِشْ حَمِيداً، وَمُتْ شَهِيداً»[٢].

۞ نـــوې (جامه) واغوندې، او ستايلى واوسيږې، او دشهادت په مرګ مړ شې.

۵- دجامو ايستلو په وخت کي دعا

٩- «بِسْمِ اللهِ»[٣].

۞ د الله په نوم سره (دا جامه اوباسم).

---

(١) ابو داود ۴/۴١، صحيح ابي داود ٢/٧٦٠.

(٢) ابن ماجه ٢/١١٧٨، بغوي ١٢/۴١، صحيح ابن ماجه ٢/٢٧۵.

(٣) تـــرمذي ٢/۵٠۵، او نـــورو هم روايت کړيدى، إرواء الغليل ۴٩ نمبر حديث، صحيح الجامع ٣/٢٠٣.

۶- د اودس ماتي ځای ته د داخلیدلو دعا

۱۰- «[بِسْمِ اللهِ] اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ»(۱).

۞ د الله په نوم سره، الهي! زه په تا سره له نرینه او ښځینه شیطانانو نه پناه غواړم.

۷- د اودس ماتي ځای نه د وتلو دعا

۱۱- «غُفْرَانَكَ»(۲).

۞ ستا بخښنه غواړم.

۸- داوداسه نه مخکي ذکر

۱۲- «بِسْمِ اللهِ»(۳).

۞ د الله په نامه سره (اودس پیل کوم).

۹- د اودس نه وروسته دعا

۱۳-۱- «أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَـهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ

---

(۱) بخاري ۱/۴۵، مسلم ۱/۲۸۳، او دا اضافه: «بسم الله في أولـه» سعید بن منصور روایت کړیدی، فتح الباري ۱/۲۴۴.

(۲) بـیله* نسائي نورو اصحاب السنن* روایت کړیدی، او نسائي په «عمل الیوم واللیلة» کي روایت کړیدی، زاد المعاد ۲/۳۸۷.

(۳) ابو داود، ابن ماجه او احمد روایت کړیدی، ارواء الغلیل ۱/۱۲۲.

وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ..»[١].

۞ شاهدي* وركوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دى، شريک نلري، او شاهدي وركوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دى.

١٤-٢- «اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِينَ وَاجْعَلْنِي مِنْ الْمُتَطَهِّرِينَ»[٢].

۞ الهي! ما د توبه ايستونكو څخه وګرځوه، او د (پاكو) كسانو څخه مي وګرځوه.

١٥-٣- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[٣].

۞ الهي! تا په پاكي سره يادوم او ستا پوره ستاينه كوم، زه شاهدي* وركوم چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

١٠- د كور نه دوتلو ذكر

١٦-١- «بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ

---

(١) مسلم ١/٢٠٩.
(٢) ترمذي ١/٧٨، صحيح الترمذي ١/١٨.
(٣) نسائي «عمل اليوم والليلة» ص١٧٣، ارواء الغليل ١/١٣٥، ٢/٩٤.

بالله»[١].

۞ د الله په نامه سره (له کور نه وځم)، په الله باندي توکل او تکیه کـــوم، او نشته هیڅ قوت او طاقت (له ګناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مګر د الله ﷻ (په توفیق) سره.

١٧-٢- «اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَضِلَّ أَوْ أُضَلَّ أَوْ أَزِلَّ أَوْ أُزَلَّ أَوْ أَظْلِمَ أَوْ أُظْلَمَ أَوْ أَجْهَلَ أَوْ يُجْهَلَ عَلَيَّ»[٢].

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم لدې نه چي زه بې لاري شم، یا مـــې بـــل څوک بې لاري کړي، یا وښویږم، یا وښویولی شم، یا ظلم وکړم، یا ظلم را سره وشي، یا (چا ته) ضرر او نقصان ورسوم، یا را ته (له بل چا نه) ضرر ورسولی شي.

١١- کور ته د ننوتلو* ذکر

١٨- «بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ثُمَّ لِيُسَلِّمْ عَلَى أَهْلِهِ»[٣].

---

(١) ابو داود ٣٢٥/٤، ترمذي ٤٩٠/٥، صحيح الترمذي ١٥١/٣.

(٢) اصحاب السنن*، صحيح الترمذي ١٥٢/٣، صحيح ابن ماجه ٣٣٦/٢.

(٣) ابـــو داود ٣٢٥/٤، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٨ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی، او پـــه صـــحيح حديث کي راغلي دي، د مسلم ٢٠١٨ نمبر حديث کي: کله چي سړی خپل کـــور تـــه ننوځي، او ننوتلو په وخت کي، او د خوراک په وخت کي الله یاد کړي، نو شیطان (خپلو ملګرو ته) وایي: زمونږ لپاره (دلته) نه د شپې ځای، او نه د (شپې) خوراک شته.

۞ د الله په نامه سره ننوتلو*، او د الله په نامه سره ووتلو*، او پر* خپل پروردګار مو توکل او تکیه کړیده.

او بیا دي په خپلو وړو* سلام وکړي.

۱۲- مسجد ته د تللو دعا

۱۹- «اللَّهُـــمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُوراً، وَفِي لِسَانِي نُوراً، وَفِي سَمْعِي نُوراً، وَفِي بَصَرِي نُوراً، وَمِنْ فَوْقِي نُوراً، وَمِنْ تَحْتِي نُوراً، وَعَنْ يَمِينِي نُوراً، وَعَنْ شمَالِي نُوراً، وَمِنْ أَمَامِي نُوراً، وَمِنْ خَلْفِي نُـــوراً، وَاجْعَلْ فِي نَفسِي نُوراً، وَأَعْظِمْ لِي نُوراً، وَعَظِّمْ لِي نُوراً، وَاجْعَـــلْ لِي نُوراً، وَاجْعَلْنِي نُوراً، اللَّهمَّ أَعْطِنِي نوراً، واجعَل فِي عَصَـــبِي نوراً، وفِي لَحْمِي نوراً، وفي دَمِي نوراً، وفِي شَعْرِي نوراً، وفِي بَشَـــرِي نوراً»[١]، «[اللهمّ اجْعَلْ لِي نوراً فِي قَبْري.. ونوراً فِي عظَـــامِي]»[٢]، [«وَزِدْنِي نوراً، وزِدْنِي نوراً، وزِدْنِي نوراً»][٣]، [«وَهَبْ لِي نوراً عَلَى نُورٍ»][٤].

---

(١) تـــول پورتـــني صـــفات پـــه بخاري ١١/١١٦ په ٦٣١٦ نمبر حديث کې راغلي دي، مسلم ١/٥٢٦،٥٢٩،٥٣٠، په ٧٦٣ نمبر حديث کې.

(٢) ترمذي ٣٤١٩ نمبر حديث، ٥/٤٨٣.

(٣) بخـــاري پـــه «الأدب المفـــرد» ٦٩٥ نمبر حديث، ص٢٥٨، کې روايت کړيدی، او آلباني په «صحيح الأدب المفرد» ٥٣٦ نمبر حديث کې د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(٤) ابـــن حجـــر دا لفظ په فتح الباري کې اوابن ابو عاصم ته يې په کتاب الدعاء کې نسبت کړيدی، فتح الباري ١١/١١٨، او وايي: نو د مختلفو روايتونو نه پنځه ويشت خصلتونه راغونډ* شول.

۞ الهي! زما په زړه کې رڼا* پيدا کړې، او په ژبه کې مي رڼا، او په غوږونو کې مي رڼا، او په سترګو کې مي رڼا، او له پاسه مي رڼا، او لاندې مي رڼا، او له ښي طرف نه مي رڼا، او له چپ طرف نه مي رڼا، او مخې ته مي رڼا، او شا ته مي رڼا، او په بدن کې مي رڼا پيدا کړې، او مـا تـه رڼـا د قدر وړ وګرځوې، او ما ته رڼا مقرره کړې، او ما رڼا وګرځوې، الهي! ما ته رڼا راکړې، زما په پلو* کې رڼا پيدا کړې، او په غوښه کې مي رڼا، او په وينه کې مي رڼا، او په ويښتو* کې مي رڼا، او په پوټکي* کې مي رڼا پيدا کړې.

الهي! زما په قبر کې رڼا پيدا کړې، او زما په هډوکو کې رڼا، او زما رڼا زياته کړې، او زما رڼا زياته کړې، او زما رڼا زياته کړې، او ما ته د رڼا بر سيره رڼا راکړې.

۱۴- مسجد ته د ننوتلو دعا

۲۰- «أَعُـوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»(۱)، [بِسْمِ اللَّهِ، وَالصَّلَاةُ](۲) [وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ](۳) «اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ»(٤).

(۱) ابو داود، صحيح الجامع ۴۵۹۱ نمبر حديث.

(۲) ابن السني ۸۸ نمبر حديث، او الباني هغه حَسَن بللی دی.

(۳) ابو داود ۱/۱۲٦، صحيح الجامع ۱/۵۲۸.

(٤) مسـلم ۱/۴۹۴، او پـه ابن ماجه کې له فاطمه رضي الله عنها نه داسې روايت دی: «اللهم اغفر لي ذنـوبي وافتح لي أبواب رحمتك»، ترجمه: الهي! زما ګناهونه را ته وبخښې، او خپل د رحمت =

۞ په لوی الله سره، او د هغه په عزتمند مخ، او ازلي او همیشني تولواکـــي سره،   له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم، د الله په نوم سره (نـــنوځم)، درود او سلام دي وي د الله پر پيغمبر ﷺ، الهي! ته را ته د خپل رحمت دروازې خلاصي* كړې.

۱۴- مسجد نه د وتلو دعا

۲۱- «بسمِ اللهِ والصَّلاةُ والسلامُ على رسُولِ الله، اللّهمَ إنِّـــي أســـأَلُكَ مِـــنْ فَضْــلِكَ، اللَّهُمَّ اعْصِمْني مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»(١).

۞ د الله پــــه نــــوم سره (وځم)، او درود او سلام دي وي د الله پر پيغمبر، الهي! له تا نه ستا د فضل سوال كوم، الهي! له رټل شوي شيطان نه مي وساتې.

۱۵-د آذان اوريدو ذكرونه

۲۲-۱- (د آذان پـــه جواب كي به) هماغه د موذن* الفاظ بيرته وايي، خو د «حيَّ على الصلاة» او «حيَّ على الفَلاح» (په جواب

=

دروازې راته خلاصي* كړې.

او الباني هغه د شواهدو په وجه صحيح بللى دى، صحيح ابن ماجه ١/١٢٨-١٢٩.

(١) د مخكيـــني (٢٠) نمـــبر حديـــث روايـــتونه دي وكتل شي، او دا زيادت: «اللهم اعصمني من الشيطان الرجيم» د ابن ماجه دى، صحيح ابن ماجه ١/١٢٩.

کي به) «لا حَولَ ولا قُوَّةَ إلاّ باللهِ»[۱] وايي.

۲۳–۲– د مؤذن* د «أَشْهَدُ أنْ لاّ إلَهَ» او «أَشْهَدُ أنّ محمداً رَسُولُ اللهِ» د ويلو وروسته به دا ذكر وايي[۲]:

«وَأَنَـــا أَشْــــهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَأَنَّ مُحَمَّــــداً عَـــبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولاً، وَبِالإِسْلاَمِ دِيناً»[۳].

۞ او زه هـــم شاهدي* وركوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دى، شريک نلري، او محمد د الله بنده او پيغمبر دى، د الله ﷻ په ربوبيت، او د محمد ﷺ په پيغمبرى، او د اسلام په دين راضي يم.

۲۴–۳– مؤذن ته د جواب* وركولو نه وروسته به پر پيغمبر ﷺ درود وايي[٤].

۲۵–٤– او بـــيا به دغه دعا وايي: «اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ، وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ، آتِ مُحَمَّداً الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ

---

(۱) بخاري ۱۵۲/۱، مسلم ۲۸۸/۱.

(۲) ابن خزيمه ۲۲۰/۱.

(۳) مسلم ۲۹۰/۱.

(٤) مسلم ۲۸۸/۱.

مَقَاماً مَحْمُوداً الَّذِي وَعَدْتَهُ [إِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ المِيعَادَ]»[(١)].

۞ الهي! ای د دې مكملي بلني، او د كيدونكي لمونځ پروردګاره! محمد ﷺ ته په جنت كي خاصه درجه، او خاص فضيلت وركړې، او هغه ستايلى شوي مقام ته يې ورسوې كوم چي تا ورسره وعده كړيده، بې شكه چي ته د خپلي وعدې مخالفت نه كوې.

٢٦-٥- د آذان او اقامت په مينځ كي به خپل ځان ته دعا كوي، ځكه چي پدې وخت كي دعا نه رد* كيږي[(٢)].

١٦- د لمانځه د شروع (له اول تكبير نه وروسته*) دعا

٢٧-١- «اللَّهُـــمَّ بَاعِدْ بَيْنِي وَبَيْنَ خَطَايَايَ كَمَا بَاعَدْتَ بَيْنَ الْمَشْـــرِقِ وَالْمَغْرِبِ، اللَّهُمَّ نَقِّنِي مِنْ خَطَايَايَ كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْـــيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، اللَّهُمَّ اغْسِلْنِي مِنْ خَطَايَايَ بِالثَّلْجِ وَالْمَاءِ وَالْبَرَدِ»[(٣)].

۞ الهي! زما او زما د ګناهونو تر مينځ دومره لري والى راولې، لكه څنګه چي دې د مشرق* او مغرب* په مينځ كي لري والى راوستى دى،

(١) بخـــاري ١/١٥٢، او د كـــړو قوســـونو په مينځ كي عبارت د بيهقي ١/٤١٠ دى، او اسناد يې علامه عبد العزيز بن باز په «تحفة الأخيار» ص٣٨ كي حَسَن بللى دى.

(٢) ترمذي، ابو داود، او احمد روايت كړيدى، ارواء الغليل ١/٢٦٢.

(٣) بخاري ١/١٨١، مسلم ١/٤١٩.

الهي! ما له خپلو ګناهونو نه داسي پاک کړې لکه څنګه چي سپینه جامه له خیرو* نه پاکه کړي شي، الهي! ما له ګناهونو نه په واوره، او اوبو، او ږلۍ سره ووینځې.

٢٨-٢- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، وَتَبَارَكَ اسْمُكَ، وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلاَ إِلَهَ غَيْرُكَ»(١).

۞ الهي! تا په پاکي سره یادوم او ستا پوره ستاینه کوم، او مبارک دی نوم ستا، او اوچت* دی شان او شوکت ستا، او بیله تا نه بل څوک د عبادت وړ* نشته.

٢٩- «وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ حَنِيفاً وَمَا أَنَا مِنْ الْمُشْرِكِينَ، إِنَّ صَلاَتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الْمَلِكُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَنْتَ رَبِّي وَأَنَا عَبْدُكَ، ظَلَمْتُ نَفْسِي وَاعْتَرَفْتُ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي ذُنُوبِي جَمِيعاً، إِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ، وَاهْدِنِي لأَحْسَنِ الأَخْلاَقِ، لاَ يَهْدِي لأَحْسَنِهَا إِلاَّ أَنْتَ، وَاصْرِفْ عَنِّي سَيِّئَهَا، لاَ يَصْرِفُ عَنِّي

---

(١) څلورو واړو اصحاب السنن روایت کړیدی، صحیح الترمذي ١/٧٧، صحیح ابن ماجه ١/١٣٥.

سَـــيِّئَهَا إِلاَّ أَنْتَ، لَبَّيْكَ وَسَعْدَيْكَ، وَالْخَيْرُ كُلُّهُ بِيَدَيْكَ، وَالشَّرُّ لَيْسَ إِلَيْكَ، أَنَا بِكَ وَإِلَيْكَ، تَبَارَكْتَ وَتَعَالَيْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ»[١].

۞ ما خپل مخ وګرځاوه هغه ذات ته چې آسمانونه او ځمکه يې پيـــدا کړيـــدي، پداسې حال کې چې د حق دين مل* يم، او نه يم له مشـــرکانو نه، په رښتيا سره زما لمونځ، او قرباني*، او ژوند، او مرګ يواځـــې د هغـــه الله لپاره دی چې د مخلوقاتو پروردګار دی، شريک نلري، او زه پدې سره مامور شوی يم، او زه له مسلمانانو څخه يم.

الهي! ته ټولواک* يې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته زما پروردګار يې، او زه دې بنده يم، په خپل ځان مې ظلم* کړی، او په خپله ګناه اقرار کوم، نو زما* ټول ګناهونه را ته وبخښې، په رښتيا سره چې ګناهونه بيله تا نه بل څوک نشي بخښلی، د ښو اخلاقو هدايت* راته وکړې، و ښو اخلاقو ته يواځې ته هدايت کوې، او بد اخلاق را څخـــه لـــري کړې، بد اخلاق را نه يواځې ته لرې کولای شې، ستا دعوت مې قبول کړ، او ستا خدمت ته ولاړ يم، خير ټول ستا په لاسونو

---

(١) مسلم ١/٥٣٤.

کـــي دی، او شـــر تا لره شر ندی[۱]، او په تا مي تکيه ده، او تا ته به درځم، ته برکت والا يې، او اوچت* يې، له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه وباسم.

۳۰-٤- «اللَّهُمَّ رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ، فَاطِرَ السَّـــمَاوَاتِ وَالأَرْضِ، عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ، أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنْ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ»[۲].

۞ الهي! د جبرایل، او میکایل، او اسرافیل پروردګاره، د آسمانونو

---

(۱) د (والشر ليس إليك) علماوو مختلفي معناګاني ذکر کړيدي، له هغه جملې نه بعضي دادي:

۱- شـــر ســـتا په حق کې شر ندی، ځکه هغه ستا له عدل او حکمت نه مينځ ته راغلی، او هغه يواځې د مخلوق په حق کې شر دی.

۲- شر الله ته د نژديکت وسيله نده.

۳- يواځې د شر نسبت الله ﷻ ته نه کيږي، بلکه د خير نسبت به ورسره وي.

۴- شـــر د الله حضـــور ته نه پورته کيږي، بلکه يواځې خير او نيک عمل د هغه حضور ته پورته کيږي.

او چـــا چـــې ددې جملې ترجمه داسې کړيده: (شر تا لره نه نسبت کيږي) نو دا ترجمه صحيح نده، ځکه د شر او خير دواړو نسبت الله ته کيږي او الله د دواړو خالق دی.

مســـلم د نـــووي په شرح ۱۲۹۰ نمبر حديث، تحفة الأحوذي د جامع ترمذي شرح ۳۳۴۴ نمبر حديث، د حمود التويجري رساله (التنبيهات على رسالة الألباني في الصلاة) ص۱۲ دې وکتل شي.(ژباړن)

(۲) مسلم ۱/۵۳۴.

او ځمکې پيدا کونکيه، په پټو او ښکاره علم لرونکيه، ته د خپلو بندګانو په مينځ کې د اختلاف په وخت کې فيصله کوې، په خپل حکم سره ما ته د هغه حق ښودنه* وکړې، په کوم کې چې اختلاف شوى دى، په رښتيا سره چې همدا ته و سمې لارې ته هدايت او ښودنه کوې چا لره چې وغواړې.

٣١-٥- «اللَّــهُ أَكْــبَرُ كَبِيراً، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، وَسُبْحَانَ اللَّهِ بُكْرَةً وَأَصِيلاً» [ثلاثاً][(١)].

۞ الله ډير لوى دى په لويې سره، الله ډير لوى دى په لويې سره، الله ډير لوى دى په لويې سره، او ټوله غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او ټولــه غوره ستاينه ده الله لره ډيره زياته، او ټوله غوره ستاينه ده الله لــره ډيــره زياتــه، او پــه پــاکې سره يادوم الله سهار* او ماښام*.

[دا به درې ځلې* وايې]

او بيا به دا وايې: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ، مِنْ نَفْخِهِ، وَنَفْثِهِ،

(١) ابــو داود ١/٢٠٣، ابن ماجه ١/٢٦٥، احمد ٤/٨٥، او مسلم ١/٤٢٠ له ابن عمر نه په همدا شان له يوې قصې سره روايت کړيدى.

وَهَمْزِهِ»[١].

۞ په الله ســره د شیطان له پوکلو، توکولو، او وسوسو نه پناه غواړم.

٣٢-٦-[٢]«اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ نُورُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَــنْ فــيهِنَّ، ولَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ قَيِّمُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فــيهِنَّ، [وَلَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ رَبُّ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فيهِنَّ] [وَلَــكَ الْحَمْدُ لَكَ مُلْكُ السَّموات وَالأَرْضِ وَمَنْ فيهِنَّ] [وَلَكَ الْحَمْــدُ أَنْــتَ مَلِكُ السَّموات وَالأَرْضِ] [وَلَكَ الْحَمْدُ] [أَنْتَ الْحَقُّ، وَوَعْدُكَ الْحَقُّ، وَقَوْلُكَ الحَقُّ، وَلِقَاؤُكَ الحَقُّ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ، وَالنَّبِيُّونَ حَقٌّ، وَمُحَمَّدٌ ﷺ، حَقٌّ وَالسَّاعَةُ حَقٌّ] [اللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ، وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ، وَبِكَ خَاصَــمْتُ، وَإِلَيْكَ حَاكَمْتُ، فَاغْفِرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ] [أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ] [أَنْتَ إِلَهِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنتَ]»[٣].

---

(١) مخکينی تخريج دي و کتل شي.(ژباړن)

(٢) کله چي به پيغمبر ﷺ د شپي لخوا تهجد ته پاځيده نو دا ذکر به يې وايه.

(٣) بخــاري (فــتح الباري ٣/٣، ١١٦/١١، ٣٧١/١٣، ٤٦٥،٤٢٣، مسلم په اختصار سره همدا شان ٥٣٢/١ روايت کړيدی.

۞ الهي! تا لره ټوله غوره ستاینه* ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مینځ کي مخلوقاتو رڼا* يې، او تا لره ټوله غوره ستاینه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مینځ کي مخلوقاتو پالونکی يې، او تا لره ټوله غوره ستاینه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مینځ کي مخلوقـــاتو مالک يې، او تا لره ټوله غوره ستاینه ده، ته د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مینځ کي مخلوقاتو پادشاه يې، او تا لره ټوله غوره ستاینه ده، ته حق يې، او وعده دي حق ده، او وینا دي حق ده، او تا ســـره ملاقـــات حق دی، او جنت حق دی، او دوزخ* حق دی، او پیغمبران حق دي، او محمد ﷺ حق دی، او قیامت حق دی.

الهـــي! تا ته تسلیم* یم، او په تا مي توکل* دی، او په تا مي ایمان دی، او تـــا لره مي رجوع کړې، او ستا لپاره او ستا په مرسته مي (له دښمن سره) جګړه کړې، او تا ته مي فیصله دروړې، نو ما ته (د هغو ګناهونو) بخښنه وکړې چي مخکي مي کړي، او وروسته مي کړي، او پـــټ مـــي کـــړي، او ښکاره مي کړي دي، ته مخکي کونکی او ته وروســـته کونکی يې، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته مي معبود* يې، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

١٧- د رکوع دعا

٣٣-١- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ» [ثلاث مرات][(١)].

۞ پاک دی زما* لوی پروردګار. [درې ځلې]

٣٤-٢- «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي»[(٢)].

۞ اې الله! (اې) زمونږ پروردګاره! تا په پاکي سره یادوم، او ستا پوره ستاینه کوم، الهي! ما ته بخښنه وکړې.

٣٥-٣- «سُبُّوحٌ، قُدُّوسٌ، رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»[(٣)].

۞ ډیر پاک او ډیر مقدس دی پروردګار د ملائکو* او د جبرائیل.

٣٦-٤- «اللَّهُمَّ لَكَ رَكَعْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، خَشَعَ لَكَ سَمْعِي، وَبَصَرِي، وَمُخِّي، وَعَظْمِي، وَعَصَبِي، وَمَا اسْتَقَلَّتْ بِهِ قَدَمِي»[(٤)].

۞ الهي! خاص تا ته مي سر ټيټ کړی، او په تا مي ایمان راوړی، او تا ته تسلیم* یم، او تسلیم دي تا لره زما* غوږونه، او زما سترګي، او

(١) اصحاب السنن او احمد روایت کړیدی، صحیح الترمذي ١/٨٣.

(٢) بخاري ١/٩٩، مسلم ١/٣٥٠.

(٣) مسلم ١/٣٥٣، ابو داود ١/٢٣٠.

(٤) مسلم ١/٥٣٤، او بیله ابن ماجه څلورو روایت کړیدی.

زما ماغزه*، او زما هډوكي، او زما پلې*، او زما هغه (جسم) كُوم چې زما پښو* اوچت كړيدى.

٣٧-٥- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ، وَالْمَلَكُوتِ، وَالْكِبْرِيَاءِ، وَالْعَظَمَةِ»[1].

۞ پاک دى څښتن* د ډير زور، او كاملي ټولواكي، او د لويي، او عظمت.

١٨- د ركوع نه پورته كيدلو* دعا

٣٨-١- «سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ»[2].

۞ قبول كړه الله (حمد او ثنا) د هغه چا چې د هغه حمد او ثنا يې وويل.

٣٩-٢- «رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ، حَمْداً كَثِيراً طَيِّباً مُبَارَكاً فِيهِ»[3].

۞ اې زمونږ پروردګاره! تا لره ټوله غوره ستاينه ده، ستاينه ډيره زياته، پاكه، او مباركه.

---

(١) ابو داود ١/٢٣٠، نسائي، او احمد روايت كړيدى، او اسناد يې حَسَن دى.

(٢) بخاري (فتح الباري ٢/٢٨٢).

(٣) بخاري (فتح الباري ٢/٢٨٤).

۴۰-۳- «مـلْءَ السَّمَاوَات وَ ملْءَ الأَرْضِ وَما بَيْنَهُما، وَملْءَ مَا شئْتَ منْ شَيْءٍ بَعْدُ، أَهْلَ الثَّنَاء وَالْمَجْد، أَحَقُّ مَا قَالَ الْعَبْدُ، وَكُلُّنَا لَكَ عَبْدٌ، اللَّهُمَّ لاَ مَانعَ لمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطيَ لمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ منْكَ الْجَدُّ»[۱].

۞ (الهي! تا لره ټوله غوره ستاينه* ده) د آسمانونو او ځمکي او د هغوی تر مينځ د مخلوقاتو د ډکوالي په اندازه، او په اندازه د ډکوالي د هغو شيانو* چي تا وروسته غوښتي دي، اې د ستايني او لويي خاونده! کومه ربښتيني خبره چي بنده کړيده داده -او مونږ ټول ستا بندګان يو-: الهي! ته چي (چا ته) څه ورکړې، د هغه (څوک) بندونکی نشته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکی نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (لري کولو کي).

۱۹- د سجدې دعا

۴۱-۱- «سُبْحَانَ رَبِّيَ الأَعْلَى» [ثلاث مرات][۲].

۞ پاک دی زما* لوی پروردګار. [دري ځلي]

۴۲-۲- «سُـبْحَانَكَ اللَّهُـمَّ رَبَّنَا وَبِحَمْدِكَ اللَّهُمَّ اغْفِرْ

---

(۱) مسلم ۱/۳۴۶.

(۲) اصحاب السنن او احمد روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱/۸۳.

لي»[١].

۞ اې الله! (اې) زمونږ پروردګاره! تا په پاکي سره يادوم، او ستا پوره ستاينه کوم، الهي! ما ته بخښنه وکړې.

٤٣-٣- «سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلاَئِكَةِ وَالرُّوحِ»[٢].

۞ ډير پاک او ډير مقدس دی پروردګار د ملائکو* او د روح (يا جبرائيل).

٤٤-٤- «اللَّهُمَّ لَكَ سَجَدْتُ، وَبِكَ آمَنْتُ، وَلَكَ أَسْلَمْتُ، سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذِي خَلَقَهُ، وَصَوَّرَهُ، وشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ، تَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ»[٣].

۞ الهي! تا لره مي سجده وکړه، او په تا مي ايمان راوړ، او تا ته تسليم شوم، زما مخ هغه ذات لره سجده وکړه چي هغه يې پيدا کړی، او صورت او شکل يې ورکړی، او غوږونه او سترګي يې ورکړي دي، با برکته* دی الله چي له ټولو نه غوره پيدا کونکی دی.

٤٥-٥- «سُبْحَانَ ذِي الْجَبَرُوتِ وَالْمَلَكُوتِ وَالْكِبْرِيَاءِ

(١) بخاري، او مسلم روايت کړيدی، تخريج يې په (٣٤) نمبر حديث کي تير شو.

(٢) مسلم ١/٥٣٣، اوتخريج يې په (٣٥) نمبر حديث کي تير شو.

(٣) مسلم ١/٥٣٤ او نورو روايت کړيدی.

وَالْعَظَمَةِ»[١].

۞ پاک دی څښتن* د زبرځواکي، او کاملي ټولواکي، او د لويي، او عظمت.

٤٦-٦- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي كُلَّهُ، دِقَّهُ، وَجِلَّهُ، وَأَوَّلَهُ، وَآخِرَهُ، وَعَلاَنِيَتَهُ، وَسِرَّهُ»[٢].

۞ الهـي! زما واړه او لوی، لومړني او وروستني، ښکاره او پټ ټول ګناهونه وبخښي.

٤٧-٧- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»[٣].

۞ الهـي! زه ستا په رضا سره ستا له غضب نه، او ستا په عافيت سره ستا له عذاب نه، او په تا سره له تا نه پناه غواړم[٤]، زه ستا پوره

---

(١) ابـو داود ١/٢٣٠، احمد، او نسائي روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابي داود ١/١٦٦ کې صحيح بللی دی.

(٢) مسلم ١/٣٥٠.

(٣) مسلم ١/٥٣٢.

(٤) له الله ﷻ نـه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جلالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسي صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي.(ژباړن)

ســـتاينه نشم كولاى، ته هماغسي يې لكه څنګه چي تا د ځان ستاينه كړيده.

٣٠- د دوو سجدو په مينځ كي دعا

٤٨-١- «رَبِّ اغْفِرْلِي، رَبِّ اغْفِرْلِي»[(١)].

۞ اې پــروردګاره! مــا ته بخښنه وكړه، اې پروردګاره! ما ته بخښنه وكړه.

٤٩-٢- «اللَّهُـــمَّ اغْفِرْلِي، وَارْحَمْنِي، واهْدِنِي، وَاجْبُرْنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي، وَارْفَعْنِي»[(٢)].

۞ الهي! ما ته بخښنه وكړې، او په ما رحم وكړې، او هدايت را ته وكړې، او نقصان مي پوره كړې، او ما ته عافيت* راكړې، او روزي را ته راكړې، او (زما مقام) اوچت* كړې.

٣١- د تلاوت د سجدي دعا

٥٠-١- «سَجَدَ وَجْهِي لِلَّذي خَلَقَهُ، وَشَقَّ سَمْعَهُ وَبَصَرَهُ بِحَوْلِه وَقُوَّته، ﴿فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ﴾»[(٣)].

---

(١) ابو داود ١/٢٣١، صحيح ابن ماجه ١/١٤٨.

(٢) بيله نسائي نه اصحاب السنن روايت كړيدى، صحيح ترمذي ١/٩٠، صحيح ابن ماجه ١/١٤٨.

(٣) تــرمذي ٢/٤٧٤، احمد ٦/٣٠، حاكم ١/٢٢٠ او هغه يې صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه =

۞ زما مخ هغه ذات لره سجده وکړه چې هغه يې پيدا کړی، او غوږونه او سترګي يې ورکړي دي، په خپل قدرت او طاقت سره، نو* با برکته* دی الله، چې له ټولو نه ښه پيدا کونکی دی.

۵۱-۲- «اللَّهُمَّ اكْتُبْ لِي بِهَا عِنْدَكَ أَجْراً، وَضَعْ عَنِّي بِهَا وِزْراً، وَاجْعَلْهَـــا لِي عِنْدَكَ ذُخْراً، وَتَقَبَّلْهَا مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَهَا مِنْ عَبْدِكَ دَاوُدَ»[۱].

۞ الهي! ته ددي (سجدې) په بدل کي ما ته د خپل خان سره اجر وليکه، او په هغه سره له ما نه د ګناه (بار*) کښته* کړه، او هغه له خپل خـــان سره زما لپاره ټوښه* وګرځوه، او له ما نه يې داسي قبوله کړې، لکه څنګه چي دي له خپل بنده داود ؑ نه قبوله کړې ده.

۲۳- د تشهد دعا (التحيات)

۵۲- «التَّحِيَّاتُ لِلَّه، وَالصَّلَوَاتُ، وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلاَمُ عَلَيْكَ أَيُّهَـــا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهَ وَبَرَكَاتُهُ، السَّلاَمُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَاد اللَّه الصَّـــالحِينَ، أَشْـــهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاّ اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ»[۲].

= کريده، او زيادت هم دده دی.

(۱) ترمذي ۴۷۳/۲، حاکم ۲۱۹/۱ او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موفقه کريده.

(۲) بخاري (فتح الباري ۱۳/۱)، مسلم ۳۰۱.

۞ ژبني او بدني او مالي عبادتونه ټول الله لره دي، سلام او د الله رحمت او بركتونه دي وي پر تا اې پيغمبره! سلام دي وي پر مونږ او د الله پـــر نيكو بندګانو، زه شاهدي* وركوم چي بيله الله نه بل د عبادت وړ* معـــبود* نشته، او شاهدي وركوم چي محمد د الله بنده او پيغمبر دى.

٢٣- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ درود

٥٣-١- «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، اللَّهُمَّ بَـــارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ»(١).

۞ الهـــي! پر محمد او د محمد پر اهل وعيال درود وليږه، لكه څنګه چي دي پر ابراهيم عليه السلام او د ابراهيم عليه السلام پر اهل و عيال درود ليږلى دى، په رښتيا سره ته ستايلى شوى، د لويي خاوند يې، او بركت نازل كړه پر محمد او د هغه پر اهل وعيال باندي، لكه څنګه چي دي بركت نازل كړى دى پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر اهل وعيال باندي، په رښتيا سره ته ستايل شوى، د لويي خاوند يې.

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٤٠٨).

٥٤-٢- «اللَّهُـــمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعلى أَزْوَاجه وَذُرِّيَّته كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آل إبْرَاهيمَ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعلى أَزْوَاجه وَذُرِّيَّته كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آل إبْرَاهيمَ، إنَّكَ حَميدٌ مَجيدٌ»[1].

۞ الهي! پر محمد او د هغه پر بيبيانو او اولادونو درود وليږه، لکه څـــنګه چي دي پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر ښځو او اولادونو درود ليږلی دی، او برکت نازل کړه پر محمد او د هغه پر ښځو او اولادونو، لکه څنګه چي دي برکت نازل کړی دی پر ابراهيم عليه السلام او د هغه پر ښځو او اولادونو، ته ستايل شوی، د لويي خاوند يې.

۲۴- په وروستی ناسته کي د سلام نه مخکي دعا

٥٥-١- «اللَّهُـــمَّ إنِّـــي أَعُوذُ بكَ منْ عَذَاب الْقَبْر، وَمنْ عَذَاب جَهنَّمَ، وَمنْ فتْنَة الْمَحْيَا وَالْمَمَات، ومنْ شَرِّ فتْنَة الْمَسيح الدَّجَّال»[2].

۞ الهي! زه په تا سره پناه غواړم د قبر له عذاب نه، او د دوزخ* له عـــذاب نه، او د ژوند او مرګ له فتنو نه، او د مسيح دجال د فتنې له شر نه.

(١) بخاري (فتح الباري ٤٠٧/٦)، مسلم ٣٠٦/١، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

(٢) بخاري ١٠٢/٢، مسلم ٤١٢/١، او پورتنی لفظ د مسلم دی.

٥٦-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْمَأْثَمِ وَالْمَغْرَمِ»(١).

۞ الهي! زه په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، او په تا سره د مسيح دجال د فتني له شر نه پناه غواړم، او په تا سره د ژوند او مرگ د فتـــنو نه پناه غواړم، الهي! زه په تا سره د گناه او (ناروا او توان نه بهر) قرض اخيستلو(٢) نه پناه غواړم.

٥٧-٣- «اللَّهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْماً كَثِيراً، وَلاَ يَغْفِرُ الذُّنُـــوبَ إِلاَّ أَنْتَ، فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»(٣).

۞ الهـــي! مـــا پر خپل ځان ډير ظلم* کړی دی، او بيله تا نه بل څــوک گـــناهونه نشي بخښلای، نو ما ته له خپل جانب نه بخښنه* وکـــړه، او پـــر ما رحم وکړه، په رښتيا سره همدا ته ډير بخښونکی زيات مهربان يې.

(١) بخاري ٢٠٢/١، مسلم ٤١٢/١.
(٢) او هغـــه قرض چي د ناروا کارونو کولو لپاره نه وي، او يا له ادا کولو نه يې عاجز نه وي، له هغه نه پناه نه غوښتل کيږي. (ژباړن)
(٣) بخاري ١٦٨/٨، مسلم ٢٠٧٨/٤.

٥٨-٤- «اللّهُـــمّ اغْفِـــرْ لِي مَا قَدَّمْتُ، وَمَا أَخَّرْتُ، وَمَا أَسْرَرْتُ، وَمَا أَعْلَنْتُ، وَ مَا أَسْرَفْتُ، ومَا أنتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي، أَنْتَ الْمُقَدِّمُ، وَأَنْتَ الْمُؤَخِّرُ، لاَ إِلَهَ إِلاّ أَنْتَ»[1].

۞ الهي! زما هغه ګناه وبخښې چې ما مخکې کړې او وروسته مې کـــړې، پټـــه مې کړې، او ښکاره مې کړېده، او هغه څه چې ما پکې اسراف او زیادت کړی، او هغه (ګناه) چې ته په هغه له ما نه ښه خبر یـــې، ته مخکې کونکی یې، او ته وروسته کونکی یې، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

٥٩-٥- «اللّهُـــمَّ أَعِـــنِّي عَلَى ذِكْرِكَ، وَشُكْرِكَ، وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ»[2].

۞ الهي! ما ته ستا په ذکر کولو، شکر کولو، او ښه عبادت کولو مدد او توفیق راکړې.

٦٠-٦- «اللّهُـــمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ الْجُبْنِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ

---

(١) مسلم ١/٥٣٤.

(٢) ابو داود ٢/٨٦، نسائي ٣/٥٣، او الباني هغه په صحیح ابي داود ١/٢٨٤ کې صحیح بللی دی.

فِتْنَةِ الدُّنْيَا وعَذَابِ الْقَبْرِ»[١].

۞ الهـــي! زه په تا سره له بُخل* نه پناه غواړم، او په تا سره له بې زړه توب* نه پناه غواړم، او په تا سره و سپک عمر[٢] ته له رسيدو نه پناه غواړم، او په تا سره د دنيا له فتنې، او د قبر له عذاب نه پناه غواړم.

٦١-٧- «اللَّهُـــمَّ إِنِّـــي أَسْـــأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ النَّارِ»[٣].

۞ الهي! زه له تا نه د جنت سوال كوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٢-٨- «اللَّهُـــمَّ بعِلْمكَ الْغَيْبَ، وَقُدْرَتكَ عَلَى الْخَلْق، أَحْيِني مَا عَلِمْتَ الْحَيَاةَ خَيْراً لِي، وَتَوَفَّني إِذَا عَلِمْتَ الْوَفَاةَ خَيْراً لِـــي، اللَّهُمَّ إِنّي أَسْأَلُكَ خَشْيَتَكَ فِي الْغَيْبِ وَالشَّهَادَة، وَأَسْأَلُكَ كَلِمَـــةَ الْحَـــقِّ فِي الرِّضَا وَالْغَضَب، وَأَسْأَلُكَ الْقَصْدَ فِي الْغِنَى والْفَقْـــر ، وَأَسْأَلُكَ نَعِيماً لاَ يَنْفَدُ، وَأَسْأَلُكَ قُرَّةَ عَيْنٍ لاَ تَنْقَطِعُ، وَأَسْـــأَلُكَ الرِّضَا بَعْدَ الْقَضَاء، وَأَسْأَلُكَ بَرْدَ الْعَيْشِ بَعْدَ الْمَوْت،

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٣٥).

(٢) ســپک عمر نه مراد بوډاتوب او د كمزورتيا عمر دى، چې د هيڅ كار كولو توان ورسره نه وي، او خپل خدمت لپاره هم بل چا ته محتاج وي.(ژباړن)

(٣) ابو داود، صحيح ابن ماجه ٢/٣٢٨.

وَأَسْـــأَلُكَ لَذَّةَ النَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَالشَّوْقَ إِلَى لِقَائِكَ، فِي غَيْرِ ضَـــرَّاءَ مُضِرَّةٍ، وَلاَ فِتْنَةٍ مُضِلَّةٍ، اللَّهُمَّ زَيِّنَّا بِزِينَةِ الإِيمَانِ، وَاجْعَلْنَا هُدَاةً مُهْتَدِينَ»[(١)].

۞ الهي! په غيبو باندي ستا په علم سره، په مخلوقاتو باندي ستا په قدرت سره (سوال کوم) چي ما ته هغه پوري ژوند راکړې چي ته زما لپاره ژوند بهتر ګڼې، او ما ته هله* مرګ راکړې، چي ستا په علم کي مـــرګ را ته بهتر وګڼې، الهي! زه په پټه او ښکاره کي ستا نه د ويري سوال کوم، او د خوشحالۍ او خفګان په وخت د حق ويلو سوال در نه کوم، او په مالدارۍ او غريبۍ کي د ميانه روۍ سوال درنه کوم، او د داســـي نعمـــت سوال درنه کوم چي ختميدونکی نه وي، او د داسي خوشـــحالۍ سوال درنه کوم چي پريکيدونکې* نه وي، په قضاء وقدر باندي د راضي کيدلو سوال درنه کوم، له مرګ نه وروسته د ښه ژوند سوال درنه کوم، او ستا مخ ته د کتلو د خوند او لذت، او ستا ملاقات ته دشوق سوال درنه کوم، او په شوق سره ستا د ملاقات (سوال درنه کوم)، چي له هغه سره زيان رسونکی تکليف، او ګمراه کونکې فتنه نه

(١) نســـائي ٤/٥٤،٥٥، احمـــد ٤/٣٦٤، او الباني هغه په صحيح النسائي ١/٢٨١ کي صحيح بللی دی.

وي، الهي! د ايمان په ګانو* سره مو سمبال* کړې، او له هدايت شويو هدايت کونکو نه مو وګرځوې.

٦٣-٩- «اللَّهُـــمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا أَللَّهُ بِأَنَّكَ الْوَاحِدُ الأَحَدُ الصَّـــمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ أَنْ تَغْفِرَ لِي ذُنُوبِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»(١).

۞ الهي! زه له تانه سوال کوم پدې چې ای الله! ته بيشکه ايکي يو

(١) نســـائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کـــي صـــحيح بلـــلی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الـــباني پـــه صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفـــظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بلـــلی دی. نســـائي ٥٢/٣ پـــه همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صـــحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمـــد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ پـــه همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صـــحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني پـــه صـــحيح النســـائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کـــړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ پـــه همـــدا لفـــظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کـــي صـــحيح بلـــلی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الـــباني پـــه صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی. نسائي ٥٢/٣ په همدا لفـــظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بلـــلی دی. نســـائي ٥٢/٣ پـــه همدا لفظ سره روايت کړی دی، احمد ٣٣٨/٤، او الباني په صحيح النسائي ٢٨٠/١ کي صحيح بللی دی.

يې، بې نيازه يې، (هغه ذات يې چې) څوک يې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلی دی، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته، نو ما لره زما ګناهونه وبخښې، په رښتيا سره همدا ته بخښونکی مهربان يې.

٦٤-١٠- «اللَّهُــمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنَّ لَكَ الْحَمْدَ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ وَحْدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، الْمَنَّانَ، يَا بَدِيعَ السَّموات وَالأَرْضِ، يــا ذَا الْجَــلاَلِ وَالإِكْرَامِ، يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ، إِنِّي أَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ، وَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ»[1].

۞ الهي! زه درنه سوال کوم پدې چې تا لره ټوله غوره ستاينه ده، بيله تا نه بــل د عــبادت وړ* معبود* نشته، يو يې، شريک نلرې، زيات احسان کونکی يې، ای د آسمانونو او ځمکې پيدا کونکيه! ای د لويې او عزت ورکولو څښتنه! ای د هميشني* ژوند خاونده! ای (د کائناتو*) پالونکيه! زه له تا نه د جنت سوال کوم، او په تا سره له دوزخ* نه پناه غواړم.

٦٥-١١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِأَنِّي أَشْهَدُ أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْــتَ الأَحَــدُ الصَّــمَدُ الَّــذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُواً أَحَدٌ»[2].

---

(١) اصحاب السنن روايت کړی، صحيح ابن ماجه ٣٢٩/٢.

(٢) ابــو داود ٦٢/٢، تــرمذي ٥١٥/٥، ابــن ماجه ١٢٦٧/٢، احمد ٣٦٠/٥، صحيح ابن ماجه ٣٢٩/٢، صحيح الترمذي ١٦٣/٣.

۞ الهي! زه له تا نه سوال كوم پدې چې زه شاهدي* وركوم چې ته الله يــي، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ته ايكي يو يې، هغه بې نــيازه ذات يــي، چې څوک يې ندي زيږولي، او نه هغه له بل چا نه زيږيدلی دی، او هيڅ څوک هغه لره سيال نشته.

۲۵- د سلام ګرځولو نه وروسته اذكار

٦٦-١- أَسْتَغْفِرُ اللهَ [ثلاثاً][1].

۞ له الله نه بخښنه غواړم. [درې ځلې*]

«اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلاَمُ، وَمِنْكَ السَّلاَمُ، تَبَارَكْتَ يَا ذَا الْجَلاَلِ وَالإِكْرَامِ»[2].

۞ الهي! ته له ټولو عيبونو نه پاک يې، او سلامتيا ستا له جانبه ده، با بركته* ذات يې، ای د لويي او عزت وركولو څښتنه!.

٦٧-٢- «لاَ إِلَــهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، اللَّهُمَّ لاَ مَانِعَ لِمَا أَعْطَيْتَ، وَلاَ مُعْطِيَ لِمَا مَنَعْتَ، وَلاَ يَنْفَعُ ذَا الْجَدِّ مِنْكَ الْجَدُّ»[3].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک

---

(١) مسلم ١/٤١٤.

(٢) مخكينی تخريج دي وكتل شي.(ژباړن)

(٣) بخاري ١/٢٥٥، مسلم ١/٤١٤.

نلري، هغه لره (دکائناتو) ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هـــر څه قادر دی، الهي! ته چي (چا له) څه ورکړې، د هغه (څوک) بـــندونکی نشـــته، او ته چي (له چا نه) څه بند کړې، د هغه (څوک) ورکونکـــي نشته، او فائده نه کوي مالدار لره دهغه مال، ستا د عذاب (په لري کولو کي).

٦٨-٣- «لاَ إِلَـــهَ إِلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاّ بِاللّه، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّهُ، وَلاَ نَعْبُدُ إِلاّ إِيَّاهُ، لَهُ النِّعْمَةُ، وَلَهُ الْفَضْلُ، وَلَهُ الثَّنَاءُ الْحَسَـــنُ، لاَ إِلَـــهَ إِلاّ اللّـــهُ مُخْلِصِـــينَ لَـــهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ»[١].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، ده لره (دکائناتو) ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څه قادر دی، هیڅ طاقت او قدرت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نیکیو د کولو) مګر په الله جَلَّ جَلَالُهُ سره، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او بیله هغه نه د بل چا عبادت نه کوو، نعمت او احسان دده له جانبه دی، ټولـــه غوره ستاینه هغه لره ده، بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود*

(١) مسلم ١/٤١٥.

نشته، پداسي حال کي چي عبادت او بنده ګي مو خاص هغه لره ده، که څه هم کفارو ته خوښه نه وي.

٦٩-٤- «سُبْحَانَ اللهِ، والحَمْدُ للهِ، واللهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين][1].

۞ پاک دی الله، او ټولـــه غوره ستاینه الله لره ده، او الله ډیر لوی (ذات) دی. [٣٣ خله].

«لاَ إِلَـــهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[2].

۞ بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی شریک نلري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي، او پوره غوره ستاینه ده، او همدی پر هر څه قادر دی.

٧٠-٥- بِسْــــمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۞ اللَّـــهُ الصَّـــمَدُ ۞ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۞ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥] [بعد كل صلاة][3].

۞ ووایه (اې محمده!): دا چي الله ایکي یو دی، الله بي نیازه دی،

---

(١) مســـلم ٤١٨/١، خـــوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، ګناهونه به یې وبخښل شي، که څه هم د سمندر د ځګ په اندازه (زیاتي) وي.

(٢) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٣) ابـــو داود ٨٦/٢، نسائي ٦٨/٣، صحيح الترمذي ٨/٢، او دا دري واړه سورتونه ته «مُعوذات» وايي، فتح الباري ٦٢/٩.

نه يې څوک زيږولي، او نه له چا نه زيږيدلی، او هيڅوک هغه لره سيال نشته. [له هر لمانځه نه وروسته]

بسم الله الرحمن الرحيم ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿ مِن شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿ وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿ وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿ وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [بعد كل صلاة](١).

۞ ووايه (اې محمده!): پناه غواړم په پروردګار سره د سهار*، د هغه څه له شر نه چې ده پيدا کړيدي، او د تياره شپې له شر نه چې کله تکه توره شي، او د پوکي کونکيو (جادو ګرو*) ښځو له شر نه (چې پوکل کوي) په غوټو کي، او د حسد کونکي له شر نه چې کله حسد وکړي. [له هر لمانځه نه وروسته]

بسم الله الرحمن الرحيم ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿ مَلِكِ النَّاسِ ﴿ إِلَهِ النَّاسِ ﴿ مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ﴿ الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ﴿ مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ١-٦] [بعد كل صلاة](٢).

۞ ووايه (اې محمده!): پناه غواړم د خلکو* په پروردګار سره، د خلکو په ټولواک سره، د خلکو* په خدای سره، د وسوسه اچونکي،

---

(١) مخکيني تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(٢) مخکيني تخريج دي وکتل شي. (ژباړن)

(او د الله د ذكـــر نه) تبنتيدونكي (شيطان) له شر څخه، كوم چي د خلكـــو* پـــه سينو كي وسوسې اچوي، له پيريانو څخه وي، او كه له انسانانو څخه. [له هر لمانځه نه وروسته]

٧١-٦- ﴿اللّـــهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِـــنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِـــهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَـــيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَـــؤُودُهُ حِفْظُهُمَـــا وَهُـــوَ الْعَلِـــيُّ الْعَظِـــيمُ﴾ [الـــبقرة: ٢٥٥] [عقب كل صلاة][1].

۞ الله (هغـــه معبود برحق دى چي) بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه هميشه ژوندى دى، (د كائناتو) تدبيرونكى دى، نه پر هغه پركالي* راځي او نه خوب، څه چي په آسمانونو او ځمكه كي دي ټول هغه لره دي، نشته څوک چي دده په وړاندي بي دده له اجازې نه (د چـــا لـــپاره) شفاعت* وكړي، عالم دى په هغه څه چي له هغوى نه

(١) څـــوک چي دا د هر لمانځه نه وروسته ووايي، نو بيله مرګ نه به يې بل شى و جنت ته د داخليدلو نه منع نه كړي.
نســـائي (عمـــل الـــيوم واللـــيلة ١٠٠ نمبر حديث)، ابن السني ١٢١ نمبر حديث، او البانى په صـــحيح الجـــامع ٥/٣٣٩، او په سلسلة الأحاديث الصحيحة ٢/٦٩٧، ٩٧٢ نمبر حديث كي هغه صحيح بللى دى.

وړانــدي دي[١]، او پــه هغه څه چي له هغوی نه وروسته دي[٢]، او (هغوی) دده له علم نه په هيڅ شي احاطه* نشي کولای، مګر کوم شی چي الله وغواړي، کرسي يې پر آسمانونو او ځمکه احاطه کړي دي، او د (آسمانونو او ځمکي) ساتل هغه نه ستړی کوي، او هغه لوړ* او لوی دی. [له هر لمانځه نه وروسته]

٧٢-٧- «لاَ إِلَــهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وِيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [عشر مرات بعد صلاة المغرب والصبح][٣].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلــري، هغه لره (د کائناتو) ټولواکي*، او پوره غوره ستاينه ده، ژوند ورکوي، او مرګ راولي، او هغه پر هر څه قادر دی. [د ماښام او سهار لمانځه نه وروسته لس ځلي*]

٧٣-٨- «اللَّهُــمَّ إِنِّــي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلاً مُتَقَبَّلاً» [بعد السلام من صلاة الفجر][٤].

---

(١) يعــني د هغــوی پــه راتلونکــو حــالاتو عالم دی، او د (يعلم ما بين أيديهم) نور تفسيرونه هم شته.(ژباړن)

(٢) يعني د هغوی په تيرو شويو حالاتو عالم دی، او د (وما خلفهم) نور تفسيرونه هم شته.(ژباړن)

(٣) ترمذي ٥/٥١٥، احمد ٤/٢٢٧، تخريج يې په زاد المعاد ١/٣٠٠ کي وګورئ.

(٤) ابن ماجه او نورو روايت کړيدی، صحيح ابن ماجه ١/١٥٢، مجمع الزوائد ١٠/١١١.

۞ الهـــي! زه له تا نه د ګټور علم، او پاک رزق، او قبول شوي عمل سوال کوم. [د سهار د لمانځه د سلام نه وروسته]

۳۶- د استخارې د لمانځه دعا

٧٤- «قـــال جَابرُ بْنُ عَبْد اللّه رَضيَ اللّهُ عَنْهُمَا قَالَ كَانَ رَسُـــولُ اللّه ﷺ يُعَلِّمُنَا الاَسْتخَارَةَ في الأُمُور كُلِّهَا، كَمَا يُعَلِّمُنَا السُّـــورَةَ مـــنْ الْقُرْآن، يَقُولُ: «إِذَا هَمَّ أَحَدُكُمْ بالأَمْر فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ منْ غَيْر الْفَريضَة، ثُمَّ ليَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَخيرُكَ بعلْمكَ، وَأَسْـــتَقْدرُكَ بقُدْرَتكَ، وَأَسْأَلُكَ منْ فَضْلكَ الْعَظيم، فَإِنَّكَ تَقْدرُ وَلاَ أَقْدرُ، وَتَعْلَمُ وَلاَ أَعْلَمُ، وَأَنْتَ عَلاَّمُ الْغُيُوب، اللَّهُمَّ إِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ -ويُسَمِّي حَاجَتَه- خَيْرٌ لي في ديني وَمَعَاشي وَعَاقبَة أَمْري -أَوْ قَالَ: عَاجله وَآجله- فَاقْدُرْهُ لي وَيَسِّرْهُ لي ثُمَّ بَـــارِكْ لـــي فيه، وَإِنْ كُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَذَا الأَمْرَ شَرٌّ لي في ديني وَمَعَاشـــي وَعَاقبَة أَمْري -أَوْ قَالَ: عَاجله وَآجله- فَاصْرفْهُ عَنِّي وَاصْرِفْني عَنْهُ وَاقْدُرْ لي الْخَيْرَ حَيْثُ كَانَ ثُمَّ أَرْضني به»[(١)].

۞ جابر بن عبد الله رضي الله عنهما وايي: پيغمبر ﷺ به موږ ته په هر کار کې د استخارې داسې ښوونه کوله، لکه څنګه چې به يې موږ ته

(١) بخاري ١٦٢/٧.

د قرآن د يو سورت ښوونه کوله، (او داسي به يې) فرمايل: کله چي له تاسو نه يو څوک د کوم کار کولو اراده وکړي، نو دوه رکعته غير فرضي (نفل) لمونځ دي وکړي، او بيا دي ووايي: الهي! زه ستا په علم سره له تا نه خير غواړم، او ستا په قدرت سره له تانه طاقت غواړم، او ستا د لوی فضل او رحمت سوال درنه کوم، ځکه ته قادر يې، او زه عاجز يم، او ته پوهيږې او زه نه پوهيږم، او ته په غيبو ښه پوه يې، الهي! که ته پوهيږې چي دا کار -د هغه کار نوم به اخلي- زما لپاره په دين او دنيا کي، او په انجام* د کار کي خير وي -او يا دي ووايي: په نژدې او ليري آينده* کي را ته خير وي- نو ته يې ما لره* په برخه کړې، او ما لره يې آسانه کړې، او بيا ما لره په هغه کي برکت واچوې، او که ته پوهيږې چي دا کار زما لپاره په دين او دنيا کي، او په انجام* د کار کي بد دی، -او يا دي ووايي: په نژدې او ليري آينده کي بد دی- نو له ما نه يې وګرځوې* او ما له هغه نه وساتې، او ما ته خير را په برخه کړې چيرته چي وي، او بيا ما په هغه سره خوشحاله کړې.

څوک چي د خالق نه خير وغواړي، او د مؤمنانو سره مشوره وکړي، او په کار کي ښه فکر وکړي، نو هيڅکله به پښيمانه* نشي، الله ﷻ فرمايي: ﴿وَشَاوِرْهُمْ فِي الأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّهِ﴾ [آل عمران: ١٥٩]

۞ او لدوی (مومنانو) سره په کار کې مشوره وکړه، او چې کله (د کار کولو) عزم او اراده وکړې، نو پر الله توکل او تکیه وکړه.

۲۷- د سهار او ما ښام اذکار

الحَمْــدُ للهِ وَحْــدَهُ، والصَّــلاةُ والسَّلامُ عَلى مَنْ لا نَبِيَّ بَعْدَهُ[١].

۞ یواځــې الله لره ټولــه غوره ستاینه ده، او درود او سلام دې وي پر هغه چا چې له هغه نه وروسته پیغمبر نشته.

٧٥-١- أَعُــوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَــا خَلْفَهُــمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِــيُّهُ السَّــمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ

(١) لــه انــس نه مرفوع روایت دی: «لأن أقعد مع قوم يذكرون الله تعالى من صلاة الغداة حتى تطلع الشــمس أحــبُّ إليّ من أن أُعتق أربعة من ولد إسماعيل، ولأن أقعد مع قوم يذكرون الله من صلاة العصــر إلى أن تغرب الشمس أحبّ إليّ من أن أُعتق أربعة»، ترجمه: چې زه له یو داسې ډلې سره کښېنــم* چــې د سهار* له لمانځه نه تر لمر ختو پورې د الله ذکر کوي، دا ما ته لدې نه غوره ده چــې د اسماعيل ﷺ له اولاد نه څلور مریان آزاد کړم، او چې زه له داسې یو ډلې سره کښېنم چــې د مازدیګــر له لمانځــه نه تر لمر لویدو پورې د الله ذکر کوي، دا ماته لدې نه غوره ده چې څلور (مریان) آزاد کړم.

ابو داود ٣٦٦٧ نمبر حدیث، او الباني هغه حَسَن بللی دی، صحيح أبي داود ٢/٦٩٨.

الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥] (١).

۞ مخكې يې ترجمه شويده. [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

٧٦-٢- بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ * وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص: ١-٥] [ثلاث مرات] (٢).

۞ مخكې يې ترجمه شويده. [درې ځلې] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِن شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥] [ثلاث مرات] (٣).

۞ مخكې يې ترجمه شويده. [درې ځلې] [٧٠ نمبر ذكر دي وكتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي

---

(١) څوك چې دا (آيتونه) د سهار* په وخت ووايي، نو له پيريانو نه به تر ماښام پورې په امان وي، او څوك چې دا (آيتونه) د ماښام په وخت ووايي، نو له هغوى نه به تر سهاره پورې په امان وي. حاكم ٥٦٢/١، او الباني هغه په صحيح الترغيب والترهيب ٢٧٣/١ كې صحيح بللى، او نسائي او طبراني ته يې منسوب كړيدى، او ويلي دي: د طبراني اسناد ښه (جيد) دى.

(٢) څوك چې دا سورتونه د سهار او ماښام په وخت ووايي، نو له هر څه نه ورته كافي او بس دي. ابو داود ٣٢٢/٤، ترمذي ٥٦٧/٥، صحيح الترمذي ١٨٢/٣

(٣) مخكينى تخريج وكتل شي. (ژباړن)

يُوَسْـــوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الـناس: ١-٦] [ثلاث مرات][١].

❁ مخكې يې ترجمه شويده. [درې خلې] [٧٠ نمبر ذكر دې وكتل شي]

٧٧-٣- «أَصْـــبَحْنَا وأَصْبَحَ الْمُلْكُ للّه، وَالْحَمْدُ للّه، لاَ إِلَهَ إِلاّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، رَبِّ أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا فِي هَذ اليَومِ وَخَيْرَ مَا بَعْدَه، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِي هَذ اليَومِ وَشَرِّ مَا بَعْدَه، رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِـــنْ الْكَسَـــلِ وَسُوءِ الْكِبَرِ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابٍ فِي النَّارِ وَعَذَابٍ فِي الْقَبْرِ»[٢].

❁ سهار* شو[٣] پر موږ[٤]، او ټولواکي* ټوله خاص الله لره ده[٥]، او ټولـــه غوره ستاينه الله لره ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشـــته، هغه يو دى، شريک نلري، او هغه پر هر څه قادر دى، اى زما

(١) مخکينى تخريج وكتل شي.(ژباړن)

(٢) مسلم ٤/٢٠٨٨.

(٣) چـــې كله مابنام شي، نو داسې به وايې: «أمسينا وأمسى الملك لله»، ترجمه: مابنام شو پر موږ، او ټولواكي* ټوله الله لره ده.

او بله ترجمه يې داده: او پر كائناتو هم مابنام شو يوازې الله لره.

(٤) يعني: موږ سهار كړو، يا د سهار په وخت كې داخل شوو.(ژباړن)

(٥) بله ترجمه يې داده: پر كائناتو سهار شو يوازې الله لره.(ژباړن)

پروردګاره! پدې ورځ کې څه خير دی، او د دې وروسته چې څه خير دی، زه له تا نه د هغه سوال کوم، او پدې ورځ کې چې څه شر دی، او له هغه نه وروسته چې څه شر دی، له هغه څخه په تا سره پناه غواړم، ای زما پروردګاره! په تا سره له تنبلۍ*، او د لوی عمر د بدوالي نه پناه غواړم، ای زما پروردګاره! په تا سره د دوزخ* او قبر له عذاب نه پناه غواړم.

٧٨-٤- «اللَّهُـــمَّ بِكَ أَصْبَحْنَا، وَبِكَ أَمْسَيْنَا وَبِكَ نَحْيَا، وَبِكَ نَمُوتُ، وَإِلَيْكَ النُّشُورُ»[1].

❁ الهي! (ستا په حکم) موږ سهار* کړو، او (ستا په حکم سره) موږ ماښام* کړو[2]، او ستا (په حکم سره) ژوند کوو، او ستا (په حکم سره) مرو*، او تا لره بيا درتګ (او ژوندي کيدل) دي.

٧٩-٥- «اللَّهُـــمَّ أَنْتَ رَبِّي لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، خَلَقْتَنِي وَأَنَا عَبْدُكَ، وَأَنَا عَلَى عَهْدِكَ وَوَعْدِكَ مَا اسْتَطَعْتُ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا صَنَعْتُ، أَبُوءُ بِنِعْمَتِكَ عَلَيَّ، وَأَبُوءُ لَكَ بِذَنْبِي، فَاغْفِرْ لِي فَإِنَّهُ

(١) ترمذي ٥/٤٦٦، صحيح الترمذي ٣/١٤٢.

(٢) او چې کله ماښام شي، نو داسې به وايې: «اللهم بك أمسينا وبك أصبحنا وبك نحيا وبك نموت، وإليك المصير»، يعني «أمسينا» به له «أصبحنا» نه مخکې وايې، او د «النشور» په ځای به «المصير» وايې، او ترجمه يې هماغه پورتنۍ ترجمه ده.

لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ»[(١)].

۞ الهـــي! ته زما پروردګار یې، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، تا زه پیدا کړی یم، او زه دي بنده یم، او زه د خپل توان سره ستا پر عهد او وعده ولاړ یم، زه په تا سره د خپلو کړو* له شر نه پناه غواړم، زه ستا په هغه نعمت اقرار کوم چې ما ته دي راکړی، او په خپله ګناه اقرار کوم، نو ما ته بخښنه وکړې، چې بیله تا نه څوک ګناه نشي بخښلای.

٨٠-٦- «اللَّهُـــمَّ إِنِّي أَصْبَحْتُ، أُشْهِدُكَ وَأُشْهِدُ حَمَلَةَ عَرْشِكَ وَمَلاَئِكَتَكَ وَجَمِيعَ خَلْقِكَ، أَنَّكَ أَنْتَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ وَحْـــدَكَ لاَ شَـــرِيكَ لَـــكَ، وَأَنَّ مُحَمَّـــداً عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ» [أربع مرات][(٢)].

۞ الهـــي! ما سهار کړو[(٣)]، پداسې حال کې چې زه تا او ستا د

(١) څـــوک چـــې دا دعا په یقین سره د ماښام په وخت ووایي، او بیا په هماغه شپه مړ شي، نو جنت ته به داخل شي، او همدا رنګه که هغه د سهار په وخت ووایي.
بخاري ٧/١٥٠.

(٢) څـــوک چـــې دا ذکر د سهار او یا ماښام په وخت څلور ځلي ووایي، الله به یې له دوزخ* نه په امان کړي.
ابـــو داود ٤/٣١٧، بخاري په «الأدب المفرد» ١٢٠١ نمبر حدیث کې، نسائي په «عمل اليوم واللـــيلة» ٩ نمبر حدیث کې، ابن السني ٧٠ نمبر حدیث کې روایت کړیدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٣ کې د نسائي او ابو داود اسناد حَسَن بللی دی.

(٣) چـــې کلـــه ماښـــام کیدونکی وي نو داسې به وایې: «اللهم إني أمسيت»، ترجمه: الهي! ما ماښام کړو.

عـــرش پورته کونکي[(١)]، او ستا فرښتې*، او ستا ټول مخلوقات پدې شاهد* ګنم چې بې شکه ته الله یې، بیله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشـــته، یو یې، شریک نلرې، ، او په رښتیا سره محمد ستا بنده او ستا پیغمبر دی.[خلور خلي*]

٨١-٧- «اللَّهُـــمَّ مَـــا أَصْبَحَ بِي مِنْ نِعْمَةٍ أَوْ بِأَحَدٍ من خَلْقِـــكَ فَمِـــنْكَ وَحْـــدَكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ، فَلَكَ الْحَمْدُ وَلَكَ الشُّكْرُ»[(٢)].

۞ الهـــي! کوم نعمت چې ما ته، او یا ستا بل کوم مخلوق ته د ســـهار پـــه وخت[(٣)] رسیدلی، نو هغه یواځې* ستا له طرفه دی، تا لره شریک نشته، نو تا لره ټولـــه غوره ستاینه او شکر دی.

٨٢-٨- «اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَدَنِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي سَمْعِي، اللَّهُمَّ عَافِنِي فِي بَصَرِي، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ

---

(١) یعني هغه ملائکې چې عرش یې پورته کړیدی.(ژباړن)

(٢) خـــوک چې دا ذکر د سهار په وخت ووایي، نو د هغې ورځې شکر یې په ځای کړیدی، او چې کله هغه د ماښام په وخت ووایي، نو د هغې شپې شکر یې په ځای کړیدی.

ابـــو داود ۳۱۸/۴، او نســـائي په «عمل الیوم واللیلة» ۷ نمبر حدیث کې، ابن السني ۴۱ نمبر حدیـــث کـــې، ابن حبان «موارد» ٢٣٦١ نمبر حدیث کې روایت کړیدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخیار» ص۲۴ کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٣) او د ماښـــام پـــه وخـــت به داسې وایې: «اللهم ما أمسی بي..»، یعني: الهي! کوم نعمت چې.. د ماښام په وخت رسیدلی..

الْكُفْــرِ وَالْفقْرِ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»[ثلاث مرات] (١).

۞ الهــي! ما ته په بدن كې روغتيا راكړې، الهي! ما ته په غوږونو كې روغتيا راكړې، الهي! ما ته په سترګو كې روغتيا راكړې، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الهي! زه په تا سره له كفر او فقر نه پناه غواړم، او په تا سره د قبر له عذاب نه پناه غواړم، بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.[درې خلې*]

٨٣-٩- «حَسْــبِيَ اللَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ، عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ» [سبع مرات] (٢).

۞ بس دى ما ته هغه الله چې بيله هغه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پر هغه مې توكل كړى، او همدى د لوى عرش څښتن* دى.[اووه خلې*]

٨٤-١٠- «اللَّهُــمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ فِي الدُّنْيَا

---

(١) ابــو داود ٣٢٤/٤، احمـــد ٤٢/٥، نســـائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٢ نمبر حديث كې، ابن السـني ٦٩ نمبر حديث كې، بخاري په «الأدب المفرد» كې روايت كړيدى، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٢٦ كې د هغه اسناد حَسَن بللى دى.

(٢) څـــوک چـــې دا ذكر د سهار او مابنام په وخت اووه خلي ووايي، الله به يې د دنيا او آخرت د كارونو او انديښنو* لپاره ورته كافي وګرځوي.
ابـن السني ٧١ نمبر حديث كې مرفوع، ابو داود ٣٢١/٤ موقوف روايت كړيدى، او شعيب او عبد القادر الأرناؤوط يې اسناد صحيح بللى دى، زاد المعاد ٣٧٦/٢.

والآخـــرَة، اللّهُـــمَّ إنّي أَسْأَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافيَةَ في ديني وَدُنْيَايَ وَأَهْلي وَمَالي، اللّهُمَّ اسْتُرْ عَوْرَاتي وَآمنْ رَوْعَاتي، اللّهُمَّ احْفَظْني مـــنْ بَـــيْنِ يَدَيَّ، وَمنْ خَلْفي، وَعَنْ يَميني، وَعَنْ شمَالي، وَمنْ فَوْقي، وَأَعُوذُ بكَ أَنْ أُغْتَالَ منْ تَحْتي»[٢].

۞ الهي! زه له تا نه په دنيا او آخرت كي د معافۍ او سلامتۍ سوال كوم، الهي! زه له تا نه په خپل دين او دنيا كي او په خپل اهل او مال كي د معافۍ او سلامتۍ سوال كوم، الهي! زما عيبونه پټ كړې، او ويره* را نـــه لري كړې، الهي! ما د مخي نه، او د شا نه، او د ښي خوا نه، او د چپي خوا نه، او د پورته خوا نه محفوظ كړې، او زه ستا په لويي سره لدې نه پناه غواړم چي د لاندي خوا نه ناڅاپه* هلاک شم.

٨٥-١١- «اللّهُمَّ عَالمَ الْغَيْب وَالشَّهَادَة، فَاطرَ السَّموات وَالأَرْض، رَبَّ كُـــلِّ شَـــيْءٍ وَمَليكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إلَهَ إلاّ أَنْتَ، أَعُـــوذُ بـــكَ منْ شَرِّ نَفْسي، وَمنْ شَرِّ الشَّيْطَان وَشرْكه، وأَنْ أَقْترِفَ عَلَى نَفْسي سُوءاً، أَو أَجُرَّهُ إلى مُسْلمٍ»[٢].

۞ الهي! اې په پټو او ښكاره عالمه! اې د آسمانونو او ځمكي پيدا كونكـــيه! اې د هر شي* پالونكيه او واكمنه! زه شاهدي* وركوم چي

---

(١) ابو داود، ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٢.

(٢) ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ٣/١٤٢.

بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه په تا سره د خپل نفس د شر نه، او د شيطان د شر او شِرک نه پناه غواړم، او لدې نه پناه غواړم چي زه بدي وکړم، او يا (بل) مسلمان ته بدي ورسوم.

٨٦-١٢- «بِسْــــمِ اللَّهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ، وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ» [ثلاث مرات] (١).

۞ د هغــه الله په نوم چي له نامه سره يې هيڅ شي* په ځمکه او آســمان كـــي ضرر نه رسوي، او هغه ښه اوريدونکي، ښه پوه دی. [درې ځلې]

٨٧-١٣- «رَضِيتُ بِاللَّهِ رَبّاً، وَبِالإِسْلاَمِ دِيناً، وَبِمُحَمَّدٍ نَبِيّاً» [ثلاث مرات] (٢).

۞ زه د الله په خدايي توب (يا كارسازي)، او د اسلام په دين، او

---

(١) څــوک چــي دا ذکر د سهار په وخت درې ځلې، او د ماښام په وخت درې ځلې ووايي، هيڅ شي به ورته ضرر ونه رسوي.

ابــو داود ٣٢٣/٤، ترمذي ٤٦٥/٥، ابن ماجه، احمد، صحيح ابن ماجه ٣٣٢/٢، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٣٩ كي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٢) څــوک چي دا ذکر د سهار ، او ماښام په وخت درې ځلې ووايي، نو په الله حق دی چي هغه به د قيامت په ورځ خوشحالوي.

احمــد ٣٣٧/٤، نســائي پــه «عمل اليوم والليلة» ٤ نمبر حديث کي، ابن السني ٦٨ نمبر حديــث كـــي، ابو داود ٣١٨/٤، ترمذي ٤٦٥/٥ روايت کړيدی، او علامه ابن باز په «تحفة الأخيار» ص٣٩ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

د محمد په پیغمبري راضي شوم. [درې ځلې]

٨٨-١٤- «يَا حَيّ يَا قَيُّوم، بِرَحْمَتِك أَسْتَغِيث، أَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلّه، وَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَة عَيْن»[(١)].

۞ ای د کامل ژوند څښتنه! ای د کائناتو تدبيرونکيه!*، ستا په رحمت سره فریاد کوم او مدد غواړم، زما ټول کارونه برابر* کړې، او زما نفس (او خواهشاتو) ته مي د سترګي د رَپ* په اندازه هم مه سپارې.

٨٩-١٥- «أَصْبَحْنَا وَأَصْبَحَ الْمُلْكُ لِلّه رَبِّ الْعَالَمِينَ، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ هَذَا الْيَوْمِ: فَتْحَهُ، وَنَصْرَهُ، وَنُورَهُ، وَبَرَكَتَهُ، وَهُدَاهُ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ وَشَرِّ مَا بَعْدَهُ»[(٢)].

۞ مونږ سهار کړو[(٣)]، او کائناتو هم الله لره سهار کړو، چې پروردګار د مخلوقاتو دی، الهي! زه درنه د دې ورځې[(٤)] د خیر،

(١) حاکم روایت کړی، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، صحيح الترغيب والترهيب ب ١/٢٧٣.

(٢) ابو داود ٤/٣٢٢، او شعيب او عبد القادر الأرناؤوط د «زاد المعاد» ٢/٢٧٣ په تحقيق کې د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٣) د ماښام په وخت به داسي وايې: «أمسينا وأمسى الملك لله رب العالمين»، ترجمه: ماښام شو پر مونږ، او ټولواکي* ټوله خاص الله لره ده.

(٤) د ماښام په وخت به داسي وايې: «اللهم إني أسألك خير هذه الليلة فتحها، ونصرها، ونورها، وبركتها، وهداها، وأعوذ بك من شر ما فيها وشر ما بعدها»، ترجمه هماغه پورتنی ترجمه ده، =

کامیابي، نصرت، رڼايي، برکت، او هدایت سوال کوم، او په تا سره د هغې له شر نه، او د هغې نه وروسته شر نه پناه غواړم.

٩٠-١٦- «أَصْبَحْنَا عَلَى فِطْرَةِ الإِسْلَامِ، وَعَلَى كَلِمَةِ الإِخْلَاصِ، وَعَلَى دِينِ نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ ﷺ، وَعَلَى مِلَّةِ أَبِينَا إِبْرَاهِيمَ حَنِيفاً مُسْلِماً، وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ»[١].

❁ مونږ په فطرت* د اسلام، او په کلمه د اخلاص، او په دین د محمد ﷺ، او په طریقه زمونږ د پلار ابراهیم ﷺ سهار کړو[٢]، چې حق ته مایل* وو، او له مشرکانو څخه نه وو.

٩١-١٧- سُبْحَانَ اللهِ وَبِحَمْدِهِ [مائة مرة][٣].

❁ پاک دی الله سره له ټولي ستاينې. [سل ځلې]

٩٢-١٨- «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ

=

خو د ورځې په ځای به شپه یادوي.

(١) احمد ٤٠٧/٣، ٤٠٦، ابن السني په «عمل الیوم واللیلة» ٣٤ نمبر حدیث کې، صحیح الجامع ٢٠٩/٤.

(٢) او د ماښام په وخت به وايي: مونږ په فطرت د اسلام... ماښام کړو.

(٣) څوک چې دا ذکر د سهار او ماښام په وخت سل ځلې ووايي، هیڅ څوک به د قیامت په ورځ له ده غوره* عمل ونلري، مګر هغه څوک چې دده په اندازه او یا له هغه نه زیات یې دا ذکر ویلی وي.
مسلم ٢٠٧١/٤.

وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[عشر مرات][1] او [مرة واحدة عند الكسل][2].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، هغه لره ټولواکي ده، او هغه لره ټولــه غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی. [لس ځلې] يا [يو ځل د تنبلۍ* په وخت کې]

٩٣-١٩- «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [مائة مرة إذا أصبح][3].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، ده لره ټولواکي ده، او هغه لره پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی. [د سهار په وخت سل ځلې]

٩٤-٢٠- «سُــبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، عَدَدَ خَلْقِهِ، وَرِضَا

---

(١) نســائي په «عمل اليوم والليلة» ٢٤ نمبر حديث کي روايت کړيدی، صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٢، «تحفــة الأخــيار» ص٤٤ د ابن باز ليکنه، او ددې ذکر فضيلت په ص١٤٦، ٢٥٥ نمبر حديث کي وکتل شي.

(٢) ابــو داود ٤/٣١٩، ابن ماجه، احمد ٤/٦٠، صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٠، صحيح ابي داود ٣/٩٥٧، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣١، زاد المعاد ٢/٣٧٧.

(٣) څــوک چي دا ذکر په ورځ کي سل ځلي ووايي، نو د لسو مريانو د آزادولو په اندازه (اجر) به ورکــړل شي، او هغه لره به سل نيکۍ وليکل شي، او سل ګناهونه به ورته وبخښل* شي، او په هماغــه ورځ بــه تر ماښام پوري له شيطان نه په امان وي، او هيڅ څوک به لده نه غوره عمل ونلري، مګر هغه څوک چي دده په شان يې عمل کړی وي.
بخاري ٤/٩٥، مسلم ٤/٢٠٧١.

نَفْسِهِ، وَزِنَةَ عَرْشِهِ، وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ» [ثلاث مرات إذا أصبح] (١).

۞ پاک دی الله، او هغه لره تولـه غوره ستاينه ده دده د مخلوقاتو د شمير په اندازه، او دده د رضا (په اندازه)، او دده د عرش د وزن (په اندازه)، او دده د کلماتو د سياهي (په اندازه). [دري ځلي د سهار په وخت]

٩٥-٢١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْماً نَافِعاً، وَرِزْقاً طَيِّباً، وَعَمَلاً مُتَقَبَّلاً» [إذا أصبح] (٢).

۞ الهي! زه له تا نه د ګټور علم، او پاکي روزۍ*، او قبول شوي عمل سوال کوم. [چي کله سهار پاځي]

٩٦-٢٢- «أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ» [مائة مرة في اليوم] (٣).

۞ له الله نه بخښنه* غواړم، او هغه ته توبه اوباسم. [سل ځله د ورځي]

٩٧-٢٣- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ» [ثلاث مرات إذا أمسى] (٤).

---

(١) مسلم ٤/٢٠٩٠.

(٢) ابـن السـني پـه «عمل اليوم والليلة» ٥٤ نمبر حديث کي، ابن ماجه ٩٢٥ نمبر حديث کي روايـت کړيدی، او شعيب او عبد القادر الأرنووط د «زاد المعاد» په تحقيق ٢/٣٧٥ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١٠١)، مسلم ٤/٢٠٧٥.

(٤) څـوک چي هغه د ماښام په وخت دري ځلي ووايي، په هغه شپه کي به (د زهرناکي خزندي* =

۞ د الله پــــه بشـــپړ* کلام سره د هغه د مخلوقاتو له شر نه پناه غواړم. [درې ځلي د ماښام په وخت]

٩٨-٢۴- «اللَّهُــــمَّ صَـــلِّ وَسَـــلِّمْ عَلَـــى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ»
[عشر مرات](١).

۞ الهي! زمونږ پر پيغمبر محمد درود او سلام وليږه. [لس ځلي]

٢٨- د خوب اذکار

٩٩-١- خپل ورغوي* به سره يو ځاى کړي، او بيا دي لاندېني اذکـــار ولـــولي، او هغه دي په لاسونو کي چُف کړي، او بيا دي په ورغويو سره خپل جسم مسه* کړي، له سره دي يې شروع کړي، او بيا مخ او بيا نور جسم (دي مسه کړي). [دا به درې ځلي کوي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۞ اللَّهُ الصَّمَدُ ۞ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۞ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ﴾ [الإخلاص:١-٥](٢).

زهر ورته څه ضرر ونه رسوي.

احمـــد ٢/٢٩٠، نســـائي په «عمل اليوم والليلة» ٥٩٠ نمبر حديث کي، ابن السني ٦٨ نمبر حديـــث کـــي روايـــت کړيدى، صحيح الترمذي ٣/١٨٧، صحيح ابن ماجه ٢/٢٦٦، تحفة الأخيار ص۴٥.

(١) (پيغـــبر ﷺ فرمايي) څوک چي د سهار په وخت، او ماښام په وخت لس لس ځلي پر ما درود ووايي، نو د قيامت په ورځ به يې زما شفاعت په برخه شي.

طـــبراني پـــه دوو اسنادو سره روايت کړيدى، چي يو اسناد يې ښه (جيد) دى، مجمع الزوائد ١٠/١٢٠، صحيح الترغيب والترهيب ١/٢٧٣ دي وکتل شي.

(٢) بخاري (فتح الباري ٩/٦٢)، مسلم ۴/١٧٢٣.

۞ ترجمه یې مخکې شویده.[۷۰ نمبر ذکر دي وکتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِن شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِن شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ [الفلق: ١-٥][1].

۞ ترجمه یې مخکې شویده.[۷۰ نمبر ذکر دي وکتل شي]

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ﴾ [الناس: ١-٦][2].

۞ ترجمه یې مخکې شویده.[۷۰ نمبر ذکر دي وکتل شي]

١٠٠-٢- ﴿اللّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لاَ تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلاَ نَوْمٌ لَّهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الأَرْضِ مَن ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلاَّ بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلاَ يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِ إِلاَّ بِمَا شَاء وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالأَرْضَ وَلاَ يَؤُودُهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ [البقرة: ٢٥٥][3].

---

(١) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٢) مخکینی تخریج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٣) څوک چې کله خپل د خوب ځای ته راشي او آیت الکرسي ووایي، نو د الله له طرفه به یو ساتونکی ورته مقرر شي، او شیطان به ورته نه نږدې کیږي تر څو چې سهار شي.
بخاري (فتح الباري ٤٧٨/٤).

۞ ترجمه يې مخکې شويده.[۷۰ نمبر ذکر دي وکتل شي]

۱۰۱-۳- ﴿آمَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللّهِ وَمَلآئِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لاَ نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِ وَقَالُواْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ * لاَ يُكَلِّفُ اللّهُ نَفْساً إِلاَّ وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ رَبَّنَا لاَ تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا رَبَّنَا وَلاَ تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْراً كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلاَ تُحَمِّلْنَا مَا لاَ طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَآ أَنتَ مَوْلاَنَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ﴾ [البقرة: ۲۸۵-۲۸۶][1].

۞ پيغمبر ﷺ په هغه څه چي ده ته له خپل پروردګار څخه را نازل شوي دي يقين او باور کړی، او مومنانو هم (په هغه يقين کړی)، او ټولو ايمان راوړ په الله، او د هغه په ملائکو، او د هغه په کتابونو، او د هغه په پيغمبرانو، (پداسي حال کي چي ټول وايي): د (الله) د پيغمبرانو د هيڅ يو په مينځ کي فرق* نه کوو، او (همدارنګه پيغمبر او مومنان) وايي: مونږ (د الله حکم) واوريده، او (د هغه) اطاعت* مو وکړ، ای پروردګاره! ستا بخښنه غواړو، او تا ته (د

(۱) چا چي دا دوه آيته د شپې ولوستل، نو هغه ورته کافي ده.
بخاري (فتح الباري ۹۴/۹)، مسلم ۵۵۴/۱.

ټولو مخلوقاتو) بيا در تګ دی.

الله هيڅ څوک د قدرت او طاقت نه زيات نه مکلف کوي، کوم (نـسيک) کار چي يي کړی د هغه (ثواب) همده لره دی، او کوم (بد) کـــار چـــي يي کړی د هغه (عذاب) پر همده باندي دی، ای زمونږ پروردګاره! مونږ (په ګناه) مه نيسه کله چي (ستا حکم) هير کړو، او يـــا پـــه خطا سره (ګناه وکړو)، ای پروردګاره! او مه ايږده پر مونږ بـــاندي دروند بار، لکه څنګه چي دي زمونږ نه مخکي کسانو باندي ايښی وو، ای پروردګاره! او مه ايږده پر مونږ باندي هغه بار چي مونږ يي هيڅ طاقت نلرو، او زمونږ د(ګناهونه) نه تير شه، او مونږ ته بخښنه وکـــړه، او پـــر مونږ رحم وکړه، ته زمونږ مددګار يې، نو ته مونږ پر کافر قوم بريالي* کړې.

١٠٢-٤- [(١)] «باسْمكَ رَبِّي وَضَعْتُ جَنْبي وَبكَ أَرْفَعُهُ، إنْ أَمْسَكْتَ نَفْسي فَارْحَمْهَا، وَإنْ أَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بمَا تَحْفَظُ به عبَادَكَ الصَّالحينَ» [(٢)].

---

(١) (پيغمـــبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه يو له خپل بستر نه پاڅيږي* او بيا ورته بيرته راشي، نـــو د خادر په پلو دي هغه دري ځلي راټک وهي، او بيا دي بسم الله پري ووايي، ځکه هغه نـــه پوهيږي چي د هغه ځای ته له هغه نه وروسته څه راغلي دي، او چي کله څملي* نو بيا دي ووايي:... باقي حديث.

(٢) بخاري ١١/١٢٦، مسلم ٤/٢٠٨٤.

۞ الهي! ستا په نوم سره مې خپله ډډه ولګوله، او ستا (په نوم سره يې) بيرته را پورته کوم، که دي زما روح قبض کړ، نو رحم پر* وکړه، او که دي بيرته را وليږه[(١)]، نو ساتنه يې وکړه، په هغه څه سره چې د خپلو نيکو بندګانو (ساتنه* کوې).

١٠٣-٥- «اللَّهُمَّ إِنَّكَ خَلَقْتَ نَفْسِي وَأَنْتَ تَوَفَّاهَا، لَكَ مَمَاتُهَا وَمَحْيَاهَا، إِنْ أَحْيَيْتَهَا فَاحْفَظْهَا، وَإِنْ أَمَتَّهَا فَاغْفِرْ لَهَا، اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ الْعَافِيَةَ»[(٢)].

۞ الهي! په رښتيا سره تا زما روح پيدا کړی، او ته يې مړ کوې، او تا لره يې مرګ او ژوند دی، که دي ژوند ورکړ نو حفاظت يې وکړې، او که دي مړ کړ، نو بخښنه ورته وکړې، الهي! زه درنه د روغتيا سوال کوم.

١٠٤-٦-[(٣)] «اللَّهُمَّ قِنِي عَذَابَكَ يَوْمَ تَبْعَثُ عِبَادَكَ» [ثلاث مرات][(٤)].

۞ الهي! ستا له عذاب نه مې وساتې په کومه ورځ چې خپل

---

(١) يعني: زما روح دي قبض نه کړ، او دوباره دي راويښ کړم.(ژباړن)

(٢) مسلم ٢٠٧٣/٤، احمد په خپل لفظ سره ٧٩/٢.

(٣) پيغمبر ﷺ کله چې به وده کيده، خپل ښى لاس به يې تر باړخو* لاندې ايښوده، او بيا به يې داسي ويل:... باقي حديث.

(٤) ابو داود بلفظه ٣١١/٤، صحيح الترمذي ١٤٣/٣.

بندګان بیا ژوندي کوي. [دري ځلې]

١٠٥-٧- «باسْمِكَ اللَّهُمَّ أَمُوتُ وأَحْيَا»(١).

۞ الهي! ستا په نوم سره مرم، او ژوندی کیږم.

١٠٦-٨- «سُبْحَانَ اللهِ» [ثلاثاً وثلاثين](٢).

۞ پاک دی الله ﷻ. [دري ديرش ځله]

«الْحَمْدُ لله» [ثلاثاً وثلاثين](٣).

۞ ټولـــه غوره ستاينه الله لره ده. [دري ديرش ځله]

«اللهُ أَكْبَرُ» [ثلاثاً وثلاثين](٤).

۞ الله ډير لوی دی. [دري ديرش ځله]

١٠٧-٩- «اللَّهُـــمَّ رَبَّ السَّموات السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِـــيمِ، رَبَّـــنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ، فَالقَ الْحَبِّ وَالنَّوَى، ومُنْزِلَ الـــتَّوْرَاة وَالإِنْجيلِ وَالْفُرْقَانِ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ كُلِّ شَيْءٍ أَنْتَ آخذٌ بِنَاصِيَته، اللَّهُمَّ أَنْتَ الأَوَّلُ فلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الآخرُ

(١) بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٤/٢٠٨٣.

(٢) څـــوک چې دا اذکار د خوب ځای ته د راتګ په وخت کي ووايي، نو دا هغه لره د يو خادم نه هم غوره دي.

بخاري (فتح الباري ٧/٧١)، مسلم ٤/٢٠٩١.

(٣) مخکيني تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)

(٤) مخکيني تخريج دي وکتل شي.(ژباړن)

فلَـــيْسَ بَعْـــدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْـــبَاطِنُ فلَـــيْسَ دُونَـــكَ شَـــيْءٌ، اقْضِ عَنَّا الدَّيْنَ، وَأَغْنِنَا مِنَ الْفَقْرِ»(١).

۞ الهـــي! د اوو آسمانونو پروردګاره! د لوی عرش پروردګاره! زمونږ پروردګاره! او د هر شي* پروردګاره! د دانې* او زړي* چوونکيه! د تـــورات او انجيل او فرقان نازلونکيه! پناه غواړم په تا سره د هر هغه شي* له شر نه چې تندی* یې تا نيولی دی(٢)، الهي! ته اول يې، له تا نه مخکې څه نشته، او ته آخر يې، له تا نه وروسته څه نشته، او ته (په يقيني دلائلو سره) ښکاره يې، له تا نه بل زيات ښکاره نشته، او ته (د ذات په لحاظ) له (نورو نه) پټ يې، او له تا نه هيڅ شی پټ نه دی(٣)، له مونږ نه قرض ليرې کړې، او له فقر نه مو (وساتې)، شتمن (مو) کړې.

١٠٨-١٠- «الْحَمْـــدُ للَّه الَّذي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَكَفَانَا وَآوَانَا، فَكَمْ مِمَّنْ لاَ كَافِيَ لَهُ وَلاَ مُؤْوِيَ»(٤).

---

(١) مسلم ٢٠٨٤/٤.

(٢) يعني: ستا په قبضه او قدرت كې دی.(ژباړن)

(٣) اخيرنی څلور جملې د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويدي، نه د الفاظو په لحاظ.
تحفـــة الأحـــوذي بشرح جامع الترمذي ٣٣٢٢ نمبر حديث، عون المعبود شرح سنن أبي داود ٤٣٩٢ نمبر حديث دې وكتل شي.(ژباړن)

(٤) مسلم ٢٠٨٥/٤.

۞ ټولــــه غوره ستاينه هغه الله لره ده چې مونږ ته يې خوراک* او څښناک* راکړي، او له شر نه يې ساتلي يو، او مونږ ته يې د اوسيدو* ځــاى راکــړى، څومره ډير خلک داسي شته چې دوى لره د شر نه ساتونکى، او د اوسيدو ځاى ورکونکى نشته.

١٠٩-١١- «اللَّهُــمَّ عَــالِمَ الْغَيْــبِ وَالشَّهَادَةِ، فَاطِرَ السَّموات وَالأَرْضِ، رَبَّ كُلِّ شَيْءٍ وَمَلِيكَهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَّ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ نَفْسِي، وَمِنْ شَرِّ الشَّيْطَانِ وَشِرْكِهِ، وَأَنْ أَقْتَرِفَ عَلَى نَفْسِي سُوءاً، أَوْ أَجُرَّهُ إِلَى مُسْلِمٍ»[١].

۞ ترجمه يې مخکې شويده. [٨٥ نمبر ذکر دي وکتل شي]

١١٠-١٢- ﴿الم﴾ السجده سورت، او د مُلک سورت (تَبَارَكَ) به وايي[٢].

١١١-١٣-[٣] «اللَّهُــمَّ أَسْلَمْتُ نَفْسِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْــرِي إِلَيْكَ، وَوَجَّهْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْـــبَةً وَرَهْـــبَةً إِلَيْكَ، لاَ مَلْجَا وَلاَ مَنْجَأ مِنْكَ إِلاَّ إِلَيْكَ، آمَنْتُ

(١) ابو داود ٤/٣١٧، صحيح الترمذي ٣/١٤٢.
(٢) ترمذي، نسائي، صحيح الجامع ٤/٢٥٥.
(٣) کلــه چــې د خوب کولو اراده وکړې نو د لمانځه د اوداسه په شان اودس وکړه، او بيا پر ښي اړخ* پريوزه*، او داسي ووايه: ... الحديث.

بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ»(١).

۞ الهـــي! مـــا خپل ځان تا ته تسليم کړ، او خپل کار مي تا ته وســـپاره*، او خپل مخ مي تا ته وګرځاوه*، او خپله شا مي تا ته تکيه کړه(٢)، پداسي حال کي چي ستا له عذاب نه ډار لرم، او ستا و رحمت ته امید لرم، بيله تا نه بل هيڅ د نجات او پناه ځای نشته، ايمان مي راوړ ستا پر هغه کتاب چي تا نازل کړی، او ستا پر هغه پيغمبر چي تا (مونږ ته) استولی دی.

۳۹- په خوب کي له یوې ډډې* نه بلې ډډې ته اوښتلو دعا

١١٢- «لاَ إِلَــهَ إِلاَّ اللَّهُ الوَاحِدُ القَهَّارُ، رَبُّ السَّمواتِ والأَرْضِ، وما بَيْنَهُمَا العَزِيزُ الغَفَّارُ»(٣).

۞ بـــيله يـــو او غالب الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، د آسمانونو او ځمکي او د هغو په مينځ کي مخلوقاتو پروردګار دی، د زور او غلبي څښتن دی، بخښونکی دی.

---

(١) پيغمـــبر ﷺ هغـــه چا ته چي دا اذکار یې وويل داسي وفرمايل: که چيري مړ شې، نو مسلمان به مړ شې.

بخاري (فتح الباري ١١/١١٣)، مسلم ٤/٢٠٨١.

(٢) يعني ټوله تکيه او اعتماد مي پر تا دی.(ژباړن)

(٣) دا دوعا به هغه وخت وايي چي په شپه کي له یوه اړخ* نه بل اړخ ته واوړي.

حـــاکم ١/٥٤٠ صـــحيح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړيده، نسائي په «عمل اليوم والليلة» کي. او ابن السني روايت کړيدی، صحيح الجامع ٤/٢١٣.

٣٠- په خوب کې د نا آرامۍ او له ويرې سره مخامخ کېدلو دعا

١١٣- «أَعُـــوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِهِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَأَنْ يَحْضُرُونَ»(١).

۞ زه پناه غواړم د الله په بشپړ* کلام سره د هغه له غضب او عذاب نه، او د هغه د بندګانو له شر نه، او د شيطانانو له وسوسو نه، او لدې نه چې (شيطانان) ما ته راشي(٢).

٣١- هغه څه چې د خوب ليدو نه وروسته کول پکار دي

١١٤-١- درې ځلې به له چپې خوا نه لاړې توکي(٣).

٢- درې ځلې به له شيطان نه، او د هغه څه له شر نه چې په خوب کې يې ليدلې دی په الله سره پناه غواړي(٤).

٣- خپل خوب به چاته نه وايي(٥).

٤- پر کوم اړخ* چې ويده وي له هغه نه به بل اړخ ته واوړي(٦).

---

(١) ابو داود ١٢/٤، صحيح الترمذي ١٧١/٣.

(٢) يعـــني مـــا تـــه په لمانځه کې يا د قرآن په تلاوت او بل عبادت کې راشي، او فکر مې بلې خوا ته واړوي.(ژباړن)

(٣) مسلم ١٧٧٢/٤.

(٤) مسلم ١٧٧٣،١٧٧٢/٤.

(٥) مسلم ١٧٧٢/٤.

(٦) مسلم ١٧٧٣/٤.

۵- که وغواړي نو پورته دي شي او لمونځ* دي وکړي[١].

٣٣- د وترو د قنوت دعا

١١٦-١- «اللّٰهُـــمَّ اهْدني فِيمَنْ هَدَيْتَ، وَعَافِني فِيمَنْ عَافَيْتَ، وَتَوَلَّني فِيمَنْ تَوَلَّيْتَ، وَبَارِكْ لِي فِيمَا أَعْطَيْتَ، وَقِني شَرَّ مَـــا قَضَـــيْتَ، فَإِنَّكَ تَقْضي وَلاَ يُقْضَى عَلَيْكَ، إِنَّهُ لاَ يَذِلُّ مَنْ وَالَيْتَ، [ولاَ يَعِزُّ مَنْ عَادَيْتَ]، تَبَارَكْتَ رَبَّنَا وَتَعَالَيْتَ»[٢].

۞ الهي! د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته هدايت کړی، ما ته هم هدايت وکړه، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا ورته عافيت ورکـــړی مـــا ته هم عافيت راکړې، ما هم له شر نه وساته، او د هغو کسانو په جمله کې چې تا محفوظ کړي، ما هم محفوظ کړه، او څه چـــې دي راکړي، په هغه کې راته برکت واچوه، او څه چې تا فيصله کړې د هغه د شر نه مې وساته، ځکه همدا ته فيصله کونکی يې، او ستا د حکـــم څوک دفع کونکی نشته[٣]، په رښتيا سره چې ته له چا سره دوستي وکړې، هغه به خوار نشي، او له چا سره چې دښمني وکړې،

---

(١) مسلم ٤/١٧٧٣.

(٢) خلـــورو اصحاب السنن، احمد، دارمي، حاکم، او بيهقي روايت کړيدی، او د مربع قوسونو تر مېـــنځ عبارت د بيهقي دی، صحيح الترمذي ١/١٤٤، صحيح ابن ماجه ١/١٩٤، إرواء الغليل د الباني ليکنه ٢/١٧٢.

(٣) دا جمله د مفهوم او معنی په لحاظ ترجمه شويده.(ژباړن)

هغه به عزتمند نشي، ته مبارک ذات يې، او د لويې څښتن يې اې زمونږ پروردګاره.

۱۱۷-۲- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ، وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْكَ، لاَ أُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْكَ، أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَى نَفْسِكَ»[۲].

۞ الهي زه ستا په رضا سره ستا له غضب* نه پناه غواړم، او ستا په معافۍ سره ستا له عذاب* نه پناه غواړم، او له تا نه په تا سره پناه غواړم[۲]، ستا (د شان سره لائقه) ثنا* نشم ويلاى، ته هماغسې يې چې څنګه تا خپل ځان ستاييلى دى.

۱۱۸-۳- اللّهمّ إِيَّاكَ نَعْبُدُ، ولكَ نُصَلّي ونَسجُدُ، وإليكَ نَسعَى ونَحْفِدُ، نَرجُو رَحْمَتكَ، ونَخْشَى عذابَكَ، إنَّ عَذَابَكَ بالكافِرينَ مُلْحَقٌ. اللهمّ إنّا نَستَعينُكَ، ونَستَغفِرُكَ، ونُثْني عليكَ الخَيْرَ، ولا نَكْفُرُكَ، ونُؤمِنُ بكَ، ونَخْضَعُ لكَ، ونَخْلَعُ مَنْ يَكْفُرُكَ»[۳].

(۱) څلورو اصحاب السنن او احمد روايت کړيدى، صحيح الترمذي ۳/۱۸۰، صحيح ابن ماجه ۱/۱۹۴، ارواء الغليل ۲/۱۷۵.

(۲) له الله ﷻ نه په الله سره د پناه غوښتلو مقصد: په الله سره دده د جمالي صفاتو لکه غضب، قهر، جبروت او نورو داسې صفاتو له آثارو نه پناه غوښتل دي.(ژباړن)

(۳) بيهقي په «السنن الكبرى» ۲/۲۱۱ کې روايت کړى، او اسناد يې صحيح بللى دى، او الباني =

۞ الهي! خاص ستا عبادت کوو، او خاص تا ته لمونځ او سجده کوو، او خاص تا ته در دانګو* او ګړندي* درځو، ستا د رحمت امید* لرو، او ستا له عذاب نه ویریږو، په رښتیا سره چې ستا عذاب کفارو ته ورکړه شوی دی، الهي! مونږ له تا نه مدد غواړو، او له تا نه بخښنه* غواړو، او ستا غوره ستاینه کوو، او ستا نا شکري نکوو، او پر تا ایمان لرو، او تا ته عاجزي کوو، او له هغه چا نه لیري ځو چې ستا نا شکري کوي.

۳۳- د وترو له سلام نه وروسته ذکر

۱۱۹- «سُبْحَانَ المَلِكِ القُدُّوسُ» [ثلاث مرات والثالثة يجهرُ بها، ويمدُّ بها صوته، يقولَ:] [«رَبِّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»][(۱)].

۞ پاکي ده (د کائناتو) تولواک لره پوره پاکي.

[دا به دري ځلي وايي، او په دریم ځل به په لوړ او اوږده آواز سره دا وایي:]

د ملائکو او جبرائيل پروردګار.

۳۴- د پریشانی او غم (لري کولو) دعا

۱۲۰-۱- «اللَّهُـــمَّ إِنِّي عَبْدُكَ، ابْنُ عَبْدِكَ، ابْنُ أَمَتِكَ،

په ارواء الغليل ۲/ ۱۷۰ کې وايي: او دا اسناد صحيح دی، او هغه پر عمر باندي موقوف دی.

(۱) نسائي ۳/۲۴۴، دار قطني او نورو روايت کړيدی، او د مربع قوسونو مينځ کې عبارت د دارقطني ۲/ ۳۱ زيادت دی، او اسناد يې صحيح دی، زاد المعاد د شعيب الأرنؤوط او عبد القادر الأرنؤوط تحقيق ۱/ ۳۳۷.

نَاصِيَتِي بِيَدِكَ، مَاضٍ فِيَّ حُكْمُكَ، عَدْلٌ فِيَّ قَضَاؤُكَ، أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ، سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ، أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَداً مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْثَرْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ، أَنْ تَجْعَلَ الْقُرْآنَ رَبِيعَ قَلْبِي، وَنُورَ صَدْرِي، وَجَلاَءَ حُزْنِي، وَذَهَابَ هَمِّي»[(١)].

۞ الهي! زه ستا بنده، ستا د بنده زوى، ستا د مينځې* زوى يم، زما تندى* ستا په لاس كې دى، ستا حكم پر ما جاري دى، ستا فيصله زما په حق كې عادلانه* ده، ستا په هغه ټولو نومونو سره له تا نه سوال كوم، چې تا خپله خپل ځان په هغه نوموَلى* دى، او يا دې په خپل كتاب كې نازل كړيدى، او يا دې خپل مخلوق نه چا ته ښودلى دى، او يا دې په خپل غيبي علم كې له ځان سره ساتلى دى، (پدې ټولو در نه سوال كوم) چې ته قرآن زما د زړه پسرلى*، او د سينې روښنايي، او د غمونو وركَ كونكى، او د پريشانيو* ختمونكى وګرځوې.

١٢١-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ»[(٢)].

---

(١) احمد ٣٩١/١، او البانى هغه صحيح بللى دى.

(٢) بخاري ١٥٨/٧، پيغمبر ﷺ به دا دعا ډيره ويله. بخاري (فتح الباري ١٧٣/١١) دي وګټل شي.

۞ الهـــي! زه پـــه تا سره پناه غواړم له پريشانۍ او غم نه، او له کمزورتيا (سستۍ) او لټۍ* نه، او بخيل توب* او بي زړه توب* نه، او د قرض له زياتيدو او د خلکو له غلبې موندلو نه.

۳۵- د بي قرارۍ دعا

۱۲۲-۱- «لاَ إِلَـــهَ إِلاَّ اللَّهُ الْعَظِيمُ الْحَلِيمُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ رَبُّ السَّمواتِ وَرَبُّ الأَرْضِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ»[(۱)].

۞ بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چي لوی او حلم لرونکي دی ، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چي د لوی عرش څښتن دی، بل د عبادت وړ* معبود* نشته بيله هغه الله نه چي د آسمانونو او ځمکي پروردګار دی، او د عزتمند عرش پروردګار دی.

۱۲۳-۲- «اللَّهُـــمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلاَ تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»[(۲)].

۞ الهي! زه ستا د رحمت امید لرم، نو زما نفس ته مي د سترګي د رپ* په اندازه هم مه پريږده، او زما کارونه ټول راته اصلاح کړې، بيله

(۱) بخاري ۱۵۴/۷، مسلم ۲۰۹۲.

(۲) ابـــو داود ۳۲۴/۴، احمـــد ۴۲/۵، او الـــباني په صحيح ابي داود ۹۵۹/۳ کي د هغه اسناد صحيح بللی دی.

تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

١٢٤-٣- «لاَ إِلَـهَ إِلاّ أَنْـتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنْ الظَّالِمِينَ»(١).

۞ بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، پاک يې ته، په رښتيا سره زه له ظالمانو نه يم.

١٢٥-٤- «اللّهُ اللّهُ رَبِّي لاَ أُشْرِكُ بِهِ شَيْئاً»(٢).

۞ الله الله زما پروردګار دی، له هغه سره هيڅ شي شريک نه بولم.

٣٦- د دښمن او حکمران* سره مخامخ کيدو* دعا

١٢٦-١- «اللَّهُـمَّ إِنَّا نَجْعَلُكَ فِي نُحُورِهِمْ، وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ»(٣).

۞ الهي! مونږ تا د دوی مقابلې ته ګرځوو، اوپه تا سره د دوی د شر نه پناه غواړو.

١٢٧-٢- «اللَّهُـمَّ أَنْتَ عَضُدِي، وَأَنْتَ نَصِيرِي، بِكَ أَجُولُ، وبِكَ أَصُولُ، وَبِكَ أُقَاتِلُ»(٤).

---

(١) ترمذي ٥/٥٢٩، حاکم ١/٥٠٥، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي موافقه ورسره کړيده، صحيح الترمذي ٣/١٦٨.

(٢) ابو داود ٢/٨٧، صحيح ابن ماجه ٢/٣٣٥.

(٣) ابو داود ٢/٨٩، حاکم ٢/١٤٢، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده.

(٤) ابو داود ٣/٤٢، ترمذي ٥/٥٧٢، صحيح الترمذي ٣/١٨٣.

۞ الهي! ته زما ملټ يې، او ته مي مددګار يې، ستا (په قدرت) سره ګرځم راګرځم، او (په دښمن باندي) حمله کوم، او جنګيږم.

۱۲۸-۳- «حَسْبُنَا ونِعْمَ الوَكِيلُ»[1].

۞ الله مونږ ته بس او کافي دی، او هغه ښه کار ساز دی.

۳۷- د حکمران* د ظلم نه د ويري دعا

۱۲۹-۱- «اللَّهُـــمَّ رَبَّ السَّموات السَّبْعِ وَرَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيم، كُنْ لِي جَاراً مِنْ فُلان بن فُلان، وَأَحْزَابه مِنْ خَلائقكَ، أَنْ يَفْرُطَ عَلَيَّ أَحَدٌ مِنْهُمْ، أَوْ يَطْغَى، عَزَّ جَارُكَ وَجَلَّ ثَنَاؤُكَ، ولا إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ»[2].

۞ الهـــي، اې د اوو آســـمانونو پـــروردګاره! او د لوی عرش پروردګاره! زما لپاره پناهګاه شې لدې نه چي فلانکی د فلانکي زوی، او د هغـــه ډلي -چـــي ستا د مخلوقاتو نه دي- پر ما زياتی او تجاوز* وکړي، چا ته چي ته پناه ورکړې هغه غالبه دی، او ډيره لويه ده ستاينه ستا، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۱۳۰-۲- «اللهُ أَكبرُ، اللهُ أَعَزُّ مِن خَلْقِه جميعاً، اللهُ أَعَزُّ

---

(۱) بخاري ۱۷۲/۵.

(۲) بخـــاري په «الأدب المفرد» ۷۰۷ نمبر حديث کي روايت کړيدی، او الباني په «صحيح الأدب المفرد» ۵۴۵ نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

مِمَّـــا أَخـــافُ وأَحْذَرُ، أَعُوذُ بالله الذي لا إلهَ إلاّ هوَ، المُمْسكُ السّمَوات السَبْع أَن يَقَعْنَ على الأَرْضِ إلاّ بإذْنه، من شَرِّ عبدَكَ فُلان، وجُنُوده وأَتْباعه وأَشْياعه، منَ الجنّ والإنْس، اللهمّ كُنْ لي جاراً منْ شَرِّهم، جلّ ثَنَاؤُكَ وعَزَّ جارُكَ، وتَبارَكَ اسْمُكَ، ولا إلَهَ غَيْرُكَ» [ثلاث مرات] (١).

۞ الله ډير لوى دى، الله له ټول مخلوق نه زورور دى، الله له هغه چا نه ډير زورور دى له كوم نه چي زه ويريږم* او خطر احساسوم، په هغه الله سره پناه غواړم كوم چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او (هغه ذات) چي ټينګونكى داوو آسمانونو دى لدې نه چي بې دده لـــه اجـــازې او حكم نه پر ځمكه راولويږي، (پناه غواړم) ستا د فلانكي بنده له شر نه، او د هغه له انسي او جني پيرَوانو او لښكرو نه، الهي! د دوى له شر نه زما لپاره پناهګاه شې، او ډيره لويه ده ستاينه ستا، او مـــبارک دى نـــوم ســـتا، او بيله تا نه د عبادت وړ* معبود* نشته.

[درې ځلې*]

٣٨- د ښمن ته ښيرا* كول

١٣١ – «اللّهُـــمَّ مُـــنْزِلَ الْكِتَاب، سَرِيعَ الْحِسَاب، اهْزِمِ

(١) بخـــاري «الأدب المفـــرد» ٧٠٨ نمبر حديث كي روايت كړيدى، او الباني په «صحيح الأدب المفرد» ٥٤٦ نمبر حديث كي هغه صحيح بللى دى.

الأَحْزَابَ، اللَّهُمَّ اهْزِمْهُمْ وَزَلْزِلْهُمْ»[١].

۞ الهـــي! اې د کـــتاب نازلونکيه! اې ژر* حساب کونکيه! (د دښمنانو) ډلو ته ماتې* ورکړې، الهي! ته ماتې* ورته ورکړې، او (ځمکه يې تر پښو* لاندې) ولړزوې*.

٣٩- د کوم قوم نه چې ويره* لرې، دا دعا به وايي

١٣٢ - «اللَّهُمَّ اكْفِنِيهِمْ بِمَا شِئْتَ»[٢].

۞ الهــــي! څنګه چې ته غواړې هماغسې مې د هغوی له شر نه وساتې.

٤٠- څوک چې ايمان کې شک وکړي دهغه دعا

١٣٣-١- په الله سره به پناه غواړي[٣].

٢- کوم شي کې چې شک وي هغه کې به بيا فکر* نکوي[٤].

١٣٤-٣- يَقولُ: «آمَنْتُ بِاللهِ وَرُسُلِه»[٥].

۞ او وايي به: پر الله او د هغه پر پيغمبرانو مې ايمان راوړی دی.

١٣٥-٤- يقرأُ قولَه تعالى: ﴿هُوَ الأَوَّلُ وَالآخِرُ وَالظَّاهِرُ

---

(١) مسلم ٣/١٣٦٢.

(٢) مسلم ٤/٢٣٠٠.

(٣) بخاري (فتح الباري ٦/٣٣٦)، مسلم ١/١٢٠.

(٤) بخاري (فتح الباري ٦/٣٣٦)، مسلم ١/١٢٠.

(٥) مسلم ١/١١٩-١٢٠.

وَالْبَاطِنُ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ [الحديد: ٣] (١).

۞ دا آيت به وايي: هغه (يعني الله) اول دی، او آخر دی، او ظاهر دی، او باطن دی، او هغه په هر څه پوه* دی.

٤١- دقرض اداء كولو دعا

١٣٦-١- «اللَّهُمَّ اكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ» (٢).

۞ الهي! ستا په حلالو مي ستا له حرامو وساتې، او ستا په فضل مي بيله تا نه بل چا نه بي نيازه* کړې.

١٣٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَمِّ وَالْحَزَنِ، وَالْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْبُخْلِ وَالْجُبْنِ، وَضَلَعِ الدَّيْنِ وَغَلَبَةِ الرِّجَالِ» (٣).

۞ الهي! زه له پريشانۍ او غم نه، او له کمزورتيا (سستۍ) او لټۍ* نه، او بخيلۍ* او بي زړه توب* نه، او د قرض زياتيدو او د خلکو له غلبې موندلو نه په تا سره پناه غواړم.

(١) ابو داود ٣٢٩/٤، او الباني په صحيح ابي داود ٩٦٢/٣ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.
(٢) ترمذي ٥٦٠/٥، صحيح الترمذي ١٨٠/٣.
(٣) بخاري ١٥٨/٧.

۴۲- په لمانځه او تلاوت کې د وسوسې دعا

۱۳۸- «أَعُـوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، واتْفُلْ على يِسارِكَ» [ثلاثاً] [(۱)].

۞ له رټل شوي شيطان نه په الله سره پناه غواړم.

او بيا دي و چپ* طرف ته (لاړي) تف کړي. [درې ځلې]

۴۳- چا ته چې يو کار مشکل شي د هغه دعا

۱۳۹- «اللهمّ لا سَهْلَ إلاّ ما جَعَلْتَهُ سَهْلاً، وأنتَ تَجْعَلُ الحَزْنَ إذا شئتَ سَهْلاً» [(۲)].

۞ الهي! هيڅ آسان شی نشته، مګر هغه چې ته يې آسان کړې، او ته چې وغواړې سخت او ګران آسانوې.

۴۴- څوک چې ګناه وکړي، هغه به داسې کوي

۱۴۰- داسې بنده به نه وي چې ګناه وکړي، او بيا په ښه توګه* اودس وکړي، او بيا پاڅيږي* دوه رکعته لمونځ* وکړي، او بيا له الله نه بخښنه وغواړي، او الله ورته بخښنه او عفو ونکړي [(۳)].

---

(۱) مسلم ۱۷۲۹/۴ له عثمان بن ابي العاص ﷺ نه روايت کړيدی، او په هغه کې داسې راغلي دي: ما همداسې وکړه، نو الله ﷻ هغه له ما نه لیرې کړه.

(۲) صحيح ابن حبان ۲۴۲۷ نمبر حديث (موارد)، ابن السني ۳۵۱ نمبر حديث، او حافظ وايي: دا حديث صحيح دی. او عبد القادر الأرناؤوط هم هغه د نووي د اذکارو په تحقيق ص۱۰٦ کې هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابو داود ۸٦/۲، ترمذي ۲۷۵/۲، او الباني په صحيح ابي داود ۲۸۳/۱ کې هغه صحيح بللی دی.

۴۵- د شیطان او د هغه د وسوسو د لیري کولو دعاګاني

۱۴۱- په الله ﷻ سره له شیطان نه پناه غوښتل[(۱)].

۱۴۲- آذان کول[(۲)].

۱۴۳- ذکر کول، او د قرآن تلاوت کول[(۳)].

۴۶- کله چي يي د خوښي خلاف کار پیښ شي، او یا له کوم کار نه عاجز شي، داسي به وايي

۱٤٤- «قَدَّرَ اللهُ وما شاءَ فَعَلَ»[(٤)].

---

(۱) ابـــو داود ۱/۲۰٦، ترمذي، صحيح الترمذي ۱/۷۷، او د المؤمنون سورت، ۹۸-۹۹ آيتونه دي وکتل شي.

(۲) مسلم ۱/۲۹۱، بخاري ۱/۱۵۱.

(۳) (پيغمبر ﷺ فرمايي) خپلو کورونو ښخه هديرې* مه جوړوى، شيطان له هغه کور نه تښتي چي په هغه کي د بقرې سورت ويل کيږي.
مســـلم ۱/۵۳۹. او له هغــو شـــيانو نه چي شيطان شړي* او ليري کوي يې د سهار او ماښام اذکـــار، د ووده کيدو او ويښيدو اذکار، او کور او مسجد ته ننوتلو او له هغه نه وتلو اذکار، او نـــور شـــرعي اذکـــار لکه آيت الکرسي د خوب په وخت کي، د بقرې د سورت آخيرني دوه آيـــتونه. او څـــوک چي «لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك، وله الحمد، وهو على كل شـــيء قديـــر» ســـل ځلي ووايي، نو دا به په هغه تولـه ورځ کي دده لپاره له شيطان نه د ساتلو وسيله وي. او همدارنګه آذان هم شيطان شړي او لري کوي يې.

(٤) (پيغمـــبر ﷺ فرمايي) قوي مسلمان له کمزوري مسلمان نه الله ته زيات غوره* دی، او په دواړو کـــي خـــير شته، په هغه څه حرص او کوښښ وکړه چي تاته ګټه لري، او له الله ﷻ نه مرسته وغـــواړه، او مه عاجزه کيږه، او که يو څه درته پيښ شي، نو داسي مه وايه: چي که داسي مي کـــړي وای، نـــو داسي به شوي وای، بلکه داسي ووايه: چي الله ﷻ (همدا زما) په تقدير کي ليکـــلي وه، او څه يې چي وغوښتل ويې کړل، ځکه «لَوْ» (يعني: «که چيري») کلمه استعمالول =

۞ الله (دا كار) په ازلي تقدير كي (همداسي) ليكلى وو، او څنګه چي يي وغوښتل هماغسي يي وكړل.

۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مباركي وركول، او د هغې جواب

۱٤٥- «بـــارَكَ اللهُ لــــكَ في الموهُــــوب لكَ، وشَكَرتَ الواهــــبَ، وبَلَغَ أَشُدَّهُ، ورُزِقْتَ بِرَّهُ»، ويردّ عليه المُهَنَّأُ فيقول: «بـــارَكَ اللهُ لــــكَ وبارَكَ عليكَ، وجزاكَ اللهُ خيراً، ورَزَقَكَ اللهُ مِثْلَهُ، وأَجْزَلَ ثوابَكَ»[1].

۞ الله دي ستا په دركړل شوي (ماشوم) كي بركت واچوي، او (د هغـــه) د وركونكــــي شكر اداء كړې، او ماشوم دي خپل قوت او ځواني ته ورسيږي، او د هغه نيكي* دي په نصيب شه.

او د ماشوم مور او پلار به په جواب كي داسي وايي: الله دي تا ته بركت دركړي، او پر تا دي بركت كښيږدي، او الله دي تا ته نيكه جزا (ثواب) دركړي، او همداسي ماشوم دي در په برخه* كړي، او ثواب دي تا ته زيات كړي.

او ويل) دشيطان كارونو ته لاره* خلاصوي*. مسلم ۲۰۵۲/۴.

(۱) الاذكار د نووي ليكنه ص۳۴۹، صحيح الاذكار د سليم الهلالي ليكنه ۷۱۳/۲.

۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا

١٤٦- كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُعَوِّذُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ يَقُولُ: «أُعِيذُكُمَا بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لامَّةٍ»[١].

۞ رسول الله ﷺ به د حَسَن او حُسين لپاره پناه غوښتله، او داسي بــــه يې ويل[٢]: ستاسو دواړو لپاره زه د الله په كامل كلام سره له هر شـــيطان، او زهرناك (حيوان) نه، او له هري آفت او ضرر رسونكي ستركي نه پناه غواړم.

۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا

١٤٧-١- «لا بَأْسَ، طَهُورٌ إِنْ شَاءَ اللَّهُ»[٣].

۞ خــــه پروا نشته، ان شاء الله (دا بيماري به ستا د ګناهونو) د پاكوالي سبب به وي.

١٤٨-٢- «أَسْــأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ، رَبَّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَنْ يَشْفِيَكَ» [سبع مرات][٤].

---

(١) بخاري ۴/١١٩، له ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت كړيدی.

(٢) يعني د هغوی د حفاظت لپاره به يې دا دعا كوله.(ژباړن)

(٣) بخاري (فتح الباري ١٠/١١٨).

(٤) (پيغمــبر ﷺ فــرمايي) داســـي مريض به نه وي چي اجل يې نه وي راغلی، او يو مسلمان بنده يې پوښتني ته راشي او دا (پورتنی) دعا اووه ځلي ووايي، مګر دا چي روغ به شي. ترمذي، ابو داود، صحيح الترمذي ٢/٢١٠، صحيح الجامع ٥/١٨٠.

۞ له هغه لوی او عظمت والا الله نه سوال کوم چي د لوی عرش خښتن دی، چي تا لره شفا او روغتیا درکړي. [اووه ځلې]

۵۰- د بیمار* د پوښتني کولو فضیلت

۱۴۹- قال ﷺ: «إذا عادَ الرجُلُ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ مَشَى فِي خِرَافَةِ الْجَنَّةِ حَتَّى يَجْلِسَ، فَإِذَا جَلَسَ غَمَرَتْهُ الرَّحْمَةُ، فَإِنْ كَانَ غُدْوَةً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُمْسِيَ، وَإِنْ كَانَ مَسَاءً صَلَّى عَلَيْهِ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ حَتَّى يُصْبِحَ»[۱].

۞ پیغمبر ﷺ فرمايي: کله چي يو سړی د خپل (بيمار) مسلمان ورور پوښتني ته ورځي، نو دی د جنت په ميوو کي روان وي تر څو چي کښيني*، کله چي کښيني نو په رحمت کي پټ شي، که (دا وخت) سهار* وي نو اويا زره ملائکي* به ده ته دعا کوي، تر څو چي ماښام* کيږي، او که (دا وخت) ماښام وي، نو اويا زره ملائکي به ده ته دعا کوي تر څو چي سهار کيږي.

۵۱- د ژوند نه نا اميده بيمار* دعا

۱۵۰-۱- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّفِيقِ

---

(۱) ترمذي، ابن ماجه، احمد، صحيح ابن ماجه ۱/۲۴۴، صحيح الترمذي ۱/۲۸۶، او احمد شاكر هغه صحيح بللی دی.

الأَعْلَى»[١].

۞ الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او د لوړ مقام والا پيغمبرانو سره مي يو ځاى کړې.

١٥١-٢- جَعلَ النبيُّ ﷺ عندَ مَوته يُدْخل يَدَيْه في الْمَاء فَيَمْسَحُ بهمَا وَجْهَه ويَقُول : «لاَ إِلَه إِلاَّ اللَّه، إِنَّ لِلْمَوْتِ لَسَكَرَاتٍ»[٢].

۞ پيغمبر ﷺ د خپل مرګ په وخت کي خپل لاسونه په اوبو کي وهل او بيا به يي خپل مخ په هغه مسه* کاوه، او ويل به يي: بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، په رښتيا سره چي مرګ ډيري سختی لري.

١٥٢-٣- «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّه»[٣].

---

(١) بخاري ٧/١٠، مسلم ٤/١٨٩٣.

(٢) بخاري (فتح الباري ٨/١٤٤) او په هغه کي د مسواک ذکر هم شويدى.

(٣) ترمذي، ابن ماجه، او الباني هغه صحيح بللى دى، صحيح الترمذي ٣/١٥٢، صحيح ابن ماجه ٢/٣١٧.

۞ بـــيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، الله ډېر لوی دی، بيله يو الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، شريک نلري، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه لره ټولواکي ده، هغه لره پوره غوره ستاينه ده، بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، او نشته طاقت او قوت (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) د يو الله په مدد او توفيق سره.

۵۲- ځکندن* حالت کي سړي ته يادونه

۱۵۳ – (پيغمبر ﷺ فرمايي) د چا چي آخري خبره «لا إله إلا الله» وي، نو جنت ته به داخل شي[۱].

۵۳- چا ته چي مصيبت رسيدلی وي، د هغه دعا

۱۵٤ – «إِنَّـــا لِلَّـــهِ وَإِنَّـــا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، اللهمّ أْجُرْنِي في مُصيبَتي، وأَخْلفْ لي خَيراً منها»[۲].

۞ بي شکه چي مونږ الله لره يو، او هغه ته ورتلونکي يو، اې الله ما ته زما په مصيبت کي اجر راکړې، او د هغه په بدل کي ما ته له هغه نه ښه راکړې.

(۱) ابو داود ۳/۱۹۰، صحيح الجامع ۵/۴۳۲.
(۲) مسلم ۲/٦۳۲.

٥٤- د مړي ستركي بندولو په وخت دعا

١٥٥- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِفُلَان (باسمه) وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْمَهْدِيِّينَ، وَاخْلُفْهُ فِي عَقِبِهِ فِي الْغَابِرِينَ، وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ»[(١)].

۞ اې الله! و فلانکي (نوم به يې واخلي) ته بخښنه وکړې او د هدايت شويو کسانو په جمله کې يې درجه لوړه کړې، او د هغه باز مانده ګانو لپاره له هغه نه وروسته سرپرست اوسې، او مونږ او ده ته بخښنه وکړې اې د مخلوقاتو پروردګاره! او قبر يې ورته پراخ، او روښانه* کړې.

٥٥- مړي ته په جنازه کې دعا

١٥٦-١- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا نَقَّيْتَ الثَّوْبَ الأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَاراً خَيْراً مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلاً خَيْراً مِنْ أَهْلِهِ، وَزَوْجاً خَيْراً مِنْ زَوْجِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ [وَعَذَابِ النَّارِ]»[(٢)].

۞ اې الله! ده ته بخښنه وکړې او رحم پر* وکړې، او عافيت

---

(١) مسلم ٢/٦٣٤.

(٢) مسلم ٢/٦٦٣.

ورله ورکړې، او عفوه ورته وکړې، او غوره میلمستیا یې وکړې، او د داخلیدو ځای یې پراخه کړې، او په اوبو او واوره او ږلۍ سره یې ووینځې، او له ګناهونو نه یې داسې پاک کړې لکه څنګه چې دې سپینه جامه له خیرو* نه پاکه کړیده، او (د دنیا) له کور نه غوره کور، او له کورنۍ نه یې غوره کورنۍ، او له ښځې نه یې غوره ښځه ورکړې، او جنت ته یې داخل کړې، او د قبر له عذاب او د دوزخ له عذاب نه یې وساتې.

١٥٧-٢- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الإِيمَانِ، اللَّهُمَّ لاَ تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ، وَلاَ تُضِلَّنَا بَعْدَهُ» (١).

۞ اې الله، زمونږ ژوندي ته، او مړي ته، او حاضر ته، او غائب ته، او واړه ته، او لوی ته، او نر ته، او ښځې ته بخښنه وکړې، اې الله! له مونږ نه چې چا ته ژوند ورکړې، نو د اسلام سره ژوند ورکړه، او له مونږ نه چې چا ته مرګ راولې، نو له ایمان سره یې مړ کړې، اې الله! د دې مړي له اجر نه مو مه محرومه وې، او له هغه نه وروسته مو مه

---

(١) ابن ماجه ١/٤٨٠، احمد ٢/٣٦٨، صحيح ابن ماجه ١/٢٥١.

ګمراه* کوي.

۱۵۸–۳– «اللَّهُـــمَّ إِنَّ فُلَانَ بْنَ فُلَانٍ فِي ذِمَّتِكَ وَحَبْلِ جِـــوَارِكَ، فَقِـــهِ مِنْ فِتْنَةِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، وَأَنْتَ أَهْلُ الْوَفَاءِ وَالْحَقِّ، فَاغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ»(۱).

۞ اې الله! په رښتيا سره فلانکی د فلانکي زوی ستا په حفظ او ستا په پناه کې دی، نو د قبر له ازمايش نه، او د دوزخ* له عذاب نه يې وساتې، او ته د وفا او پيمان څښتن* يې، نو هغه ته بخښنه وکړې، او رحم پر* وکړې، بيشکه ته بخښونکی بې حده مهربان يې.

۱۵۹–٤– «اللَّهُـــمَّ عَـــبْدُكَ، وَابْـــنُ أَمَتِكَ، احْتَاجَ إِلَى رَحْمَـــتِكَ، وَأَنْـــتَ غَـــنِيٌّ عَنْ عَذَابِهِ، إِنْ كَانَ مُحْسِناً فَزِدْ فِي حَسَنَاتِهِ، وَإِنْ كَانَ مُسِيئاً فَتَجَاوَزْ عَنْهُ»(۲).

۞ الهـــي! ستا بنده، او ستا د مينځې* زوی دی، ستا رحمت ته محتاج دی، او ته ده ته عذاب ورکولو نه بې نيازه* يې، که نيک عمله وي نـــو نيکی يې نوري هم زياتي کړې، او که ګنهګاره وي نو عفوه ورته وکړې.

---

(۱) ابن ماجه، صحيح ابن ماجه ۱/۲۵۱، ابو داو ۳/۲۱۱.

(۲) حـــاکم ۱/۳۵۹، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړېده، احکام الجنائز د الباني ليکنه ص۱۲۵.

۵۶- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا

۱۶۰-۱- «اللَّهُمَّ أَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ»[(۱)].

۞ الهي! د قبر له عذاب نه يې وساتې.

[وإن قال] «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ فَرَطاً وَذُخْراً لوالديه، وشَفيعاً مُجَاباً، اللهمّ ثَقِّلْ به مَوَازينَهُما وأَعْظِمْ به أُجُورَهُما، وأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ الْمُؤْمنينَ، واجعَلْهُ فِي كَفالة إبراهيمَ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عذَابَ الْجَحيم، وأَبْدِلْهُ، داراً خيراً من دارِه، وأهلاً خيراً من أَهلِه، اللهمّ اغْفِرْ لأَسْلافِنَا، وأَفراطِنا، ومَنْ سَبَقَنا بالإيمانِ» [فحسَنٌ][(۲)].

[او که دا دعا ووايې نو بهتره به وي:]

الهي! ته يې د خپل مور او پلار لپاره مخکښ* او ذخيره، او د قبول شوي شفاعت خاوند وګرځوې، الهي! د ده په ذريعه يې د مور او پلار (د اعمالو) تلې* درنې کړې، او اجرونه يې زيات کړې، او له نيکو

---

(۱) سعيد بن المسيب وايي: په ابو هريره پسې مې پر يوه ماشوم باندې (د جنازې) لمونځ وکړ، چې هيڅ ګناه يې نه وه کړې، او وامې وريده چې ويل يې:... باقي حديث.
مالک په موطا ۲۸۸/۱ کې، ابن ابي شيبه په مصنف ۲۱۷/۳، او بيهقي ۹/۴ روايت کړيدی، او شعيب الأرنؤوط د شرح السنة للبغوي په تحقيق ۳۵۷/۵ کې د هغه اسناد صحيح بللی دی.

(۲) المغني د ابن قدامه ۴۱۶/۳، الدروس المهمة لعامة الأمة د علامه عبد العزيز بن باز رحمت الله عليه ليکنه ص۱۵.

مسلمانانو سره يې يو ځاى كړې، او د ابراهيم عليه السلام په ضمانت كې يې وګرځوې، او په خپل رحمت سره يې د دوزخ له عذاب نه وساتې، او (د دنيا) له كور نه غوره كور، او له كورنۍ نه يې غوره كورنۍ ورکړې، الهي! و هغو كسانو ته بخښنه وكړې چې له مونږ نه مخكې تللي دي، او كوم چې له مونږ نه مخكې مومنان تير شوي دي.

١٦١-٢- «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطاً، وَسَلَفاً، وَأَجْراً»(١).

۞ الهـــي! تـــه يـــې زمونږ لپاره مخكبن*، او اجر (جوړونكى) وګرځوې.

٥٧- د تعزيت دعا

١٦٢- «إِنَّ لِلَّهِ مَا أَخَذَ، وَلَهُ مَا أَعْطَى، وَكُلّ شيءٍ عِنْدَهُ بِأَجَلٍ مُسَمًّى، فَلْتَصْبِرْ وَلْتَحْتَسِبْ»(٢).

[وإن قـــال] «أَعْظَـــمَ اللهُ أجْرَكَ، وأَحْسَنَ عَزاءكَ، وغَفَرَ لِمَيِّتكَ» [فحسن](٣).

---

(١) حسن (بصري) به پر ماشوم د فاتحې سورت لوست، او ويل به يې:... باقي حديث.
بغوي په شرح السنة ٣٥٧/٥ كې، عبد الرزاق په مصنف كې په ٦٥٨٨ نمبر حديث كـــې، او بخـــاري پــــه كتاب الجنائز كې مُعلّق روايت كړيدى، ٦٥ باب قراءة فاتحة الكتاب على الجنازة ١١٣/٢.

(٢) بخاري ٨٠/٢، مسلم ٦٣٦/٢.

(٣) الاذكار د نووي ليكنه ص١٢٦.

۞ الله لــره دي څــه چي يې واخيستل، او هغه لره دي څه چي ورکوي، او هر څه دده په نزد تر ټاکلي* نيټې* پوري دي... او ښايي چي صبر وکړې او (له الله ﷻ) نه ثواب وغواړې.

[او که دا ووايي نو بهتره به وي:]

الله دي تا لره لوی اجر درکړي، او تا لره دي ښه تسلي درکړي، او ستا مړي ته دي بخښنه وکړي.

۵۸- د مړي ښخولو وخت کي دعا

۱٦۳- «بِسْمِ اللَّهِ، وَعَلَى سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ»[(۱)].

۞ د الله په نوم سره، او د پيغمبر ﷺ په سنت سره (يې ښخوو).

۵۹- د مړي ښخولو* وروسته دعا

۱٦٤- «اللَّهُمَّ اغْفِرْ له، اللَّهُمَّ ثَبِّتْهُ»[(۲)].

۞ الهي! هغه ته بخښنه وکړې، الهي! ته يې (په سوال وجواب کي) ثابت قدمه لرې.

---

(۱) ابـــو داود ۳/۳۱۴ په صحيح سند سره، او احمد په دي لفظ سره: «بسم الله وعلى ملة رسول الله» په صحيح سند روايت کړيدی.

(۲) پيغمـــبر ﷺ به چي کله د مړي له ښخولو نه فارغ شو، نو په قبر به يې ودريد، او ويل به يې: خپل وررور تـــه (له الله نه) بخښنه وغواړی، او د هغه لپاره (په سوال وجواب کي) د ثابت قدمی دعا وکړی، ځکه له هغه نه همدا اوس پوښتنه کيږي.

ابو داود ۳/۳۱۵، حاکم ۱/۳۷۰، او هغه يې صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده.

٦٠- د قبرونو د زيارت كولو دعا

١٦٥- «السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنْ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللَّهُ بِكُمْ لاَحِقُونَ، [وَيَرْحَمُ اللهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا والْمُسْتَأْخِرِينَ]، أَسْأَلُ اللَّهَ لَنَا وَلَكُمْ الْعَافِيَةَ»(١).

۞ اې ددې ځايونو اوسيدونكو مومنانو او مسلمانانو! پر تاسو دې سلام وي، او ان شاء الله مونږ هم په تاسو پسې يو، او الله ﷻ دې زمونږ په مخكينيو او وروستنيو رحم وكړي، زه ځان لره او تاسو لره له الله ﷻ نه عافيت غواړم.

٦١- د باد (سيلى) الوتلو په وخت دعا

١٦٦-١- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا»(٢).

۞ الهي! له تا نه د دې (باد) د خير سوال كوم، او له شر نه يې په تا سره پناه غواړم.

١٦٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا وَخَيْرَ مَا أُرْسِلَتْ بِهِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا

---

(١) مسلم ٢/٦٧١، ابن ماجه په پورتني الفاظو سره ١/٤٩٤ له بريده ﷺ نه روايت كړيدى، او د مربع قوسونو په مينځ كې عبارت د مسلم ٢/٦٧١ روايت دى له عائشه رضي الله عنها نه.

(٢) ابو داود ٤/٣٢٦، ابن ماجه ٢/١٢٢٨، صحيح ابن ماجه ٢/٣٠٥.

أُرْسِلَتْ بِهِ»[(١)].

۞ الهي! زه له تا نه د دې (باد) د خير سوال کوم، او د هغه څه د خير سوال در نه کوم چې په هغه کې دی، او کوم خير چې لــه ځان سره يې راوړی دی، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه څه له شر نه چې په هغه کې دی، او له هغه شر نه چې له ځان سره يې راوړی دی.

٦٢- د تالندي* دعا

١٦٨- «سُــبْحَانَ الَّذِي يُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ، وَالْمَلاَئِكَةُ مِنْ خِيفَتِهِ»[(٢)].

۞ پاک دی هغه ذات چې تالنده* او ملائکې د هغه له ويرې نه د هغه حمد او ثنا او تسبيح وايي.

٦٣- د استسقاء* لپاره څو دعاګاني

١٦٩-١- «اللَّهُمَّ اسْقِنَا غَيْثًا مُغِيثًا مَرِيئًا مَرِيعًا، نَافِعًا غَيْرَ ضَارٍّ، عَاجِلاً غَيْرَ آجِلٍ»[(٣)].

---

(١) مسلم ٦١٦/٢، بخاري ٧٦/٤.

(٢) عــبد الله بن الزبير ﷺ چې به کله د تالندي* آواز واوريده، نو خبرې به يې بندې کړې، او ويل به يې:... باقي حديث.
موطا ٩٩٢/٢، او الباني وايي: (ددې حديث) اسناد صحيح او موقوف دی.

(٣) ابو داود ٣٠٣/١، او الباني په صحيح ابي داود ٢١٦/١ کې هغه صحيح بللی دی.

۞ الهـــي! پر مونږ باران وه وروې، نجات ورکونکی، مزه دار، وابنه شنه کونکی، فائده رسونکی، ضرر نه رسونکی، ژر کیدونکی، نه ځنډیدونکی.

١٧٠-٢- «اللَّهُمَّ أَغِثْنَا اللَّهُمَّ أَغِثْنَا اللَّهُمَّ أَغِثْنَا»[١].

۞ الهي! پر مونږ باران وه وروې، الهي! پر مونږ باران وه وروې، الهي! پر مونږ باران وه وروې.

١٧١-٣- «اللَّهُـــمَّ اسْـــقِ عِـــبَادَكَ، وَبَهائِمَكَ، وَانْشُرْ رَحْمَتَكَ، وَأَحْيِ بَلَدَكَ الْمَيِّتَ»[٢].

۞ الهي! خپل بنده ګان، او خپل څاروي* خړوب کړه، او خپل رحمت خپور کړه، او خپل مړ ښار ژوندی کړه.

٦٤- د باران اوريدو په وخت کي دعا

١٧٢- «اللَّهُمَّ صَيِّباً نَافِعاً»[٣].

۞ الهي! د خير او فائدې باران (يې کړې).

٦٥- د باران اوريدو وروسته دعا

١٧٣- «مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ»[٤].

(١) بخاري ٢٢٤/١، مسلم ٦١٣/٢.
(٢) ابو داود ٣٠٥/١، او الباني په صحيح ابي داود ٢١٨/١ هغه حَسَن بللی دی.
(٣) بخاري (فتح الباري ٥١٨/٢).
(٤) بخاري ٢٠٥/١، مسلم ٨٣/١.

۞ د الله ﷻ په فضل او رحمت سره پر مونږ باران وه وريد.

٦٦- د آسمان شين كيدو دعا

١٧٤- «اللَّهُـــمَّ حَوَالَيْـــنَا وَلاَ عَلَيْنَا، اللَّهُمَّ عَلَى الآكَامِ وَالظِّرَابِ وَبُطُونِ الأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ»(١).

۞ الهـــي! زمونږ په شاوخوا (يې وه وروه)، او نه پر مونږ باندي، الهـــي! پـــر غرو رغونو او د خوړونو په مينځونو، او د ونو شنه كيدلو ځايونو كي يې وه وروه.

٦٧- د نوي مياشتي ليدو دعا

١٧٥- «اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، اللَّهُمَّ أَهِلَّهُ عَلَيْنَا بِالأَمْنِ وَالإِيمَانِ، وَالسَّـــلاَمَةِ وَالإِسْـــلاَمِ، وَالتَّوْفِيقِ لِمَا تُحِبُّ رَبَّنَا وَتَرْضَى، رَبُّنَا وَرَبُّكَ اللَّهُ»(٢).

۞ الله ﷻ ډيـــر لوى دى، الهي! ته دغه (نوې مياشت) پر مونږ باندي راوخيژوه، له امن او ايمان سره، او له سلامتيا او اسلام سره، او له توفيق سره وهغه څه ته چي ته يې خوښوې.

(اې مياشتي!) زمونږ او ستا پروردګار الله دى.

٦٨- د روژه ماتي په وخت كي دعا

١٧٦-١- «ذَهَبَ الظَّمَأُ، وَابْتَلَّتْ الْعُرُوقُ، وَثَبَتَ الأَجْرُ

(١) بخاري ١/٢٢٤، مسلم ٢/٦١٤.

(٢) ترمذي ٥/٥٠٤، دارمي په خپلو الفاظو سره ١/٣٣٦، صحيح الترمذي ٣/١٥٧.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ»[١].

۞ تنده ولاړه*، او رګونه لانده* شول، او که الله ﷻ وغواړي اجر حاصل شوی دی.

١٧٧-٢- «اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِرَحْمَتِكَ الَّتِي وَسِعَتْ كُلَّ شَيْءٍ أَنْ تَغْفِرَ لِي»[٢].

۞ الهـــي! زه ستا په هغه رحمت سره چې هر څه ته رسیدونکی دی، له تا نه سوال کوم چې ماته بخښنه وکړې.

٦٩- د ډوډی خوړلو نه مخکي دعا

١٧٨-١- (پیغمـــبر ﷺ فـــرمایي) کله چي له تاسو نه څوک خوراک کوي، نو «بِسمِ الله» دي ووایي، او که یې په (د خوراک) په اول کـــي (بسم الله) هیر شول، نو داسي دي ووایي: «بِسْمِ اللَّهِ فِي أَوَّلِهِ وَآخِرِهِ» یعني: په اول او آخر کي د الله ﷻ په نامه (سره خوراک کوم)[٣].

١٧٩-٢- «مَنْ أَطْعَمَهُ اللَّهُ الطَّعَامَ فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا

---

(١) ابو داود ٣٠٦/٢ او نورو روایت کړیدی، صحیح الجامع ٢٠٩/۴.

(٢) ابـــن ماجـــه ٥٥٧/١، له عـــبد الله بن عمرو رضي الله عنه د دعاګانو نه یې روایت کړیدی، او حافظ د الاذکار په تخریج کي هغه حَسَن بللی دی، شرح الاذکار ٣۴٢/۴.

(٣) ابو داود ٣۴٧/٣، ترمذي ٢٨٨/۴، صحیح الترمذي ١٦٧/٢.

فِيه، وَأَطْعِمْنَا خَيْراً مِنْهُ، وَمَنْ سَقَاهُ اللَّهُ لَبَناً فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ، وَزِدْنَا مِنْهُ»[1].

۞ (پیغمبر ﷺ فرمايي) چا ته چي الله ﷻ خواړه ورکړي[2]، نو داسي به وايي: الهي! مونږ ته پدې (خواړو*) کي برکت واچوې، او له هغه نه ښه (خواړه) راکړې.

او په چا چي الله ﷻ شودې* وڅښي*، نو داسي به وايي: الهي! مونږ ته په هغه کي برکت واچوې، او مونږ ته نور هم زيات راکړې.

۷۰- له خوراک نه وروسته دعا

۱۸۰-۱- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَمَنِي هَذَا وَرَزَقَنِيهِ مِنْ غَيْرِ حَوْلٍ مِنِّي وَلاَ قُوَّةٍ»[3].

۞ ټوله غوره ستاينه هغه الله لره ده چي په ما يې دا خواړه* وخوړل، او هغه يې پرته زما د کوم توان او طاقت نه ما ته راکړل[4].

۱۸۱-۲- «الْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْداً كَثِيراً، طَيِّباً، مُبَارَكاً فِيهِ، غَيْرَ [مَكْفِيٍّ، وَلاَ] مُوَدَّعٍ، وَلاَ مُسْتَغْنًى عَنْهُ رَبَّنَا»[5].

---

(۱) ترمذي ۵/۵۰۶، صحيح الترمذي ۳/۱۵۸.

(۲) يعني: خوراک وکړي، يا څه وخوري.(ژباړن)

(۳) بيله نسائي نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۳/۱۵۹.

(٤) يعني: بيله کوم تکليف او ستړيا نه يې په ډيره آسانی سره ما ته راکړه.(ژباړن)

(۵) بخاري ۶/۲۱۴، ترمذي په خپلو الفاظو سره ۵/۵۰۷.

۞ تولـــــه غوره ستاينه الله لره ده، ستاينه ډيره زياته، پاكه، او با بركته، نه پوره كيدونكې، او نه پريښودونكې، او له هغه نه نه مُستغني* كيدونكې ستاينه، اې زمونږ پروردګاره!.

٧١- كوربه ته د ميلمه دعا

١٨٢- «اللَّهُـــمَّ بَـــارِكْ لَهُـــمْ فِيمَا رَزَقْتَهُمْ، وَاغْفِرْ لَهُمْ وَارْحَمْهُمْ»[(١)].

۞ الهي! تا چې دوى ته څه وركړي په هغه كې بركت واچوې، او هغوى ته بخښنه وكړې، او پر ورحميږې.

٧٢- څوك چې په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو اراده وكړي، هغه ته دعا

١٨٣- «اللَّهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمَنِي، وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي»[(٢)].

۞ الهي! ته خواړه وركړه هغه چا ته چې ما ته يې خواړه را كړه، او څړوب كړه* هغه څوك چې زه يې څړوب كړم.

٧٣- د چا په كور كې د روژه مات په وخت كې دعا

١٨٤- «أَفْطَرَ عِنْدَكُمْ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمْ الأَبْرَارُ،

(١) مسلم ٣/١٦١٥.

(٢) مسلم ٣/١٢٦.

وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلاَئِكَةُ»[۱].

۞ تاسو کره دي روژه دار* روژه ماته کړي، او ستا ډوډۍ دي نیکان* وخوري، او ملائکي دي درته دعا وکړي.

۷۴- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه ماته نکړي

۱۸۵- (پیغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک دعوت شي، نو دعوت دي قبول کړي، که يې روژه وه، نو دعا دي (ورته) وکړي، او که يې روژه نه وه، نو ډوډۍ دي وخوري[۲].

۷۵- کله چي روژه دار ته څوک بکنځل* وکړي، نو دی به داسي ورته وايي

۱۸۶- زه روژه يم، زه روژه يم[۳].

۷۶- د اولنۍ میوي لیدو دعا

۱۸۷- «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا،

---

(۱) ابو داود ۳۶۷/۳، ابن ماجه ۵۵۶/۱، نسائي په «عمل اليوم والليلة» ۲۹۶-۲۹۸ نمبر حدیث کي روایت کړيدی، او دا خبره يې په صراحت کړيده چي پیمغبر ﷺ به کله د کوم کوروال سره روژه ماته کړه دا به يې ويل. او الباني په صحیح ابي داود ۷۳۰/۲ کي هغه صحیح بللی دی.

(۲) مسلم ۱۰۵۴/۲.

(۳) بخاري (فتح الباري ۱۰۳/۴)، مسلم ۸۰۶/۲.

وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا، وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا»[١].

۞ الهي! زمونږ په ميوه کي راته برکت واچوې، او زمونږ په ښار کي راته برکت واچوې، او زمونږ په «مُدّ» کي راته برکت واچوې، او زمونږ په «صاع»[٢] کي راته برکت واچوې.

٧٧- د ترَچيدلو* دعا

١٨٨- (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک وترَچيږي*، نو ودي وايي: «الْحَمْدُ لِلَّهِ» يعني: ټوله غوره ستاينه الله لره ده، او هغه بل کس او ملګرى به ورته وايي: «يَرْحَمُكَ اللَّهُ» يعني: الله ﷻ دي پــر تا رحم وکړي، چي کله يې «يرحمک الله» وويل، نو (هغه بل به ورتــه) وايي: «يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ»[٣] يعني: الله دي تا ته هدايت وکړي، او الله دي ستا احوال او کار سم کړي.

٧٨- کله چي کافر وترَچيږي داسي به ورته وايي

١٨٩- «يَهْدِيكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالَكُمْ»[٤].

۞ الله دي تاســـو ته هدايت وکړي، او الله دي ستاسو احوال او

(١) مسلم ٢/١٠٠٠.

(٢) صاع د وزن يوه پيمانه ده، او مُد يې څلورمه حصه ده.(ژباړن)

(٣) بخاري ٧/١٢٥.

(٤) ترمذي ٥/٨٢، احمد ٤/٤٠٠، ابو داود ٤/٣٠٨، صحيح الترمذي ٢/٣٥٤.

کار سم کړي.

۷۹- واده کونکي ته دعا

۱۹۰- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ، وَبَارَكَ عَلَيْكَ، وَجَمَعَ بَيْنَكُمَا فِي خَيْرٍ»[(۱)].

۞ الله دي تا لره برکت درکړي، او پر تا دي برکت وکړي، او تاسو دواړه دي په خير سره يو ځای کړي.

۸۰- د واده کولو او سوَرلی* اخیستلو دعا

۱۹۱- «إِذَا تَـزَوَّجَ أَحَدُكُمْ امْرَأَةً، أَوْ إِذا اشْتَرَى خَادِماً فَلْيَقُلْ: اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا، وَخَيْرَ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَأَعُوذُ بِـكَ مِـنْ شَرِّهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا جَبَلْتَهَا عَلَيْهِ، وَإِذَا اشْتَرَى بَعِيراً فَلْيَأْخُذْ بِذِرْوَةِ سَنَامِه وَلْيَقُلْ: مِثْلَ ذَلِكَ»[(۲)].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک له يوې ښځي سره واده وکړي، او يا مريی* واخلي، نو داسي به وايي: الهي! زه له تا نه ددې د خـير سوال کوم، او د هغه څه د خير سوال درنه کوم په کوم چي تا هغه پيدا کړيده، او پناه غواړم په تا سره ددې له شر نه، او له هغه شر نه په کوم چي تا هغه پيدا کړيده.

---

(۱) بيله نسائي نه نورو اصحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱/۳۱٦.

(۲) ابو داود ۲/۲۴۸، ابن ماجه ۱/٦۱۷، صحيح ابن ماجه ۱/۳۲۴.

او چـــي كلـــه اوبن واخـــلي نو د بوک* څوکه به يې نيسي او مخکينی دعا به وکړي.

٨١- خپلې ښځې سره کوروالی* نه مخکې دعا

١٩٢- «بِاسْـــمِ اللَّـــهِ، اللَّهُـــمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ، وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا»(١).

۞ د الله پـــه نوم (کوروالی* کوم)، الهي! ته مو له شيطان نه ليري كـــړې، او شيطان (زمونږ) له هغه (اولاد) نه ليري كړې چې تا مونږ ته راكړيدی.

٨٢- د قهر او غوسې په وخت دعا

١٩٣- «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ»(٢).

۞ زه په الله سره له رټل شوي شيطان نه پناه غواړم.

٨٣- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا

١٩٤- «الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلاَكَ بِهِ، وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلاً»(٣).

۞ ټولـــه غوره ستاينه هغه الله لره ده چې زه يې ساتلی يم له هغه

(١) بخاري ٦/١٤١، مسلم ٢/١٠٢٨.

(٢) بخاري ٧/٩٩، مسلم ٤/٢٠١٥.

(٣) ترمذي ٥/٤٩٣، ٥/٤٩٤، صحيح الترمذي ٣/١٥٣.

څه نه چې ته يې پرې اخته کړي يې، او ما ته يې پر خپلو ډېرو مخلوقاتو فضيلت او غوره والی راکړيدی.

۸۴- د مجلس دعا

۱۹۵- عَـــنْ ابْنِ عُمَرَ قَالَ كَانَ يُعَدُّ لِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِي الْمَجْلِسِ الْوَاحِدِ مِائَةُ مَرَّةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَقُومَ «رَبِّ اغْفِرْ لِي، وَتُبْ عَلَيَّ، إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الْغَفُورُ» (۱).

۞ له ابن عمر رضي الله عنهما نه روايت دی چې وايي: پيغمبر ﷺ بـــه پـــه يـــوه مجلس کې په شمار سل ځلي دا (دعا) ويله: ای ځما پروردګاره! بخښنه راته وکړې، او توبه مي قبوله کړې، په رښتيا سره چې ته ښه توبه قبلونکی، ډېر بخښونکی يې.

۸۵- د مجلس کفاره*

۱۹۶- «سُـــبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ أَنْتَ، أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ» (۲).

---

(۱) تـــرمذي او نورو روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، صحيح ابن ماجه ۳۲۱/۲ او الفاظ د ترمذي دي.

(۲) اصـــحاب السنن روايت کړيدی، صحيح الترمذي ۱۵۳/۳، او له عائشه رضي الله عنها نه روايت دی چـــي وايي: پيغمبر ﷺ کله چې به په يو مجلس کي کښيناسته، او يا قرآن به يې لوسته، او يا لمونځ به يې کاوه، نو د هغه نه وروسته به يې (هميشه) دغه (پورتني) کلمات لوستل.. باقي حديث. نســـائي په «عمل اليوم والليلة» ۳۰۸ نمبر حديث کي، احمد ۷۷/۶ روايت کړيدی، او دکتور =

۞ الهـــي! پـــه پاکۍ سره يادوو تا، او پوره ستاينه كوو ستا، زه شاهدي* وركوم، چي بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، زه له تا نه بخښنه غواړم، او تا ته توبه كوم.

٨٦- څوک چي چا ته ووايي: «غفر الله لک»[١] نو هغه ته به داسي وايي

١٩٧- «وَلَكَ»[٢].

۞ او تا ته دي هم (الله بخښنه وکړي).

٨٧- څوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا

١٩٩- «جَزَاكَ اللهُ خَيراً»[٣].

۞ الله دي تا لره خير (او نيک اجر) درکړي.

٨٨- په څه چي د دجال (له فتني) نه ځان ساتلی شي

١٩٩- (پيغمبر ﷺ فرمايي) چا چي د کهف د سورت اولني لس آياتونه ياد کړل، له دجال نه به وژغورل* شي[٤].

فاروق حماده د «عمل اليوم والليلة» په تحقيق ص٢٧٣ كي هغه صحيح بللی دی.

(١) ترجمه: الله دي تا ته بخښنه وکړي.(ژباړن)

(٢) احمـــد ٥/٨٢، نساني «عمل اليوم والليلة» ص٢١٨، ٤٢١ نمبر حديث، د دكتور فاروق حماده تحقيق کي روايت كړيدی.

(٣) ترمذي ٢٠٣٥ نمبر حديث، صحيح الجامع ٦٢٤٤، صحيح الترمذي ٢/٢٠٠.

(٤) مســـلم ١/٥٥٥، او پـــه بـــل روايت ١/٥٥٦ کي د کهف دسورت آخري (لس) آيتونه ښودل شويدي.

او (همدارنګه) په هر لمانځه کې د وروستي ناستي د «التحیات» نه وروسته په الله سره د دجال له فتني نه پناه غوښتل[(١)].

٨٩- څوک چې چا ته ووایي: «إِنِّي أُحِبُّكَ فِي اللَّهِ»[(٢)]. هغه ته به داسي وایي

٢٠٠- «أَحَبَّكَ الَّذِي أَحْبَبْتَنِي لَهُ»[(٣)].

۞ هغــه ذات دي در سره محبت وکړي چي تا د هغه لپاره زما سره محبت کړیدی.

٩٠- څوک چي خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا

٢٠١- «بَارَكَ اللَّهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ»[(٤)].

۞ الله دي تاته ستا په عیال او مال کي برکت واچوي.

٩١- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا

٢٠٢- «بَــارَكَ اللَّــهُ لَكَ فِي أَهْلِكَ وَمَالِكَ، إِنَّمَا جَزَاءُ السَّلَفِ الْحَمْدُ وَالأَدَاءُ»[(٥)].

۞ الله دي تاته ستا په عیال او مال کي برکت واچوي، په رښتیا

---

(١) ددي کتاب ٥٥ نمبر حدیث، او ٥٦ نمبر حدیث دي وکتل شي.

(٢) یعني: زه درسره د الله لپاره محبت لرم.(ژباړن)

(٣) ابو داود ٤/٣٣٣، او الباني په صحیح سنن ابي داود ٣/٩٦٥ کي د هغه اسناد حَسَن بللی دی.

(٤) بخاري (فتح الباري ٤/٨٨).

(٥) نسائي «عمل الیوم واللیلة» ص٣٠٠، ابن ماجه ٢/٨٠٩، صحیح ابن ماجه ٢/٥٥.

سره چي د قرض بدله په ستاينه او اداينه سره وي.

٩٢- له شرك نه د ويري* دعا

٢٠٣- «اللَّهُـــمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أُشْرِكَ بِكَ وَأَنَا أَعْلَمُ، وَأَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لاَ أَعْلَمُ»(١).

۞ الهـــي! زه په تا سره پناه غواړم لدينه چي زه په پوهه ستا سره شريک جوړ کړم، او بخښنه غواړم له هغه (شرک) نه چي زه پرې نه پوهيږم.

٩٣- هغه چا ته دعا چي تا ته ووايي: «بارَكَ اللهُ فِيكَ»(٢)

٢٠٤- «وَفِيْكَ بَارِكَ اللهُ»(٣).

۞ او الله دي په تا كي هم بركت واچوي.

٩٤- د بد شګومې* بد ګڼلو دعا

٢٠٥- «اللَّهُمَّ لاَ طَيْرَ إِلاّ طَيْرُك، وَلاَ خَيْرَ إِلاّ خَيْرُك، وَلاَ إِلَه غَيْرُك»(٤).

---

(١) احمـــد ٤٠٣/٤ او نورو روايت كړيدى، صحيح الجامع ٢٣٣/٣، صحيح الترغيب والترهيب د الباني ليكنه ١٩/١.

(٢) يعني: الله دي په تا كي بركت واچوي.(ژباړن)

(٣) ابـــن الســـني ص١٣٨، ٢٧٨ نمـــبر حديث، الوابل الصيب د ابن القيم ليكنه ص٣٠٤، د بشير محمد عيون تحقيق.

(٤) احمـــد ٢٢٠/٢، ابن السني ٢٩٢ نمبر حديث، او الباني په الأحاديث الصحيحة ٥٤/٣، ١٠٦٥ =

۞ الهي! بد شګومي* يوازي ستا لخوا نه (او ستا په حکم سره) ده، او خير ټول ستا لخوا نه دی، او بيله تا نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته.

۹۵- د سپريدو دعا

۲۰۶- «بسم الله، الحمدُ لله ﴿سُبْحانَ الَّذي سَخَّرَ لَنا هَذَا وَمَـــا كُنَّا لَهُ مُقْرِنينَ وَإِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ﴾ الحمَدُ لله، الحمدُ لله، الحمـــدُ لله، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ، سُبْحَانَكَ اللهمّ، إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسَي فَاغْفِرْ لِي فإِنَّهُ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاّ أَنْتَ»[1].

۞ د الله په نوم سره (سپريږم)، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، پاک دی هغـــه ذات چي مونږ ته يې دا (سپرلۍ) تابع کړيده، او مونږ د هغه مهـــاروونکي* نـــه يو، او بيشکه مونږ خپل پروردګار ته هرومرو بيرته تلونکي يو، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټوله غوره ستاينه ده، الله لره ټولـــه غوره ستاينه ده، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، په پاکي سره يادوو تا اې الله، ما پر خپل ځان زياتی* کړيدی،

نمبر حديث کي هغه صحيح بللی دی.

او نـــيک فـــالي د پيغمبر ﷺ خوښيدله، او چي کله به يې له کوم سړي نه ښه خبره واوريده، او خوښـــه بـــه يې شوه، نو داسي به يې ويل: ستا نيک فال مو ستا له خولې نه واخيست. ابو داود، احمـــد، او الباني په الأحاديث الصحيحة ۲/۳٦۳ کي هغه د ابو الشيخ په حواله په «أخلاق النبي ﷺ» ص۲۷۰ کي صحيح بللی دی.

(۱) ابو داود ۳/۳۴، ترمذي ۵/۵۰۱، صحيح الترمذي ۳/۱۵٦.

نـــو ماته بخښنه وکړې، چې په رښتيا سره بيله تا نه بل څوک ګناهونه نشي بخښلای*.

٩٦- د سفر دعا

٢٠٧-«اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، اللَّـــهُ أَكْـــبَرُ، ﴿سُـــبْحانَ الَّذي سَخَّرَ لَنا هَذا وَما كُنّا لَهُ مُقْرِنينَ وَإِنّا إِلى رَبِّنا لَمُنْقَلِبونَ﴾ اللَّهُمَّ إِنّا نَسْأَلُكَ في سَفَرِنا هَذا الْبِرَّ وَالتَّقْوى، وَمِنَ الْعَمَلِ ما تَرْضى، اللَّهُمَّ هَوِّنْ عَلَيْنا سَفَرَنا هَذا، وَاطْوِ عَنّا بُعْدَهُ، اللَّهُمَّ أَنْتَ الصّاحِبُ في السَّفَرِ، وَالْخَليفَةُ في الأَهْلِ، اللَّهُمَّ إِنّي أَعوذُ بِكَ مِنْ وَعْثاءِ السَّفَرِ، وَكَآبَةِ الْمَنْظَرِ، وَسوءِ الْمُنْقَلَبِ في الْمالِ وَالأَهْلِ» [وَإِذا رَجَعَ قالَهُنَّ وَزادَ فيهِنَّ:] «آيِبونَ، تائِبونَ، عابِدونَ، لِرَبِّنا حامِدونَ»(١).

۞ الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله ډير لوی دی، الله لره ټولـــه غوره ستاينه ده، پاک دی هغه ذات چي مونږ ته يې دا (سورلی) تابع کړيده، او مونږ د هغه مهاروونکي* نه يو، الهي! مونږ پدې سفر کي لـــه تا نه د نيکی او پرهيزګاری، او دداسي عمل سوال کوو چي تا ته خوښ وي، الهي! ته مونږ ته دا سفر آسانه کړې، او اوږدوالی يې راته لنډ

(١) مسلم ٢/٩٩٨.

کړې، الهي! ته په سفر کې ملګری، او په کور کې سرپرست يې، الهي! زه په تا سره پناه غواړم د سفر د سختۍ نه، او له خوار حالت نه، او مال او عيال ته له ناوړه* بيرته ستنيدو* نه.

او چې کله له سفر نه بيرته راستنيدونکی وي نو همدا دعا به وايي، او ورســـره بـــه دا هم وايي: بيرته راتلونکي، توبه ايستونکي، عبادت کونکي، د خپل پروردګار ستايونکي* يو.

۹۷- کلي يا ښار ته ننوتلو دعا

۲۰۸- «الــلهمّ ربَّ السموات السبعِ وما أظْلَلْنَ، وربَّ الأَرَضِــينَ السَّبعِ وما أَقْلَلْنَ، وربَّ الشَياطينِ وما أَضْلَلْنَ، وربَّ الرِّياحِ وما ذَرَيْنَ، أَسأَلُكَ خيرَ هذه القَرْيَة، وخيرَ أهلِها، وخيرَ ما فيها، وأَعُوذُ بِكَ مِنْ شرِّها، وشرِّ أَهْلِها، وشرِّ ما فيها»[1].

۞ الهي! د اوو آسمانونو او د هغو تر سيوري* لاندي (مخلوقاتو) پروردګاره!، او د اوو ځمکو او د هغو برسيره (مخلوقاتو) پروردګاره! او د شيطانانو او په هغوی سره ګمراه شويو (مخلوقاتو) پروردګاره! او د بادونو* او په هغوی سره د الوُزَوَل شويو (مخلوقاتو) پروردګاره! زه

---

(۱) حـــاکم ۲/۱۰۰، او هغـــه يې صحيح بللی دی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، ابن السني ۵۲۴ نمـــبر حديث، او حافظ د الاذکار په تخريج ۵/۱۵۴ کې هغه حَسَن بللی دی، او ابن باز وايي: نسائي هغه په حَسَن سند سره روايت کړيدی، تحفة الاخيار ص۳۷.

ددې كـــلي خير، او د هغه د اوسيدونكو خير، او د هغه څه خير درنه غواړم كوم چي په هغه كي دي، او په تا سره پناه غواړم د هغه له شر نه، او د هغه د اوسيدونكو له شر نه، او د هغه څه له شر نه كوم چي په هغه كي دي.

٩٨- بازار ته ننوتلو دعا

٢٠٩- «لاَ إِلَهَ إلاّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْـــدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ حَيٌّ لاَ يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»[1].

۞ بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دى، شريک نلري، هغه لره ټولواكي او پوره غوره ستاينه ده، ژوند وركوي، او مرګ راولي، او هغه (هميشه) ژوندى دى، مرګ نلري، ټول خير دده په لاس كي دى، او هغه پر هر څه قادر دى.

٩٩- د سپرلۍ غورځېدو په وخت دعا

٢١٠- «بِسمِ اللهِ»[2].

۞ د الله په نوم سره.

---

(١) تـــرمذي ٢٩١/٥، حاكم ٥٣٨/١، او الباني په صحيح ابن ماجه ١٢/٢، او په صحيح الترمذي ١٥٢/٣ كي هغه حَسَن بللى دى.

(٢) ابو داود ٢٩٦/٤، او الباني په صحيح ابي داود ٩٤١/٣ كي هغه صحيح بللى دى.

١٠٠- د مسافر دعا مُقيم* ته

٢١١- «أَسْتَوْدِعُكُمُ اللَّهَ الَّذِي لاَ تَضِيعُ وَدَائِعُهُ»[(١)].

۞ هغـــه الله تـــه دي سپارم، چي هغه ته سپارل شوي نه ضائع* كيږي.

١٠١- د مقيم* دعا مسافر ته

٢١٢-١- «اسْـــتَوْدِعْ اللَّـــهَ دِيـــنَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَواتِيمَ عَمَلِكَ»[(٢)].

۞ زه ســـتا ديـــن، او ستا امانت، او ستا د كارونو انجام* الله ته سپارم.

٢١٣-٢- «زَوَّدَكَ اللَّهُ التَّقْوَى، وَغَفَرَ ذَنْبَكَ، وَيَسَّرَ لَكَ الْخَيْرَ حَيْثُ مَا كُنْتَ»[(٣)].

۞ الله دي در ته د پرهيزګارۍ توښه دركړي، او الله دي ستا ګناه وبخښي، او چيرته چي يې (الله دي) درته نيكي آسانه كړي.

١٠٢- په سفر كي تكبير او تسبيح

٢١٤- جابر ﷺ وايي: كله چي به پر لوړه ختو نو «اللّٰهُ أَكْبَرُ»

---

(١) احمد ٢/٤٠٣، ابن ماجه ٢/٩٤٣، صحيح ابن ماجه ٢/١٣٣.

(٢) احمد ٢/٧، ترمذي ٥/٤٩٩، صحيح الترمذي ٢/١٥٥.

(٣) ترمذي، صحيح الترمذي ٣/١٥٥.

به مو ويل، او کله چې به ښکته کېدو نو «سُبْحَانَ اللّٰهِ» به مو ويل[١].

١٠٣- د سهار* په وخت د مسافر دعا

٢١٥- «سَمِعَ سَامِعٌ بِحَمْدِ اللَّهِ وَحُسْنِ بَلَائِهِ عَلَيْنَا، رَبَّنَا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا، عَائِذاً بِاللَّهِ مِنَ النَّارِ»[٢].

۞ الله لره (زمونږ) پر ستاينه، او پر مونږ باندې د هغه د ښو نعمتونو يو شاهد شاهدي ورکړه، اې پروردګاره! زمونږ مل* اوسه، او خپل (بې شـمارە) نعمتونه (په خپل فضل سره) مونږ ته راکړه، پناه غواړم[٣] په الله سره (د دوږخ) له اور نه.

١٠٤- په سفر يا پرته له سفر نه په يو ځای کې د کوزېدلو او ودرېدلو دعا

٢١٦- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ»[٤].

---

(١) بخاري (فتح الباري ١٥٣/٦).

(٢) مسلم ٢٠٧٦/۴، او د «سَمِعَ سامِعٌ» معنى داده: شاهدي ورکړه شاهدي ورکونکي پر ستاينه زمونږ الله لره، او دده پر ښو نعمتونو او ابتلا باندې، او د «سَمَّعَ سامِعٌ» (د روايت) معنى داده: اورېدونکي زمـا دا خبره نورو ته ورسوله، او دا بې ځکه وويل تر څو د سهار په وخت ذکر او دعـا کولو ته اشاره وکړي، او «رَبَّنَا صَاحِبْنَا، وَأَفْضِلْ عَلَيْنَا» معنى داده: مونږ (په خپل) حفظ او امـان کې ونيسه، او ساتنه مو وکړه، او خپل بې شماره نعمتونه په خپل فضل سره مونږ ته راکړه، او له مونږ نه هر رنګه تکليف او ضرر لرې کړه. شرح النووي ٣٩/١٧.

(٣) حال په معنى د مصدر دى، او (اعوذ) مقدر دى.(ژباړن)

(٤) مسلم ٢٠٨٠/۴.

۞ د الله پـــه بشپړ* کلام سره د هغه څه له شر نه پناه غواړم چي (الله) پیدا کړیدي.

۱۰۵- د سفر نه د ستنیدو دعا

۲۱۷- يُكَبِّرُ عَلى كُلِّ شَرَف ثَلاَثَ تَكْبِيرات، ثُمَّ يَقُولُ: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَـــى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، آيِبُونَ، تَائِبُونَ، عَابِدُونَ، لِرَبِّنَا حَامِدُونَ، صَدَقَ اللَّهُ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ» (۱).

۞ پــر هر لوړ* ځای به درې ځلي «الله اکبر» وايي، او بيا به دا دعـــا کـــوي: بیله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغه پر هر څـــه قادر* دی، مونږ بیرته راتلونکي، توبه ایستونکي، عبادت کونکي، یوازي د خپل پروردګار ستایونکي* یو، الله خپله وعده رښتوني* کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) مرسته يې وکړه، او په یوازي* يې (د کفارو) ډلو ته ماتي ورکړه.

۱۰۶- د خوشحالی او یا خواشینی کار پیښیدو په وخت کي دعا

۲۱۸- کَـــانَ ﷺ إِذَا أَتـــاهُ الأمرُ يَسُرُّهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّه

---

(۱) پيغمبر ﷺ به چي کله له کومي غزا او يا حج نه بيرته راغی نو دا اذکار به يې ويل.
بخاري ۱٦٣/٧، مسلم ۹۸۰/۲.

الَّـــذي بنعْمَـــته تَتمُّ الصَّالحَاتُ»، وَإذَا أَتاهُ الأَمْرُ يَكْرَهُهُ قَالَ: «الْحَمْدُ لِلَّه عَلَى كُلِّ حَالٍ»(١).

۞ پيغمبر ﷺ ته چي به کله خوشحالونکی کار مخي ته راغی، نو داسي به يې ويل: ټوله غوره ستاينه هغه الله لره ده چي په نعمت سره يې نيک کارونه سر ته رسيږي.

او چـــي کله به ناخوښه کار ورته پيښ شو، نو داسي به يې ويل: ټوله غوره ستاينه الله لره ده په هر حال کي.

١٠٧- پر پيغمبر ﷺ د درود ويلو فضيلت

٢١٩-١- قـــال ﷺ: «مَنْ صَلَّى عَلَيَّ صَلاَةً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْراً»(٢).

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: څوک چي پر ما يو درود ووايي، نو الله به پر هغه لس ځلي رحمت وليږي.

٢٢٠-٢- وقـــال ﷺ: «لاَ تَجْعَلُوا قَبْرِي عِيداً، وصَلُّوا عَلَيَّ، فَإِنَّ صَلاَتَكُمْ تَبْلُغُنِي حَيْثُ كُنْتُمْ»(٣).

---

(١) ابـــن السني په «عمل اليوم والليلة» ١/٤٩٩ کي هغه روايت کړی، او صحيح بللی دی، او الباني هم په صحيح الجامع ٤/٢٠١ کي هغه صحيح بللی دی.

(٢) مسلم ١/٢٨٨.

(٣) ابـــو داود ٢/٢١٨، احمد ٢/٣٦٧، او الباني په صحيح ابي داود ٢/٣٨٣ کي هغه صحيح بللی دی.

۞ او ﷺ فرمايي: زما قبر نه ميله مه جوړوی، او پر ما درود ووايي، ځکه ستاسو درود -هر چيري چي ياست- ما ته رسيږي.

۲۲۱-۳- وقال ﷺ: «الْبَخِيلُ مَنْ ذُكِرْتُ عِنْدَهُ فَلَمْ يُصَلِّ عَلَيَّ»(۱).

۞ او ﷺ فرمايي: بخيل* هغه دی، چي زه دده په وړاندي ياد شم، او پر ما درود ونه وايي.

۲۲۲-٤- وقال ﷺ: «إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةً فِي الأَرْضِ سَيَّاحِينَ يُبَلِّغُونِي مِنْ أُمَّتِي السَّلَامَ»(۲).

۞ او ﷺ فرمايي: الله لره په ځمکه کي ګرځندويه* فرښتې* دي، چي زما د امت سلام ما ته رسوي.

۲۲۳-٥- وقال ﷺ: «مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلاَّ رَدَّ اللَّهُ عَلَيَّ رُوحِي حَتَّى أَرُدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ»(۳).

۞ او فـــرمايي: هيڅوک پر ما سلام نه کوي، مګر الله ﷻ زما روح ما ته بيرته راکړي، تر څو د هغه د سلام جواب* ورکړم.

---

(۱) ترمذي ٥/٥٥١ او نورو روايت کړيدی، صحيح الجامع ٣/٢٥ صحيح الترمذي ٣/١٧٧.

(۲) نسائي، حاکم ٢/٤٢١، او الباني په صحيح النسائي ١/٢٧٤ کي هغه صحيح بللی دی.

(۳) ابـــو داود ٢٠٤١ نمـــبر حديث، او الباني په صحيح ابي داود ١/٣٨٣ کي هغه صحيح بللی دی.

١٠٨- سلام خپرول*

٢٢٤-١- قال ﷺ: «لاَ تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا، وَلاَ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا، أَوَ لاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ، أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ»(١).

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: جنت ته نشی تللای تر څو مومنان نه شی، او مومنان نشی کیدلای تر څو خپل مينځونو کي مينه محبت ونلری، نو زه تاسو ته داسي يو شی* ونه ښايم چي که وکړی، په خپلو مينځونو کي به مو مينه محبت پيدا شي؟ خپلو مينځونو کي سلام خپور کړی(٢).

٢٢٥-٢- (قال ﷺ): «ثَلاَثٌ مَنْ جَمَعَهُنَّ فَقَدْ جَمَعَ الإِيمَانَ: الإِنْصَافُ مِنْ نَفْسِكَ، وَبَذْلُ السَّلاَمِ لِلْعَالَمِ، وَالإِنْفَاقُ مِنَ الإِقْتَارِ»(٣).

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي): دري داسي (صفتونه) دي، چا چي هغه ټولـه ولرل نو پوره ايمان يې حاصل کړ (هغه دادي): په خپل ځان کي انصاف لرل، په ټولو (خلکو) سلام کول، او د بي وزلتوب* په حالت کي مصرف کول.

---

(١) مسلم ١/٧٤ او نورو روايت کړيدی.

(٢) يعني: يو په بل باندي هميشه سلام کوی.(ژباړن)

(٣) بخاري (فتح الباري ١/٨٢) له عمار ﷺ نه موقوف او معلق روايت کړيدی.

٢٢٦- وعَنْ عَبْد اللَّه بْنِ عُمَر رضيَ اللهُ عنهما: أَنَّ رَجُلاً سَأَلَ النَّبِيَّ ﷺ أَيُّ الإِسْلاَمِ خَيْرٌ قَالَ: «تُطْعِمُ الطَّعَامَ، وَتَقْرَأُ السَّلاَمَ عَلَى مَنْ عَرَفْتَ وَمَنْ لَمْ تَعْرِفْ»[١].

۞ او د عبد الله بن عمر رضي الله عنهما نه روايت دى: چي يوه سړي له پيغمبر ﷺ نه پوښتنه* وکړه چي کوم اسلام غوره دى؟[٢] (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: دا چي (د الله په لار کي) ډوډى ورکړې، او سلام وکړي پر هغه چا چي پيژني يې او که يې نه پيژني.

١٠٩- د کافر د سلام جواب به څنګه ورکوي

٢٢٧- «إِذَا سَلَّمَ عَلَيْكُمْ أَهْلُ الْكِتَابِ فَقُولُوا: وَعَلَيْكُمْ»[٣].

۞ کله چي اهل کتاب (يهود او نصارى) په تاسو سلام وکړي، نو تاسو (په جواب کي) ورته ووايأست: (وعليکم)، يعني: او په تاسو هم.

١١٠- د چرګ* د آذان، او د خره د هنګاري* په وخت دعا

٢٢٨- «إِذَا سَمِعْتُمْ صِيَاحَ الدِّيَكَة فَاسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِه؛ فَإِنَّهَا رَأَتْ مَلَكاً، وَإِذَا سَمِعْتُمْ نَهِيقَ الْحِمَارِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّه مِنْ

(١) بخاري (فتح الباري ١/٥٥)، مسلم ١/٦٥.
(٢) يعني: په اسلام کي کوم کار له نورو نه غوره دى.(ژباړن)
(٣) بخاري (فتح الباري ١١/٤٢)، مسلم ٤/١٧٠٥.

الشَّيْطَانِ؛ فَإِنَّهُ رَأَى شَيْطَاناً»[١].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي د چرګ* آذان واورى، نو د الله د هغه د فضل سوال وكړى، ځكه هغه (د آذان په وخت) ملائكه* ليدلې وي، او چي كله د خره هنګار واورى، نو په الله سره له شيطان نه پناه وغواړى، ځكه چي هغه (د هنګاري په وخت) شيطان ليدلى وي.

١١١- په شپه كي د سپيو د غپلو اوريدو په وخت دعا

٢٢٩- «إِذَا سَمِعْتُمْ نُبَاحَ الْكِلاَبِ وَنَهِيقَ الْحَمِيرِ بِاللَّيْلِ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْهُنَّ؛ فَإِنَّهُنَّ يَرَيْنَ مَا لاَ تَرَوْنَ»[٢].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) كله چي په شپه كي د سپيو غپل، او د خرو هنګارى واورى، نو په الله سره له هغو نه پناه وغواړى، ځكه هغوى داسي څه ويني چي تاسو يې نه وينى.

١١٢- څوك چي دي بښكنځلى وي هغه ته دعا

٢٣٠- قال ﷺ: «اللَّهُمَّ فَأَيُّمَا مُؤْمِنٍ سَبَبْتُهُ فَاجْعَلْ ذَلِكَ لَهُ قُرْبَةً إِلَيْكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»[٣].

---

(١) بخاري (فتح الباري ٦/٣٥٠)، مسلم ٤/٢٠٩٢.

(٢) ابو داود ٤/٣٢٧، احمد ٣/٣٠٦، او الباني په صحيح ابي داود ٣/٩٦١ كي هغه صحيح بللى دى.

(٣) بخاري (فتح الباري ١١/١٧١)، مسلم ٤/٢٠٠٧، او د مسلم الفاظ دادي: «فاجعلها له زكاة ورحمة» يعني: هغه دده لپاره د پاكوالي او رحمت سبب وګرځوي.

❁ الهـــي! کوم مومن ته چي ما کنځلي کړي دي، نو هغه ورته د قيامت په ورځ و تاته د نژديکت سبب وګرځوې.

۱۱۳- د بل مسلمان ستايلو په وخت به داسي وايي

۲۳۱- قال ﷺ: «إِذَا كَانَ أَحَدُكُمْ مَادحاً صَاحبَهُ لاَ مَحَالَةَ فَلْيَقُلْ: أَحْسبُ فُلاَناً -وَاللَّهُ حَسِيبُهُ وَلاَ أُزَكِّي عَلَى اللَّه أَحَداً-، أَحْسبُهُ -إِنْ كَانَ يَعْلَمُ ذَاكَ- كَذَا وَكَذَا»[1].

❁ (پيغمبر ﷺ فرمايي) کله چي له تاسو نه څوک د خپل ملګري هرومـــرو* صـــفت کول غواړي، نو داسي دي ووايي: زه (په فلاني) همداسي ګمان کوم، او الله ﷻ د هغه په حال ښه خبر دی[2]، او د الله په وړاندي د هيچا تزکيه* او د هغه په سپيڅلتيا* حکم نه کوم[3]، زه په هغه داسي ګمان کوم، (دا په هغه وخت کي) چي د هغه نه خبر وي.

۱۱۴- کله چي د يو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسي وايي

۲۳۲- «اللَّهُـــمَّ لاَ تُؤَاخذْني بِمَا يَقُولُونَ، وَاغْفرْ لي مَا لاَ

---

(۱) مسلم ۲۲۹٦/۴.

(۲) دا د حديث لازمي معنی ده، او له ترجمې سره مناسبه ده.(ژباړن)

(۳) يعني: د هيچا په زړه نه يم خبر، او په زړونو عالم يو الله دی.(ژباړن)

يَعْلَمُونَ [وَاجْعَلْنِي خَيْرًا مِمَّا يَظُنُّونَ]»[(١)].

۞ الهي! ته ما په هغه څه مه نيسه* چي دوی يې (زما په باره کي) وايـــي، او ما ته د هغه څه بخښنه وکړې چي دوی پري خبر ندي، او دوی چي په ما څه ګمان کوي له هغه نه مي غوره وګرځوې.

١١٥- په حج او عمره کي به محرم لبيک څنګه وايي

٢٣٣- «لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ، لَبَّيْكَ لاَ شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ، إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ، لاَ شَرِيكَ لَكَ»[(٢)].

۞ الهي! ستا حکم مَنَلو ته تيار يو، تا لره شريک نشته، ستا حکم مَنَلو ته تيار يو، په رښتيا سره چي ټوله غوره ستاينه او د نعمت (شکر) او ټولواکي تا لره ده، تا لره هيڅ شريک نشته.

١١٦- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اکبر» ويل

٢٣٤- طَافَ النَّبِيُّ ﷺ بِالْبَيْتِ عَلَى بَعِيرٍ كُلَّمَا أَتَى الرُّكْنَ أَشَارَ إِلَيْهِ بِشَيْءٍ عِنْدَهُ وَكَبَّرَ»[(٣)].

---

(١) بخـــاري پـــه الادب المفرد ٧٦١ نمبر حديث کي روايت کړی، او الباني په صحيح الادب المفرد ٥٨٥ نمـــبر حديـــث کـــي هغه صحيح بللی دی، او د مربع قوسونو تر مينځ عبارت د بيهقي زيادت دی په شعب الإيمان ٢٢٨/٤ کي له بلي طريقي نه.

(٢) بخاري (فتح الباري ٤٠٨/٣)، مسلم ٨٤١/٢.

(٣) بخـــاري (فـــتح الباري ٤٧٦/٣)، او له شي نه مراد لښته* ده، بخاري (فتح الباري ٤٧٢/٣) دي وکتل شي.

۞ پیغمـــبر ﷺ د کعبې نه يې طواف وکړ، او چې کله به حجر اسود ته راورسيد، نو هغې ته به يې په کوم شي* چې ورسره وو اشاره وکړه او «اللّٰهُ أكبرُ» به يې ووايه.

۱۱۷- د رکن يماني او حجر اسود په مينځ کې دعا

۲۳۵- «رَبَّـنَآ ءاتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ»[۱].

۞ اې زموږ پروردګاره! موږ ته په دنيا کې نعمت راکړې، او په آخرت کې نعمت راکړې، او د دوږخ له عذاب نه مو وساتې.

۱۱۸- صفا او مروا باندې د ودريدو دعا

۲۳۶- لَمَّا دَنَا ﷺ مِنْ الصَّفَا قَرَأَ ﴿إِنَّ الصَّفَا والْمَرْوَةَ مِنْ شَـعَائِرِ اللَّهِ﴾ أَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ بِهِ»، فَبَدَأَ بِالصَّفَا فَرَقِيَ عَلَيْهِ حَتَّى رَأَى الْبَيْتَ فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ، فَوَحَّدَ اللَّهَ وَكَبَّرَهُ، وَقَالَ: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّـــهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَـــيْءٍ قَدِيرٌ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ، أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَنَصَرَ عَبْدَهُ، وَهَزَمَ الأَحْزَابَ وَحْدَهُ»، ثُمَّ دَعَا بَيْنَ ذَلِكَ، قَالَ مِثْلَ هَذَا ثَلاَثَ مَـــرَّاتٍ، الحديـــث، وفـــيه: فَفَعَلَ عَلَى الْمَرْوَةِ كَمَا فَعَلَ عَلَى

---

(۱) ابو داود ۱۷۹/۲، احمد ۴۱۱/۳، او بغوي په شرح السنة ۱۲۸/۷ کې روايت کړيدی، او الباني په صحيح ابي داود ۳۵۴/۱ کې هغه حَسَن بللی دی، او آيت د سورت بقره ۲۰۱ آيت دی.

الصَّفَا[١].

۞ کله چي به پیغمبر ﷺ و «صفا» ته نژدې شو، نو دا آیتونه به یې ویل: په رښتیا سره چي «صفا» او «مروا» د الله ﷻ (د عبادت) له نښو نښانو نه دي، په هغه څه شروع کوم په کوم چي الله شروع کړیده[٢]، نو په «صفا» یې شروع وکړه، او په هغې باندي وخوت* تر څو چي یې کعبه ولیدله، نو بیا به یې مخ کعبې ته کړ، او د توحید کلمه او تکبیر به یــې ووایه، او داسي به یې ویل: بیله* الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه یو دی، شریک نلري، هغه لره ټولواکي او پوره غوره ستاینه ده، او هغــه پر هر څه قادر* دی، بیله الله نه بل د عبادت وړه څوک نشته، یو دی، خپله وعده یې پوره کړه، او د خپل بنده (محمد ﷺ) سره یې مرسته وکړه، او (د کفارو) ډلو ته یې یوازي ماتي ورکړه، او بیا به یــې (د هرو دوو ذکرونو) په مینځ کي دعا کوله، دا به یې درې ځلي ویل... د حدیث تر آخره پوري.

او په نومړي* حدیث کي راغلي دي: چي په «مروا» کي به یې هم د صفا په شان (دعاګاني او اذکار) ویل.

---

(١) مسلم ٢/٨٨٨.

(٢) یعني: کوم شی چي الله ﷻ په مخکیني آیت کي اول ذکر کړیدی، او هغه «صفا» ده.(ژباړن)

۱۱۹- د عرفات په ورځ دعا

۲۳۷- [قال ﷺ] «خَيْرُ الدُّعَاءِ دُعَاءُ يَوْمِ عَرَفَةَ، وَخَيْرُ مَا قُلْتُ أَنَا وَالنَّبِيُّونَ مِنْ قَبْلِي: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ» [1].

۞ (پيغمبر ﷺ فرمايي) له ټولو نه غوره دعا د عرفات په ورځ دعا ده، او له ټولو نه غوره (ذکر) چي ما او له ما نه مخکي نورو پيغمبرانو ويــلی دی (دادی): بيله الله نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، هغه يو دی، هــيڅ شريک نلري، هغه لره ټولواکي ده، او هغه لره پوره غوره ستاينه ده، او هغه پر هر څه قادر دی.

۱۲۰- د مشعر حرام [2] ذکر

۲۳۸- «رَكِــبَ ﷺ الْقَصْوَاءَ حَتَّى أَتَى الْمَشْعَرَ الْحَرَامَ، فَاسْــتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَدَعَاهُ، وَكَبَّرَهُ، وَهَلَّلَهُ، وَوَحَّدَهُ، فَلَمْ يَزَلْ وَاقِفاً حَــتَّى أَسْــفَرَ جِــدّاً، فَدَفَــعَ رَسُــولُ اللَّهِ ﷺ قَبْلَ أَنْ تَطْلُعَ الشَّمْسُ» [3].

(۱) تــرمذي، او الــباني په صحيح الترمذي ۱۸۴/۳ کي، او په الأحاديث الصحيحة ۶/۴ کي هغه حَسَن بللی دی.

(۲) يعني: مزدلفه.(ژباړن)

(۳) مسلم ۸۹۱/۲.

۞ پیغمبر ﷺ پر (خپلې اوښې) «قَصْواء» باندې سپور شو، تر څو چې مشعر حرام ته راغی، نو قبلې ته به يې مخ کړ، او دعا به يې وکړه، او «اللهُ أكبر»، او «لا إله إلا الله»، يې وويل او الله ﷻ يې په وحدانيت ياد کړ، او تر هغه پورې ولاړ وو تر څو چې له لمر ختو نه مخکې روښنايي ښه زياته شوه.

۱۲۱- (د جمراتو يا څلو ويشتلو په وخت) د هرې شګې* ويشتلو سره «الله اكبر» ويل

۲۳۹- «يُكَبِّرُ كُلَّمَا رَمَى بِحَصَاةٍ عِنْدَ الجِمَارِ الثَّلاثِ، ثُمَّ يَتَقَدَّمُ، وَيَقِفُ يَدْعُو مُسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةِ رَافِعاً يَدَيْهِ بَعْدَ الْجَمْرَةِ الأُولَى وَالثَّانِيَةِ، أَمَّا جَمْرَةُ الْعَقَبَةِ فَيَرْمِيهَا وَيُكَبِّرُ عِنْدَ كُلِّ حَصَاةٍ وَيَنْصَرِفُ وَلا يَقِفُ عِنْدَهَا»[1].

۞ د درو جمرو* ويشتلو په وخت چې هره شګه* ولي نو «الله اكبر» به وايي، او بيا به لږ وړاندې ځي، او درېږي به او قبلې ته به مخامخ لاسونه پورته کوي او دعا به کوي، دا د لومړۍ او دوهمې جمرې* نه وروسته، اما درېمه جمره چې کومه ده، هغه به وُلي، او د هرې شګې* سره به «الله اكبر» وايي، او بيا به ځي او د هغې سره به (د

(۱) بخاري (فتح الباري ۳/۵۸۳، ۳/۵۸۴)، او الفاظ يې هلته وکتل شي، بخاري (فتح الباري ۳/۵۸۱) وکتل شي، او مسلم هم روايت کړيدی.

دعا لپاره) نه دريږي.

١٣٢- د تعجب، او خوشحالونکي کار پيښيدو په وخت دعا

٢٤٠- «سُبْحانَ اللهِ»(١).

۞ الله لره تږوله پاکي ده.

٢٤١- «اللهُ أكبرُ»(٢).

۞ الله ډير لوی دی.

١٣٣- چا ته چي خوشحالونکی خبر راشي، نو څه به کوي

٢٤٢- كَــانَ النبيُّ ﷺ إذَا أَتَاهُ أَمْرٌ يَسُرُّهُ أَوْ يُسَرُّ بِهِ خَرَّ سَاجِداً شُكْراً للّه تَبارَكَ وَتَعَالَى(٣).

۞ پيغمـــبر ﷺ تـــه چي به کله داسي خبر راغی چي په هغه به خوشحاليده، او يا د بل چا لپاره د خوشحالۍ خبر وو، نو د الله ﷻ د شکر لپاره به په سجده پريوت.

١٣٤- څوک چي په خپل بدن کي درد محسوس کړي څه به کوي

٢٤٣- «ضَـــعْ يَدَكَ عَلَى الَّذي تَأَلَّمَ مِنْ جَسَدِكَ، وَقُلْ:

(١) بخاري (فتح الباري ١/٢١٠، ٣٩٠، ٤١٤)، مسلم ١٨٥٧/٤.

(٢) بخاري (فتح الباري ٤٤١/٨)، صحيح الترمذي ١٠٣/٢، ٢٣٥/٢، مسند احمد ٢١٨/٥.

(٣) بـــيله نســـائي نـــورو اصـــحاب السنن روايت کړيدی، صحيح ابن ماجه ٢٣٣/١، ارواء الغليل ٢٢٦/٢.

باسْمِ اللَّه، ثَلاَثاً، وَقُلْ سَبْعَ مَرَّات: أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا أَجِدُ وَأُحَاذِرُ»[(١)].

۞ خپل لاس د خپل بدن پر دردمن ځاى کښېږده* او درې ځلي به «بسم الله» وواېې، او اوه ځلي به داسي وواېې: زه په الله سره او د هغه په قدرت سره پناه غواړم د هغه څه له شر نه چي ما ته رسيدلى دى، او زه ځني ويرېږم*.

١٢٥- په څه شي د نظر کيدو نه د ويري دعا

٢٤٤- «إِذَا رَأَى أَحَدُكُمْ مِنْ أَخِيهِ، أَوْ مِنْ نَفْسِهِ، أَوْ مِنْ مَالِهِ مَا يُعْجِبُهُ، [فَلْيَدْعُ لَهُ بِالْبَرَكَةِ]؛ فَإِنَّ الْعَيْنَ حَقٌّ»[(٢)].

۞ کله له تاسو نه څوک له خپل ورور، او ياپه خپل ځان کي، او يا خپل مال کي داسي څه وګوري چي له هغه نه تعجب وکړي، نو د هغه لپاره دي د برکت دعا وکړي، ځکه نظر کيدل* حق دي[(٣)].

١٣٦- د ويري په حالت کي دعا

٢٤٥- «لا إِلَهَ إِلا اللَّهُ»[(٤)].

---

(١) مسلم ١٧٢٨/٤.

(٢) مسند احمد ٤٤٧/٤، ابن ماجه، مالک، او الباني په صحيح الجامع ٢١٢/١ کي هغه صحيح بللى دى، زاد المعاد ١٧٠/٤ د ارناؤوط تحقيق دي وکتل شي.

(٣) يعني: نظر کيدل، يا نظر لګيدل حق دى.(ژباړن)

(٤) بخاري (فتح الباري ١٨١/٦)، مسلم ٢٢٠٨/٤.

۞ بیله الله نه بل د عبادت ور* معبود* نشته.

۱۳۷- د قرباني حلالولو* په وخت کې څه ویل پکار دي

۲۴٦- «بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ، [اللَّهُمَّ مِنْكَ وَلَكَ]، اللَّهُمَّ تَقَبَّلْ مِنِّي»(۱).

۞ د الله په نوم (حلالول کوم)، الله ډیر لوی دی، الهي! دا (قرباني) ستا له طرف نه ده، او ستا لپاره یې حلالوم، الهي! ته یې را څخه قبوله کړې.

۱۳۸- هغه څه چې د سرکښه* شیطانانو د مکر او چل دفع کولو لپاره ویل کیږي

۲۴۷- «أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ الَّتِي لاَ يُجَاوِزُهُنَّ بَرٌّ وَلاَ فَاجِرٌ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ وَبَرَأَ وذَرَأَ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَعْرُجُ فِيهَا، وَمِنْ شَرِّ مَا ذَرَأَ فِي الأَرْضِ، وَمِنْ شَرِّ مَا يَخْرُجُ مِنْهَا، وَمِنْ شَرِّ فِتَنِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَمِنْ شَرِّ كُلِّ طَارِقٍ إِلاَّ طَارِقاً يَطْرُقُ بِخَيْرٍ يَا رَحْمَنُ»(۲).

---

(۱) مسلم ۱۵۵۷/۳، بیهقي ۲۸۷/۹، او د مربع قوسونو په مینځ کې عبارت د بیهقي ۲۸۷/۹ او نورو دی، او اخیرنی جمله مې په معنی سره د مسلم له روایت نه ذکر کړه.

(۲) احمد ۴۱۹/۳ په صحیح اسناد سره، ابن السني ٦۳۷ نمبر حدیث کې روایت کړیدی، او ارناؤوط د العقیدة الطحاویة په تخریج ص۱۳۳ کې د هغه اسناد صحیح بللی دی، او مجمع الزوائد ۱۲۷/۱۰ دي وکتل شي.

۞ د الله په هغه بشپړ* کلام سره پناه غواړم چي هيڅ نيک او بد سړی له هغه نه زياتوب نشي کولای، د هغه څه له شر نه چي الله پيدا کړي، او خـواره* کړيدي، او د هغه څه له شر نه چي له آسمان نه نازلـيږي، او د هغه څه له شر نه چي آسمان ته خيژي، او د هغه څه له شر نه چي په ځمکه کي يې خواره کړيدي، او د هغه څه له شر نه چي له هغي نه راوځي، او د شپي او ورځي له فتنو نه، او د هغه څه له شر نه چي د شپي راتلونکی وي، نه هغه راتلونکی په شپه کي چي خير ور سره وي، اې مهربان ذاته.

١٣٩- استغفار او توبه

٢٤٨-١- قال رَسُولَ اللَّه ﷺ: «وَاللَّه إِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ فِي الْيَوْمِ أَكْثَرَ مِنْ سَبْعِينَ مَرَّةً»(١).

۞ پيغمبر ﷺ فرمايي: په الله سره قسم چي زه په ورځ کي له اويا ځلو نه زيات له الله نه بخښنه غواړم، او هغه ته توبه باسم.

٢٤٩-٢- وقال ﷺ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مائَةَ مَرَّةً»(٢).

۞ او فـرمايي: ای خلکو! الله ته توبه وباسی، او زه په ورځ کي

(١) بخاري (فتح الباري ١١/١٠١).

(٢) مسلم ٤/٢٠٧٦.

سل ځلي الله ته توبه باسم.

۲۵۰-۳- وقال ﷺ: «مَنْ قَالَ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الْعَظِيمَ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الْحَيَّ الْقَيُّومَ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ، غَفَرَ اللهُ لَهُ وَإِنْ كَانَ فَرَّ مِنْ الزَّحْفِ»(۱).

۞ او ﷺ فرمايي: څوک چي (دا دعا) ووايي: له هغه لوی او عظمت والا الله نه بخښنه غواړم، چي بيله هغه نه بل د عبادت وړ* معبود* نشته، ژوندی دی، (د کائناتو) تدبير کونکی دی، او زه هغه ته توبه باسم، (چي دا دعا ووايي) نو الله به هغه ته بخښنه وکړي، که څه هم له کفارو سره د جهاد له ميدان نه تښتيدلی وي(۲).

۲۵۱-۴- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الرَّبُّ مِنْ الْعَبْدِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ الآخِرِ، فَإِنْ اسْتَطَعْتَ أَنْ تَكُونَ مِمَّنْ يَذْكُرُ اللَّهَ فِي تِلْكَ السَّاعَةِ فَكُنْ»(۳).

---

(۱) ابـو داود ۸۵/۲، ترمذي ۵۶۹/۵، حاکم ۵۱۱/۱ هغه صحيح کړی، او ذهبي موافقه ورسره کړيده، او الباني هم هغه صحيح بللی دی، صحيح الترمذي ۱۸۲/۳، جامع الاصول لاحاديث الرسول ﷺ ۳۸۹/۴-۳۹۰ د ارناؤوط تحقيق.

(۲) او دا تيښته لويه ګناه شميرل کيږي.(ژباړن)

(۳) ترمذي، نسائي ۲۷۹/۱، حاکم، صحيح الترمذي ۱۸۳/۳، جامع الاصول ۱۴۴/۴ د ارنؤوط تحقيق.

۞ او فــــرمايي: پروردګار له هر وخت نه زيات د شپې په آخره حصه کې خپل بنده ته نژدې وي، نو که وکلای شې چې پدغه وخت کې له ذکر کونکو نه شې، نو همداسې شه.

٢٥٢-٥- وقال ﷺ: «أَقْرَبُ مَا يَكُونُ الْعَبْدُ مِنْ رَبِّهِ وَهُوَ سَاجِدٌ، فَأَكْثِرُوا الدُّعَاءَ»(١).

۞ او فرمايي: بنده له هر حالت نه زيات هله* خپل پروردګار ته نژدې وي چې په سجده وي، نو (په سجده کې) زياته دعا وکړی.

٢٥٣-٦- وقال ﷺ: «إِنَّهُ لَيُغَانُ عَلَى قَلْبِي، وَإِنِّي لأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ فِي الْيَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ»(٢).

۞ او فــــرمايي: زما په زړه پرده غوندې راشي (کله کله د الله له ذکــــر نــــه مشغول شي) او زه له الله نه په ورځ کې سل ځلې بخښنه غوارم.

---

(١) مسلم ٣٥٠/١.

(٢) مســـلم ٢٠٧٥/۴، ابن الاثير وايي: «ليغان على قلبي» معنى داده: زما زړه باندې څه پرده راشي، او له هغــه نــه مراد سهو او توجه اوښتل دي، څکه پيغمبر ﷺ به هميشه په زياته توګه سره ذکر وايــه، او (الله) تــه به يې ځان نژدې کاوه، او دوامداره مراقبت به يې کاوه، او چې کله به يې په بعضـــي وختـــونو کې توجه لدې نه واوښته، او يا به يې هيره شوه، نو دا به يې د ځان لپاره ګناه بلل، نو څکه خو به يې استغفار ته رجوع کوله.
جامع الاصول ٣٨٦/۴ دي وکتل شي.

١٣٠- د «سبحان الله»، او «الحمد لله»، او «لا اله الا الله»، او «الله اکبر» فضیلت

٢٥٤-١- قال ﷺ: «مَنْ قَالَ سُبْحَانَ اللَّه وَبحَمْده، في يَوْمٍ مائَةَ مَرَّةٍ، حُطَّتْ خَطَايَاهُ، وَإِنْ كَانَتْ مثْلَ زَبَدَ الْبَحْرِ»[٢].

۞ پیغمبر ﷺ فرمايي: څوک چي په ورځ کي سل ځلي «سُبْحَانَ اللَّـــه وَبحَمْـــده[٢]» ووايي، ګناهونه به يې توی* شي، که څه هم د سمندر* د ځګ* په اندازه وي.

٢٥٥-٢- وقـــال ﷺ: «مَنْ قَالَ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَـــرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ، عَشْرَ مرارٍ، كَانَ كَمَنْ أَعْتَقَ أَرْبَعَ أَنْفُسٍ منْ وَلَد إِسْمَاعيلَ»[٣].

۞ او فرمايي: څوک چي «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، لَـــهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَديرٌ[٤]» لس ځلي ووايي، د هغه چا په شان به وي چي د اسماعيل عليه السلام له اولادې نه يې

---

(١) بخـــاري ١٦٨/٧، مســـلم ٢٠٧١/٤، او په سهار او ماښام کي يې د سلو ځلو لوستلو فضيلت دي په همدي کتاب کي د(٩١) نمبر حديث په حاشيه کي وکتل شي.

(٢) ترجمه يې مخکي په (٩١) نمبر حديث کي شويده.(ژباړن)

(٣) بخـــاري ٦٧/٧؛ مسلم بلفظه ٢٠٧١/٤، او د هغه په ورځ کي د سلو ځلو ويلو فضيلت دي په همدي کتاب کي د (٩٣) نمبر حديث په حاشيه کي وکتل شي.

(٤) ترجمه يې مخکي شويده.(ژباړن)

ځلور مريان* آزاد کړي وي.

٢٥٦-٣- وقـــال ﷺ: «كَلِمَتَانِ خَفِيفَتَانِ عَلَى اللِّسَانِ، ثَقِيلَتَانِ فِي الْمِيزَانِ، حَبِيبَتَانِ إِلَى الرَّحْمَنِ: سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ»[١].

۞ او فــرمايي: دوه کــلمې دي چې پر ژبه سپکي، په تله* کي درنـــې، مهربان (خدای) ته محبوبې دي (هغه دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ، سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَظِيمِ[٢]».

٢٥٧-٤- وقـــال ﷺ: «لأَنْ أَقُولَ سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّـــهِ، وَلاَ إِلَـــهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ»[٣].

۞ او فرمايي: د «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّـــهُ أَكْبَرُ[٤]» ويـــل ما ته له هغه څه نه ډير غوره دي چې لمر پرې راختلی دی[٥].

٢٥٨-٥- وقال ﷺ: «أَيَعْجِزُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَكْسِبَ كُلَّ يَوْمٍ

(١) بخاري ١٦٨/٧، مسلم ٢٠٧٢/٤.

(٢) ترجمه يې مخکې شويده.(ژباړن)

(٣) مسلم ٢٠٧٢/٤.

(٤) ترجمه يې مخکې شويده.(ژباړن)

(٥) يعني: ددې کلماتو ويل له ټولو مخلوقاتو نه ما ته غوره دي.(ژباړن)

أَلْــفَ حَسَــنَةٍ؟» فَسَــأَلَهُ سَائِلٌ مِنْ جُلَسَائِه: يَا نَبِيَّ اللَّه كَيْفَ يَكْسِبُ أَحَدُنَا أَلْفَ حَسَنَةٍ؟ قَالَ: «يُسَبِّحُ مِائَةَ تَسْبِيحَةٍ، فَيُكْتَبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ، أَوْ يُحَطُّ عَنْهُ أَلْفُ خَطِيئَةٍ»(١).

۞ او ﷺ فرمايي: آيا له تاسو نه يو څوک نشي کولای چې هره ورځ زر نـيکۍ لاس ته راوړي، نو له ناستو کسانو نه يو کس ورڅخه پوښتنه وکړه چې څنګه يو کس له موږ څخه کولای شي زر نيکۍ لاس ته راوړي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: سل ځلي دي «سبحان الله» ووايي، نو هغه لره به زر نيکۍ وليکل شي، او يا به يې زر ګناهونه ورژيږي*.

٢٥٩-٦- «مَــنْ قَــالَ: سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِه، غُرِسَتْ لَهُ نَخْلَةٌ فِي الْجَنَّةِ»(٢).

۞ (او فرمايي) څوک چې «سُبْحَانَ اللَّه الْعَظِيمِ، وَبِحَمْدِه(٣)» ووايي، هغه لره به يوه د خرما* ونه په جنت کې وکرل شي*.

٢٦٠-٧- وقــال ﷺ: «يَا عَبْدَ اللَّه بْنَ قَيْسٍ، أَلاَ أَدُلُّكَ عَلَــى كَنْزٍ مِنْ كُنُوزِ الْجَنَّةِ؟» فَقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّه، قَالَ:

---

(١) مسلم ٢٠٧٣/٤.

(٢) تــرمذي ٥١١/٥، حــاكم ٥٠١/١ هغــه صحيح بللی، او ذهبي ورسره موافقه کړيده، صحيح الجامع ٥٣١/٥، صحيح الترمذي ١٦٠/٣.

(٣) ترجمه يې مخکې شويده.(ژباړن)

«قُلْ لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّه»[(١)].

۞ او ﷺ فرمايي: اې عبد الله بن قيسه! آيا تا ته د جنت د خزانو نه يوه خزانه ونه ښايم؟ نو ما وويل: ولې نه، اې د الله پيغمبره! (پيغمبر ﷺ) وفــرمايل: ووايه: هيڅ طاقت او قوت نشته (د ګناه نه د ساتلو* او د نيکيو د کولو) مګر په (توفيق) د لوی الله ﷻ سره.

٢٦١-٨- وقــال ﷺ: «أَحَــبُّ الْكَلاَمِ إِلَى اللَّه أَرْبَعٌ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، لاَ يَضُرُّكَ بِأَيِّهِنَّ بَدَأْتَ»[(٢)].

۞ او فــرمايي: الله ته له ټولو نه زيات خوښ کلمات څلور دي: «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ[(٣)]»، چي په کومه دې شروع وکړه تاته پکښې څه نقصان نشته.

٢٦٢-٩- جَاءَ أَعْرَابِيٌّ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: عَلِّمْنِي كَلاَماً أَقُولُهُ، قَالَ: «قُلْ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْــبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ حَــوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ» قَالَ: فَهَؤُلاَءِ لِرَبِّي فَمَا

(١) بخاري (فتح الباري ١١/٢١٣)، مسلم ٤/٢٠٧٦.
(٢) مسلم ٣/١٦٨٥.
(٣) ترجمه يې مخکي شويده.(ژباړن)

لِي؟ قَالَ: «قُلْ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي وَارْزُقْنِي»[۱].

۞ يو صحرايي* پيغمبر ﷺ ته راغی او وې ويل: ما ته داسي خبره وښايه چي زه يې ووايم، (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: «لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، اللَّهُ أَكْبَرُ كَبِيراً، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيراً، سُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، لاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ[۲]»، (سړي) وويل: دا خو زما د پروردګار لپاره دي، زما لپاره څه دي؟ (پيغمبر ﷺ) وفرمايل: ووايه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او روزي را ته راکړې.

۲٦۳-۱۰- كَانَ الرَّجُلُ إِذَا أَسْلَمَ عَلَّمَهُ النَّبِيُّ ﷺ الصَّلاَةَ، ثُمَّ أَمَرَهُ أَنْ يَدْعُوَ بِهَؤُلاَءِ الْكَلِمَاتِ، «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي، وَارْحَمْنِي، وَاهْدِنِي، وَعَافِنِي، وَارْزُقْنِي»[۳].

۞ کله چي به يو سړی مسلمان شو، نو پيغمبر ﷺ به لمونځ* ور زده کاوه، او بيا به يې ددې کلماتو په ويلو امر ورته کاوه: الهي! ما ته بخښنه وکړې، او پر ما رحم وکړې، او ما ته هدايت وکړې، او ما ته

(۱) مسلم ۲۰۷۲/۴، او ابو داود زيات کړيدي: کله چي صحرايي سړی روان شو، پيغمبر ﷺ وفرمايل: په رښتيا سره يې خپل لاسونه له خير نه ډک کړل. ۲۲۰/۱.

(۲) د نومړو اذکارو ترجمه مخکي په مختلفو ځايونو کي شويده.(ژباړن)

(۳) مسلم ۲۰۷۳/۴، او په بل روايت کي يې داسي راغلي دي: دا کلمات ستا لپاره د دنيا او آخرت خيرونه را ټولوي.

عافيت راكړي، او روزي را ته راكړي.

٢٦٤-١١- «إِنَّ أَفْضَلَ الدُّعَاءِ: الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَأَفْضَلُ الذِّكْرِ: لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ»[(١)]

﴿ (او فرمايي) په رښتيا سره چي بهترينه دعا «الحمد لله» ده، او بهترين ذكر «لا إله إلا الله» دى.

٢٦٥-١٢- «الْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلا إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، ولاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ»[(٢)].

﴿ (او فرمايي) نيكي، او (له انسان نه ورسته) پاتي كيدونكي (كلمات دادي): «سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلا إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ، ولاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللَّهِ[(٣)]».

١٣١- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه

٢٦٦- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما قَالَ:

---

(١) ترمذي ٤٦٢/٥، ابن ماجه ١٢٤٩/٢، حاكم ٥٠٣/١ هغه صحيح بللى، او ذهبي ورسره موافقه كړيده، صحيح الجامع ٣٦٢/١.

(٢) احمد ٥١٣ نمبر حديث كي د احمد شاكر په ترتيب سره روايت كړيدى، او اسناد يې صحيح دى، مجمع الزوائد ٢٩٧/١ دي وكتل شي، او ابن حجر په بلوغ المرام كي هغه د ابو سعيد له روايت نه و نسائي ته نسبت كړيدى، او ويلي يې دي: هغه ابن حبان، او حاكم صحيح بللى دى.

(٣) ددې كلماتو ترجمه مخكي شويده.(ژباړن)

رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَعْقِدُ التَّسْبِيحَ بِيَمِينِه(١).

۞ لــه عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما نه روايت دی: چي ما پيغمبر ﷺ وليد چي په بني* لاس سره يې تسبيحات (اذكار) ويل.

١٣٣- د نېكيو او عامو آدابو څخه

٢٦٧- «إِذَا كَـانَ جُـنْحُ اللَّـيْلِ -أَوْ أَمْسَيْتُمْ- فَكُفُّوا صِبْيَانَكُمْ؛ فَإِنَّ الشَّيَاطِينَ تَنْتَشِرُ حِينَئِذٍ، فَإِذَا ذَهَبَ سَاعَةٌ مِنْ اللَّيْلِ فَخَلُّوهُمْ، وأَغْلِقُوا الأَبْوَابَ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ؛ فَإِنَّ الشَّيْطَانَ لاَ يَفْـتَحُ بَاباً مُغْلَقاً، وَأَوْكُوا قِرَبَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَخَمِّرُوا آنِيَتَكُمْ وَاذْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ، وَلَوْ أَنْ تَعْرُضُوا عَلَيْهَا شَيْئاً، وَأَطْفِئُوا مَصَابِيحَكُمْ»(٢).

۞ (پيغمـبر ﷺ فرمايي) كله چي شپه تياره شي، يا شپه در باندي راشـي، نـو خپل ماشومان (كور څخه وتلو نه) بند كړی، ځكه چي شـيطانان پدې وخت كي خوريږي*، كله چي د شپې نه يو ساعت تير شي، نو بيا يې خوشي كړی. او دروازې* مو بندي كړی، او د الله نوم (پـه هغـه) يـاد كړی، ځكه چي شيطانان تړلې او بنده دروازه نشي پرانستلای*. او د خپل ژيانو* سرونه پټ كړی، او د الله نوم (په هغه)

(١) ابو داود بلفظه ٨١/٢، ترمذي ٥٢١/٥، صحيح الجامع ٢٧١/٤، ٤٨٦٥ نمبر حديث.

(٢) بخاري (فتح الباري ٨٨/١٠)، مسلم ١٥٩٥/٣.

ياد كړي، او خپل لوښي پټ کړي، او د الله نوم (په هغه) ياد کړي، که څه هم له پاسه پرې څه کښېږدي، او خپل څراغونه* مړه کړي.

وصلى الله وسلم وبارك على نبينا محمد وعلى آله وأصحابه أجمعين.

په کتاب کې د ياګانو رسم الخط

مثال	د (ياء) رسم الخط
ځي، بچي	(ي)
سړې اوبه، مزې	(ې)
سړی، تندی	(ی)
هګۍ، څپلۍ	(ۍ)

ورته رسم الخطونه

لاندينـــــي حـــــرفونه په نورو ورته رسم الخطونو سره هم ليکل کيږي، چې هغه دادي:

ورته رسم الخط	د کتاب رسم الخط
(ټ) لکه: ټپونه	(ټ)
(ډ) لکه: ډوډے	(ډ)
(ړ) لکه: خوړل	(ړ)
(ے) لکه: (سړے، تندے)	(ی)
(ی) لکه: (ځی، بچی)	(ي)

د لهجې د اختلاف په صورت کي د يو معنا لرونکو کلماتو لست

کلمه	ورته معنا يا لهجه
ارخ	ډډه
احاطه	په بر کي نيونه، چاپيروالی
استسقاء	باران اوريدل غوښتل
افاده کول	ورکول، ادا کول
اميد	طمع
انجام	عاقبت، نتيجه
انديښني	سوچونه، فکرونه، تشويشونه
اوبه کول	اوبه ښښول، اوبه ورکول، خړوبی کول
اوچت	لوړ
اوښان	اوښي، اوښونه
آواز	غږ، ږغ
آينده	مستقبل، راتلونکي زمانه
با برکته	برکت والا، برکتناک
بار	پيتی
بارخو	رخسار، اننګی
بادونه	سيلی
بخښنه	بښنه، عفو
بخل	کنجوسي

کلمه	ورته معنا یا لهجه
بدشګومي	بد فالي، بد مرغي، کرکه کول
برابر	سم، سیده، اصلاح، جوړ
برخمن	لرونکي
بریالي	کامیابه، برلاسي
بشپړ	کامل، پوره
بشپړوالی	تکمیل، پوره والی
بطحان	د یو ځای نوم دی
بلنه	دعوت، غوښتنه
بوک	د اوبو ګوپ
بوکونه	ګوپونه، ګوپان
بیرته راتلل	واپس کیدل
بیرته کیدل	واپس کیدل
بې زړه توب	بزدلي، ډار، ویره
بې نیازه	مستغني، احتیاج نلرونکي، بې پروا
بیل	جلا، جدا
بیله	بغیر، پرته
بې وزلتوب	تنګدستي، فقر
پاچا، پاچاهي	بادشاه، بادشاهي
پاخیده	ولاړ شو
پاخیږي	ولاړ شي
پړ	پړي

ورته معنا یا لهجه	کلمه
بیرته کول، خلاصول	پرانستل
د خوب د جوتو وهلو حالت، د خوب د آثارو ښکاره کیدلو حالت	پرکالي
قطع کیدونکي	پرې کیدونکي
اندیښنې، سوچونه	پرېشانۍ
سپرلی، بهار	پسرلی
ښـــپه	پښه
ښـــپې	پښې
ښـــپیمانه	پښیمانه
ووجو کي	پلو کي
په څنګ کي نیول، په یو شي باندي چاپیره کیدل	په بر کي نیول
پوستکی، څرمن	پوټکی
تپوس، سوال	پوښتنه
معین، معلومدار	ټاکلی
د آسمان ګرزا، غرنده، تندر	تالنده
فکر کول، سوچ کول، غور کول	تدبُر او تفکُر
انتظام کونکی، تنظیمونکی	تدبیرونکی
پرنجی کول، ترچَل، پرچیدل، پرنجیدل	ترچیدل
بې عیبه ګڼل، د ښو اخلاقو خاوند ګڼل	تزکیه
تابعدار، فرمانبردار	تسلیم
زاری، عاجزي	تضرع

کلمه	ورته معنا یا لهجه
تعزیه	د مړي خپلوانو ته تسلي ورکول او مړي ته دوعا کول
تندی	وچولی
تنبلي	سستي، کسالت
تِل	همیشه
تَله	ترازو
توپیر	فرق
توبنه	ذخیره
توګه	ډول، شکل
توکل	اعتماد، تکیه
تولواک	پوره واکدار، دکاملي پاچاهي خاوند
تولواکي	پوره واکداري، کامله پاچاهي
توی شي	ورژیږي
ثواب	اجر
جادوګر	ساحر، کوډګر
جامه	کالي
جبیره	پوره کول، نقصان لیري کول
جمرې	هغه وړې تیګې چي شیطان په ویشتل کیږي
جواب	ځواب
چپ	ګنګ، کین
چرګ	بانګي
ځکندن	ځلکدن، ځنکدن، د سا وتلو حالت

كلمه	ورته معنا يا لهجه
ځلي	واري
ځمکه	زمکه
ځملاستل	ويده کيدل، پريوتل
حلالول	ذبح کول، قرباني کول، حلاله کول
خپَرَول	عام کول، نشرَول
خپرول	نشرول، تيتول، عام کول
خزنده	خوځنده، حشره
خواره	خپور، خپاره
څاروي	ځناور
څراغونه	ډيوې، چراغونه
څرګندونه	بيانوول، ښکاره کول
څښتن	خاوند
څک	قطره
خلاصي	برسيره، کولاوي، بيرته
خلک	خلق
خواړه	د خوراک شيان، طعام
خيري	چتلي، چرک
دانګل	په منډه تلل، منډه وهل
دانه	تخم
دَرجې	رتبې، درجات
دروازې	ورونه

کلمه	ورته معنا يا لهجه
دوزخ	دوږخ، جهنم
راوستلې دی	مينځ ته راوړی دی
رِب	پروردګار
رِپ	د سترګې يو ځل بندولو په اندازه وخت
رد کيږي	واپس کيږي، نه منل کيږي
رښتوني کړه	په ځای کړه
رڼا	نور
روزي	رزق
روژه دار	روژه نيونکی
روژه نيونکی	روژه دار
روښانه کړې	رڼايي پکښې کې واچوې، نوراني کړې
زما	ځما
زياتې	ظلم، تيری
زيان	تاوان، نقصان
زڼه	زونه، زړی
ژباړل	ترجمه کول
ژباړن	مترجم، ترجمه کونکی
ژغورل	بچ کول، ساتل
ژيان	د اوبو مشکونه، مفرد: ژی
ساتل	بچ کول، حفاظت کول
سپيڅلتيا	پاکوالي

کلمه	ورته معنا یا لهجه
ستاینه	حمد او ثنا، صفت، تعریف
ستایونکی	ثنا وصفت ویونکی، تعریف کونکی
سرکښه	سرکش، بیلاري
سمبال	ښایسته، مجهز
سمندر	دریاب، بحر
سهار	سحر، صبا، صبائي
سورلۍ	د سپریدولو حیوان لکه: آس، خر او نور
سیده	سمه، برابره
سیوری	سایه
شاهدي	ګواهي، شهادت
شاوخوا	چار چاپیر
شرق	مشرق، لمر ختلو طرف
ښخول	دفن کول، خښول
شفاعت	سفارش
ښکنځل	کنځل، کنځا، رد بد
شګه	کوچنی کاڼی یا تیګه
ښودنه	ښوونه، رهنمایي
ښې	راسته
شودې	پی، شیدې
شی	څیز
شیان	څیزونه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
بانډيچي، صحرا نشين، دصحرا اوسيدونکی	صحرايي
هغه ځای چي فقير او ناداره صحابه پکښي کښيناستل	صفه
بيځايه کول، باطلول	ضايع کول
زياتي	ظلم
پر ځای، منصفانه	عادلانه
روغتيا	عافيت
انجام، نتيجه	عاقبت
سزا، جزا	عذاب
د يو ځای نوم دی	عقيق
مرياني	غاړي
مغرب، لمر لويدلو طرف	غرب
غصه، قهر	غضب
ښه، بهتر	غوره
يو ځای	غونډ
د مخلوقاتو له علم نه پټ شيان	غيبيات
ملائکه، ملکه، فرشته	فرښته
دين، لاره	فطرت
سوچ	فکر
توانا	قادر
پسه يا بل حلال حيوان حلالول	قرباني
اعمالو	کړو

كلمه	ورته معنا يا لهجه
كائنات	مخلوقات
كښته	ښكته
كښېږدي	كېږدي، كېدي، راولي
كفاره	د ګناه بدله، بدله، ګناه وركونكې
ګاڼه	زيور
ګرځندويه	سياحت كونكي، ګرځېدونكي
ګړندی	چابک، چټک، تېز
ګمراه	بې لاري
كوروالي كول	همبستری، جماع كول، يوځای كيدل
لاره	لياره
لانده	لامده
لټي	لټوالي، بيكاري
لخوا	له طرف نه
لمده	لنده، تَږه
لمونځ	مونځ
له ما نه وګرځوي	له ما نه بچ كړې او ليري كړې
لوړ	اوچت
لوړوي	اوچتوي
ما لره	ما ته
مابنام	بيګاه

ورته معنا یا لهجه	کلمه
مازغه	ماغزه
اوښتونکي، میلان کونکي، خوښونکي	مایل
مانند	مثل
خصومت کول، جنګ کول	مجادله
میلاویدل	مخامخ کیدل
مخکي تلونکي، پیش روی	مخکښ
د مړ حیوان لاش	مرداری
مره کیږو	مرو
غلام	مریی
بي پروا، بي نیازه	مستغني
جومات	مسجد
مسح کول، په یو شي لاس تیرول، لاس راکاږل	مسه کول
شرق او غرب، ختیځ او لویدیځ	مشرق او مغرب
خدای، هغه څوک چي نور یې عبادت کوي	معبود
په خپل کور او وطن کي، هغه څوک چي مسافر نه وي	مقیم
ملګری	مل
فرشته، ملکه	ملائکه
څغاسته	منډه
مه مأخوذه کوه	مه نیسه

كلمه	ورته معنا يا لهجه
مهارړوونکي	تابعداره کونکي، کنټرولونکي
موذن	بانګي، آذان کونکي
مینځه	وينزه، کنیزه
ناڅاپه	نابېره، ناګهانه
ناڅیزه	لږه
ناوړه	بد، خراب
نظر کیدل	د چا د کتلو په وجه بد اثر لويدل
نغښتي	پراته، موجود
ننوتل	داخليدل
ننوتو	داخل شولو
نو	پس
نومړی	مذکور
نومولی دی	اېښودلی دی، بللی دی
نیکان	صالحان، نیک عملان
نیکي	ښیګړه
نېټه	تاريخ، وخت
هدایت	لارښوونه، رهنمايي
هرومرو	خامخا، ضرور، حتما
هله	هغه وخت
همیشني	دائم
هنګار	هېار، د خره آواز او رمباړه
وړ	مستحق، لائق

کلمه	ورته معنا یا لهجه
واره	اهل وعیال، بچیان
واچوي	وغورځوي
وازه	ددوو لاسونو د ګوتو تر مینځ مسافې ته ویل کیږي، چې کله دواړه د یو مستقیم خط په شکل سره خلاص شي، او په عربي ورته «باع» وایي، او (۱٦۲) سانتي متر اوږدوالی لري.
وبخښنه	وبښه، عفو کړه
وښښي	وښکي
وخوت	وخاته، پورته شو
ورژیږي	توی شي، محو شي
ورغوي	د لاس تلي
وروسته	روستو
وسپاره	حواله کړو
وغوښتل شي	دعوت شي
وکړل شي	شنه کړل شي، ونالول شي، نال کړې شي، کیښودل شي
ولاړ	پاخیدلی
ولاړه	لاړه، ختمه شوه، لیرې شوه
ولوست	ووایه
ووتو	خارج شولو، بیرون شولو
ویره	ډار، خطره، یره، بیره

كلمه	ورته معنا يا لهجه
ويريږي	بيريږي، يريږي، ډاريږي
وينبته	وريبنتان
يوازي	تنها، يواځې

د موضوعاتو فهرست

موضوع	صفحه
د ژباړن* سريزه	۳
د مصنف سريزه	۵
د ذکر فضيلت	۷
۱- دخوب نه د پاڅيدو دعاګاني	۱۲
۲- د جامو اغوستلو دعا	۱۷
۳- دنوي جامې اغوستلو دعا	۱۷
۴- چا چي نوې جامې واغوستلې هغه ته دعا	۱۸
۵- دجامو ايستلو په وخت کي دعا	۱۸
٦- د اودس ماتي ځای ته د داخليدلو دعا	۱۹
۷- د اودس ماتي ځای نه د وتلو دعا	۱۹
۸- داوداسه نه مخکي ذکر	۱۹
۹- د اودس نه وروسته دعا	۱۹
۱۰- د کور نه دوتلو ذکر	۲۰
۱۱- کور ته د ننوتلو* ذکر	۲۱

۱۲- مسجد ته د تللو دعا ۲۲
۱۳- مسجد ته د ننوتلو دعا ۲۳
۱۴- مسجد نه د وتلو دعا ۲۴
۱۵-د آذان اوريدو ذكرونه ۲۴
۱٦- د لمانځه د شروع (له اول تكبير نه وروسته*) دعا.......... ۲٦
۱۷- د ركوع دعا ۳۳
۱۸- د ركوع نه پورته كيدلو* دعا ۳۴
۱۹- د سجدې دعا ۳۵
۲۰- د دوو سجدو په مينځ كې دعا ۳۸
۲۱- د تلاوت د سجدې دعا ۳۸
۲۲- د تشهد دعا (التحيات) ۳۹
۲۳- له (التحيات) نه وروسته پر* پيغمبر ﷺ درود ۴۰
۲۴- په وروستى ناسته كې د سلام نه مخكې دعا ۴۱
۲۵- د سلام گرځولو نه وروسته اذكار ۴۸
۲٦- د استخارې د لمانځه دعا ۵۴
۲۷- د سهار او ما ښام اذكار ۵٦

٢٨- د خوب اذكار ٦٩
٢٩- پـــه خوب كي له يوې ډډې* نه بلې ډډې ته اوښتلو
دعا ٧٧
٣٠- پـــه خوب كي د نا آرامۍ او له ويرې سره مخامخ
كيدلو دعا.. ٧٨
٣١- هغه څه چي د خوب ليدو نه وروسته كول پكار دی...... ٧٨
٣٢- د وترو د قنوت دعا ٧٩
٣٣- د وترو له سلام نه وروسته ذكر ٨١
٣٤- د پريشانۍ او غم (لري كولو) دعا ٨١
٣٥- د بي قرارۍ دعا ٨٣
٣٦- د دښمن او حكمران* سره مخامخ كيدو* دعا ٨٤
٣٧- د حكمران* د ظلم نه د ويرې دعا.. ٨٥
٣٨- د ښمن ته ښيرا* كول.. ٨٦
٣٩- د كوم قوم نه چي ويره* لري، دا دعا به وايي............ ٨٧
٤٠- څوک چي ايمان كي شک وكړي دهغه دعا................ ٨٧
٤١- دقرض اداء كولو دعا ٨٨

۴۲- په لمانځه او تلاوت کي د وسوسې دعا........................ ۸۹
۴۳- چا ته چي يو کار مشکل شي د هغه دعا........................ ۸۹
۴۴- څوک چي ګناه وکړي، هغه به داسي کوي........................ ۸۹
۴۵- د شيطان او د هغه د وسوسو د لېري کولو دعاګاني ۹۰
۴۶- کلــــه چي يې د خوښي خلاف کار پيښ شي، او يا له
کوم کار نه عاجز شي، داسي به وايي ۹۰
۴۷- د پيدا شوي ماشوم* مور او پلار ته مبارکي ورکول،
او د هغې جواب.. ۹۱
۴۸- د ماشومانو د حفظ او امان لپاره دعا ۹۲
۴۹- د بيمار د پوښتني په وخت هغه ته دعا ۹۲
۵۰- د بيمار* د پوښتني کولو فضيلت........................ ۹۳
۵۱- د ژوند نه نا اميده بيمار* دعا ۹۳
۵۲- ځکندن* حالت کي سړي ته يادونه........................ ۹۵
۵۳- چا ته چي مصيبت رسيدلی وي، د هغه دعا........................ ۹۵
۵۴- د مړي سترګي بندولو په وخت دعا ۹۶
۵۵- مړي ته په جنازه کي دعا.. ۹۶

٥٦- ماشوم ته د هغه په جنازه کې دعا ٩٩
٥٧- د تعزیت دعا ١٠٠
٥٨- د مړي ښخولو وخت کې دعا............................ ١٠١
٥٩- د مړي ښخولو* وروسته دعا ١٠١
٦٠- د قبرونو د زیارت کولو دعا............................ ١٠٢
٦١- د باد (سیلۍ) الوتلو په وخت دعا ١٠٢
٦٢- د تالندي* دعا.. ١٠٣
٦٣- د استسقاء* لپاره ځو دعاګاني............................ ١٠٣
٦٤- د باران اوریدو په وخت کې دعا........................ ١٠٤
٦٥- د باران اوریدو وروسته دعا............................ ١٠٤
٦٦- د آسمان شین کیدو دعا................................ ١٠٥
٦٧- د نوي میاشتي لیدو دعا ١٠٥
٦٨- د روژه ماتي په وخت کې دعا........................... ١٠٥
٦٩- د ډوډۍ خوړلو نه مخکې دعا............................ ١٠٦
٧٠- له خوراک نه وروسته دعا ١٠٧
٧١- کوربه ته د میلمه دعا................................. ١٠٨

۷۲- څـــوک چـــي په چا اوبه وڅښي، او يا يې د څښولو
اراده وکړي، هغه ته دعا..۱۰۸
۷۳- د چا په کور کي د روژه مات په وخت کي دعا.........۱۰۸
۷۴- د روژه دار* دعا چي کله خواړه حاضر شي او روژه
ماته نکړي..۱۰۹
۷۵- کله چي روژه دار ته څوک ښکنځل* وکړي، نو دی
به داسي ورته وايي ۱۰۹
۷٦- د اولنۍ ميوې ليدو دعا.....................................۱۰۹
۷۷- د ترَچيدلو* دعا..۱۱۰
۷۸- کله چي کافر وترَچيږي داسي به ورته وايي ۱۱۰
۷۹- واده کونکي ته دعا...۱۱۱
۸۰- د واده کولو او سوَرلۍ* اخيستلو دعا ۱۱۱
۸۱- خپلي ښځي سره کوروالی* نه مخکي دعا..................۱۱۲
۸۲- د قهر او غوسې په وخت دعا ۱۱۲
۸۳- د مصيبت زده ليدو په وخت دعا ۱۱۲
۸۴- د مجلس دعا...۱۱۳

۸۵- د مجلس کفاره*.. ۱۱۳
۸۶- څوک چي چا ته ووایي: «غفر الله لک» نو هغه ته به
داسي وایي... ۱۱۴
۸۷- څوک چي له تا سره ښه وکړي، هغه ته دعا............. ۱۱۴
۸۸- په څه چي د دجال (له فتنې) نه ځان ساتلی شي......... ۱۱۴
۸۹- څوک چي چا ته ووایي: «اِنّي اُحِبُّکَ في الله»، هغه
ته به داسي وایي... ۱۱۵
۹۰- څوک چي خپل مال تا ته وړاندي کړي، هغه ته دعا.... ۱۱۵
۹۱- د قرض د اداء کولو په وخت قرض ورکونکي ته دعا .. ۱۱۵
۹۲- له شرک نه د ویرې* دعا................................. ۱۱۶
۹۳- هغه چا ته دعا چي تا ته ووایي: «بارَکَ اللهُ فِیکَ» ۱۱۶
۹۴- د بد شګومۍ* بد ګڼلو دعا.................................. ۱۱۶
۹۵- د سپریدو دعا.. ۱۱۷
۹۶- د سفر دعا.. ۱۱۸
۹۷- کلي یا ښار ته ننوتلو دعا.................................. ۱۱۹
۹۸- بازار ته ننوتلو دعا ۱۲۰

٩٩- د سپرلی غورځیدو په وخت دعا ١٢٠

١٠٠- د مسافر دعا مُقیم* ته ١٢١

١٠١- د مقیم* دعا مسافر ته ١٢١

١٠٢- په سفر کي تکبیر او تسبیح ١٢١

١٠٣- د سهار* په وخت د مسافر دعا ١٢٢

١٠٤- په سفر یا پرته له سفر نه په یو ځای کي د کوزیدلو
او ودریدلو دعا ١٢٢

١٠٥- د سفر نه د ستنیدو دعا ١٢٣

١٠٦- د خوشحالی او یا خواشینی کار پیښیدو په وخت
کي دعا ١٢٣

١٠٧- پر پیغمبر ﷺ د درود ویلو فضیلت ١٢٤

١٠٨- سلام خپرَول* ١٢٦

١٠٩- د کافر د سلام جواب به څنګه ورکوي ١٢٧

١١٠- د چرګ* د آذان، او د خره د هنګاري* په وخت
دعا ١٢٧

١١١- په شپه کي د سپیو د غپلو اوریدو په وخت دعا ١٢٨

١١٢- څوک چې دي ښکنځلی وي هغه ته دعا............١٢٨
١١٣- د بل مسلمان ستايلو په وخت به داسي وايي.........١٢٩
١١٤- کله چې د يو مسلمان صفت وشي، نو هغه به داسي
وايي..١٢٩
١١٥- په حج او عمره کي به مُحرم لبيک څنګه وايي ١٣٠
١١٦- حجر اسود ته د رارسيدلو په وخت «الله اکبر» ويل ..١٣٠
١١٧- د رکن يماني او حجر اسود په مينځ کي دعا ١٣١
١١٨- صفا او مروا باندي د وردیدو دعا......................١٣١
١١٩- د عرفات په ورځ دعا ١٣٣
١٢٠- د مشعر حرام ذکر ١٣٣
١٢١- (د جمراتو يا ځلو ويشتلو په وخت) د هري شګي*
ويشتلو سره «الله اکبر» ويل ١٣٤
١٢٢- د تعجب، او خوشحالونکي کار پيښيدو په وخت دعا...١٣٥
١٢٣- چا ته چي خوشحالونکی خبر راشي، نو څه به کوي ..١٣٥
١٢٤- څوک چي په خپل بدن کي درد محسوس کړي څه
به کوي.......................................١٣٥

١٢٥- په څه شي د نظر کيدو نه د ويري دعا ١٣٦

١٢٦- د ويري په حالت کي دعا.......................... ١٣٦

١٢٧- د قرباني حلالولو* په وخت کي څه ويل پکار دي ١٣٧

١٢٨- هغه څه چي د سرکښه* شيطانانو د مکر او چل دفع

کولو لپاره ويل کيږي.............................. ١٣٧

١٢٩- استغفار او توبه.................................. ١٣٨

١٣٠- د «سـبحان الله»، او «الحمـد لله»، او «لا اله الا

الله»، او «الله اكبر» فضيلت.......................... ١٤١

١٣١- د پيغمبر ﷺ د تسبيح ويلو طريقه.................. ١٤٦

١٣٢- د نېکيو او عامو آدابو څخه........................ ١٤٧

په کتاب کي د ياګانو رسم الخط........................ ١٤٩

ورته رسم الخطونه ١٤٩

د هجې د اختلاف په صورت کي د يو معنا لرونکو کلماتو

لست ١٥٠

د موضوعاتو فهرست ١٦٣

حصن المسلم

من أذكار الكتاب والسنة

تأليف

الفقير إلى الله تعالى

د. سعيد بن علي بن وهف القحطاني

ترجمة

عبد النافع زلال

بلغة «البشتو»